

บทที่ 3

ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555

วรรณกรรมมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งจะเห็นได้จากในเนื้อหาของวรรณกรรมที่แสดงภาพสะท้อนสังคมคนไทยในยุคสมัยนั้น ดังที่ ธาณีวัฒน์ บุญโต (2542: ง) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม หรือนักเขียนในฐานะเป็นแหล่งรวมชีวิตวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งนักเขียนย่อมนำไปเป็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอ และงานเขียนจะมีลักษณะเนื้อหา รูปแบบอย่างไร ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญทางสังคมว่าขณะนั้น สภาพสังคมเป็นอย่างไร คนในสังคมประสงค์จะอ่านเรื่องราว ประเภทใด ผู้เขียนก็ต้องสร้างงานนั้นเพื่อสนองความปรารถนาของผู้อ่านอยู่เสมอ

รางวัลแว่นแก้วเป็นรางวัลที่ส่งเสริมการพัฒนาของวรรณกรรมเยาวชน และงานเขียนที่ได้รับรางวัลส่วนมากเป็นงานที่เกี่ยวกับเยาวชนที่มาจากเมืองหลวง ชนบท เนื้อหาของนวนิยายเยาวชนเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นถึงภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ ครอบครัวยุค การศึกษา วัฒนธรรมของคนไทย และวิถีชีวิตเยาวชนไทย การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่

3.1.1 ความอดทน

3.1.2 การเผชิญภัยธรรมชาติ

3.1.3 ความช่วยเหลือกัน

3.2 ด้านครอบครัว

3.2.1 ลักษณะครอบครัวไทย

3.2.2 ความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3.3 ด้านการศึกษา

3.3.1 ลักษณะครูไทย

3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียน

3.3.3 การศึกษาของเยาวชนไทย

3.4 ด้านวัฒนธรรม

3.4.1 เทศกาลวันลอยกระทง

3.4.2 มารยาทไทย

3.4.3 ศิลปะเพลงพื้นบ้าน

3.4.4 ขนมไทย

3.5 ด้านวิถีชีวิตเยาวชนไทย

3.5.1 ลักษณะของเยาวชนไทย

3.5.2 ปัญหาของเยาวชนไทย

3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่

นวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว มีจำนวนมากที่เป็นนวนิยายที่เล่าถึงชีวิตที่อยู่ในชนบทหรือเป็นครอบครัวที่ยากจนลำบาก ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับชาวบ้านที่อยู่ชั้นไม่สูงที่สังคมไทย ทำให้ผู้อ่านได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนเหล่านี้ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1.1 ความอดทน

เนื่องจากการพัฒนาของชนบทไม่ได้เร็วเท่ากับเมืองหลวง จึงมีหลาย ๆ ด้านที่ต้องการความอดทนสำหรับชาวบ้านที่อยู่ในชนบท อย่างเช่น การเดินทาง การไม่มีไฟฟ้าใช้ การขาดอุปกรณ์การเรียน การขาดทุนการศึกษา การไม่มีที่ทำมาหากิน แต่คนไทยเป็นคนที่ยอดทน ปัญหาที่พบอยู่ในชีวิตจึงกลายเป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขาก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเยาวชนหรือผู้ใหญ่ก็ตาม

นวนิยายเรื่อง โรงเรียนริมทะเล กล่าวถึงเด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่ง พวกเขามาจากหมู่บ้านที่ห่างไกลจากโรงเรียน ต้องเดินมาโรงเรียนด้วยเท้าเปล่า และต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้า ถ้าน้ำท่วม ตอนที่ไปเรียนต้องพายเรือไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมาชิกชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ดของโรงเรียนวัดป่ากระวะมาจากหลายหมู่บ้านหลายที่ พวกที่มาจากบ้านโพรงจระเข้ พวกเขาต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้าเดินเท้าเปล่ามาตามคันนา กว่าถึงโรงเรียนก็เหงื่อท่วมตัว ถ้าถึงหน้าน้ำท่วม พวกเขาก็ต้องพายเรือมาโรงเรียนทุกวัน ขากลับถ้าวันไหนมีการเปิดบานประตูระบายน้ำลงทะเล พวกเขาต้องออกแรงพายเรือมากกว่าเดิมเพราะต้องพายทวนน้ำ พวกที่มาจากบ้านหน้าหาดซึ่งอยู่ไกลออกไปอีก ก็ต้องเดินเท้าเปล่ามาตามชายหาด รวมทั้งพวกที่มาจากบ้านท่าเข็ญ บ้านบางแขยง หรือบ้านสามแพรกก็ล้วนไม่แตกต่างกัน

(โรงเรียนริมทะเล. 2555 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นความอดทนของนักเรียนไทยที่เดินทางจากหมู่บ้านมาเรียนหนังสือที่โรงเรียนด้วยความยากลำบากอย่างชัดเจน แต่ไม่ว่าการเดินทางจะยากลำบากแค่ไหน พวกเขา ก็ไปโรงเรียนทุกวันโดยไม่บ่นว่าเหนื่อย ความอดทนของพวกเขาจึงเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเยาวชนไทยในด้านความมานะพยายามต่อการเดินทางไปเรียนหนังสือยังโรงเรียนที่ห่างไกล เด็กเหล่านี้ที่มาจากหมู่บ้านรู้ว่าควรไขว่คว้าหาโอกาสไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ความยากลำบากของการเดินทางจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าเรียน

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง กล่าวถึงครอบครัวของตัวละครเอกเด็กชายสัก ซึ่งมีพี่น้องที่รวมกัน 5 คน เป็นครอบครัวที่ยากจน พ่อแม่จึงต้องพยายามและอดทนทำงานเพื่อเลี้ยงคนทั้งครอบครัว ก่อนที่พ่อจะออกไปขายก๋วยเตี๋ยวเรือ แม่ต้องเตรียมหลายสิ่งหลายอย่างตั้งแต่เช้า และพ่อต้องไปขายที่ที่ไกล ๆ งานหนักและเหนื่อยมาก แต่พ่อแม่ของสักไม่เคยแสดงอาการย่อท้อให้ลูก ๆ เห็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พ่อซื้อเรือเครื่องมือสองมาลำหนึ่ง มันพาพ่อไปขายก๋วยเตี๋ยวเรือได้ไกลๆจนต้องเพิ่มของมากขึ้น บางครั้งก็กลับมีดค่า แต่พ่อกับแม่ก็ไม่เคยแสดงอาการย่อท้อให้พวกเราเห็น

ทุกเช้า หลังกลับจากซื้อของ พ่อต้องหั่นเนื้อ หมักเนื้อ ต้มน้ำซุบ ต้มลูกชิ้น ไม่พริก คั่วถั่ว ขณะที่แม่ต้องหั่นผักบั้ง ผักชี ผักขึ้นฉ่าย ต้มหอม ล้างถั่วงอก

จัดเส้นกล้วยเดี่ยว แซ่เส้นหมี่ เจียวกระเทียม ทุกอย่างต้องเสร็จก่อนสี่โมงเช้า เพื่อ
ล่าเสียงลงเรือ ออกขายไปตามบ้านเรือนริมน้ำ

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 21-32)

ตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเป็นคนที่อดทนเพื่อเลี้ยงลูกเลี้ยงครอบครัวโดยไม่
ย่อท้อ ไม่ว่าชีวิตจะยากลำบากแค่ไหนก็ไม่ยอมแพ้กับชีวิต สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านสะท้อนใจก็คือความรักต่อ
ครอบครัวทำให้พ่อแม่อดทนได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหนก็ตาม ภาพนี้เป็นภาพที่สวยงามสำหรับ
สังคมไทย ให้ผู้อ่านได้เห็นถึงการต่อสู้ชีวิตจากครอบครัวที่ซัดสน

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็ยาวชนที่มาจากหมู่บ้านหรือเป็นพ่อแม่ที่
ยากจน สิ่งที่ทำพวกเขาทำได้ก็คืออดทนต่อสู้ความลำบาก เราได้เห็นภาพว่าในด้านชีวิตความเป็นอยู่
คนไทยเป็นคนที่อดทน ไม่ว่าจะชีวิตลำบากแค่ไหน คนไทยก็อยู่ได้

3.1.2 การเผชิญภัยธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่ยากพบในชีวิต เพราะว่าภัยธรรมชาติจะทำให้ชีวิตของ
มนุษย์วุ่นวายลำบากโดยคร่าชีวิตมนุษย์หรือสมบัติไปด้วย ภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่น่ากลัวและมนุษย์จะ
ต่อสู้กับมันโดยมือเปล่าไม่ได้ จึงต้องเผชิญภัยธรรมชาติอย่างทำใจ

นวนิยายเรื่อง โรงเรียนริมทะเล ของสาคร พูลสุข กล่าวถึงบ้านของทองเทียวอยู่แถว
หมู่บ้านปากกระวะ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ริมทะเลภาคใต้ ชาวบ้านที่ปากกระวะจึงต้องพบปัญหาที่"ลมโล่บัง"
ซึ่งเป็นภัยธรรมชาติชนิดหนึ่งที่เกิดจากทะเล เป็นลมที่ทวีรุนแรงยิ่งขึ้น ซัดต้นไม้ให้ล้มลงอย่าง
ง่าย ๆ จึงทำให้ชาวบ้านรู้สึกกลัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลักจากวันนั้น ผมยังคงออกไปเล่นกับพวกเพื่อน ๆ ตามปกติ นกที่เคย
ซุกซุ่มค่อย ๆ หายไป ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มพัดแรงมากยิ่งขึ้น พวกเรา
คิดว่าวันเวลาที่พวกเราคอยกำลังมาถึง รอยต่อระหว่างเดือนพฤศจิกายนกับเดือน
ธันวาคมมีลมชนิดหนึ่งที่คนเฒ่าคนแก่เรียกว่า"ลมโล่บัง" เป็นลมที่ทุกคนหวาดกลัว
เพราะพัดรุนแรงมาก บางปีหอบเอาคลื่นในทะเลเข้าหาฝั่งจนถึงวิหารของวัด บางที
ซัดมาถึงโรงเรียน ชายหาดถูกซัดทำลายจนเหลือเป็นขอบฝั่งน้ำกล้ว ยานผักบุงทะเล
ราบเรียบ ต้นสนทะเลถูกกัดเซาะจนเห็นรากสีน้ำตาล บางต้นล้มลงเหมือนคนแก่ที่
นอนอย่างหมดแรง ทางมะพร้าวห้อยลง ขึ้นแฉะด้วยไอน้ำเค็ม ต้นลำเจียกกรม
ชายหาดถูกซัดหลุดลอยไปอยู่ในทะเล กลิ่นอายน้ำเค็มขึ้นเต็มปอด ผมรู้สึกว้าวกับ
ว่าทุกลมหายใจเข้าออกมีแต่น้ำทะเล มันทั้งเค็มและทำให้หายใจลำบาก

(โรงเรียนริมทะเล. 2555 : 77-78)

จากตัวอย่างสะท้อนเห็นว่า ในด้านชีวิตความเป็นอยู่คนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติ
ทำให้ชีวิตของคนไทยลำบากยิ่งขึ้น คนที่อาศัยอยู่ริมทะเล ต้องผจญอันตรายจากลมจากภัยสึนามิ เป็น
ต้น ภัยธรรมชาติเหล่านี้ ทำให้มนุษย์รู้สึกกลัวเพราะมันสามารถทำร้ายชีวิตมนุษย์และทำลายหมู่บ้าน
อย่างง่ายดายโดยไม่มี ความปรานีเหมือนมนุษย์ จึงทำให้มนุษย์ไม่ยากพบเจอ

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงครอบครัวตัวละครเอก อาศัยอยู่ชายคลองแม่น้ำ เพราะฉะนั้นต้องเผชิญภัยธรรมชาติน้ำท่วมตลอดเวลา เวลาเผชิญน้ำท่วม สมาชิกทั้งครอบครัวต้องช่วยยกข้าวของที่บ้านหนีน้ำพร้อมกัน และชีวิตประจำวันก็ไม่สะดวกอย่างปกติ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แต่เพราะน้ำไม่ได้ท่วมด้วยปริมาณที่เท่ากันทุกปี หลังจากมาอยู่บ้านใหม่ เป็นปีที่สาม ภาวะน้ำท่วมก็คุกคามชาวห้องแถวทั้งทางร่างกายและจิตใจได้อย่าง สมบูรณ์แบบจริง ๆ

น้ำท่วมไม่ได้รุกรานเราแค่เรื่องที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่พัดพาความลำบากมา กองไว้ให้สารพัด รวาก็ว่าความยากจนที่มีอยู่เป็นทุนเดิม ยังไม่เพียงพอต่อการแบกรับ

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 118-121)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านที่อยู่ตลิ่งคลองแม่น้ำต้องเผชิญภัยธรรมชาติ ชนิดน้ำท่วมเป็นประจำ เวลาเผชิญน้ำท่วม ชีวิตชาวบ้านจะวุ่นวายกว่าเดิม เพราะต้องปกป้องที่อยู่อาศัยอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่ยากแก่การป้องกัน จะเกิดมากเกิดน้อยก็แก้ไขกันไปตามสภาพเหตุการณ์ ซึ่งทำให้ชีวิตของคนไทยเดือดร้อนและลำบาก แต่คนไทยก็ไม่ได้ยอมแพ้อย่างง่ายตาย พยายามแก้ไขปัญหาที่พบอยู่

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงน้ำท่วมที่เกิดขึ้น อากาศหนักมาก คนที่พักอยู่แถวน้ำท่วม ชีวิตลำบาก และบางคนต้องอพยพไปที่ต่างจังหวัดเพื่อหนีน้ำ ตอนแรก พ่อแม่รับรองว่าจะพาเด็กชายณัฐไปเที่ยวที่ต่างประเทศ แต่เพราะน้ำท่วม จึงไปไม่ได้ และณัฐต้องอพยพไปอยู่ที่ต่างจังหวัดตามที่พ่อแม่วางแผนไว้ ส่วนพ่อแม่ก็เช่าบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ เพื่อทำงานและเฝ้าบ้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำอธิบายถึงสถานการณ์น้ำและความจำเป็นที่ต้องเคลื่อนย้ายไปอยู่ไกล บ้าน เป็นแค่เสียงหึ่ง ๆ อยู่รอบหัว ผมไม่สนใจเนื้อหาสาระที่แม่เน้นย้ำว่าถ้าน้ำทะเลล้นท่วมหมู่บ้าน การลี้ภัยจะไปมาจะยิ่งยากลำบาก อาหารการกินจะขาดแคลนรวมทั้งจะมีอันตรายจากสัตว์ร้ายด้วย ผมรู้แต่ว่ารู้สึกเกลียดชังน้ำท่วมครั้งนี้นี้มากเพราะมันพัดพาโอกาสไปต่างประเทศลอยหายไปต่อหน้าต่อตา ถ้าบ๊ากับเจ๊บรู๋เข้าคงขำกลิ้งที่ผมต้องไปบ้านนอกไม่ใช่เมืองนอกอย่างที่คุยโอ้อวดไว้ ผมอับอายจนไม่อยากให้ถึงวันเปิดเทอมเลย

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 19-20)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยต้องเผชิญธรรมชาติอย่างน้ำท่วมเป็นประจำ และภัยธรรมชาติอย่างน้ำท่วมทำให้การใช้ชีวิตประจำวันลำบากมาก อย่างเช่น การเดินทางไม่สะดวก การขาดอาหาร ปัญหาสัตว์ร้าย การอยู่ห่างกับครอบครัว เป็นต้น แต่คนไทยไม่ได้ยอมแพ้ง่าย ๆ ถึงแม้ว่าต้องอพยพไปพักที่อื่นเป็นเวลาชั่วคราว แต่ถึงเวลากลับมา พวกเขาจะซ่อมบำรุงบ้านของตนเองให้เหมือนเดิม ทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าการเผชิญภัยธรรมชาติทำให้คนไทยแข็งแรงมากขึ้น และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับความลำบากมากขึ้น

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงน้ำท่วมลดลงและณัฐกลับบ้านกับพ่อแม่ แต่การเดินทางยังไม่สะดวกเพราะน้ำยังไม่หมดไป เพื่อไปดูบ้านของตนเอง ณัฐกับพ่อแม่ต้องพายเรือเข้าไป ณัฐเรียนเพลงพื้นบ้านมาบ้าง ณัฐจึงร้องเพลงฉ่อยสด ๆ บรรยายสถานการณ์หลังประสบอุทกภัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...ผมทิ้งบ้านไปหนึ่งเดือนกลับมาเยือนใจหาย
เพราะถนนทั้งสาย (ฮ้า...ไฮ้) กลายเป็นคลอง
ชอยเคยซี่จักรยานเข้าออกบ้านจนเบื้อ
เดียนนี้ต้องใช้เรือ (ฮ้า...ไฮ้) พายขึ้นล่อง
ลงเรือโคลงเคลงก็เกรงจะชวดเซ
ถ้าตกน้ำกลัวไอ้เซ (ฮ้า...ไฮ้) มางบ่นอง
ค้อย ๆ จุ่มใบพายตาสอดสายสองฝั่ง
เห็นคราบน้ำแห้งกรัง (ฮ้า...ไฮ้) กำลังพร่อง
สวนทางกับเพื่อนบ้านเคยเย้ยหยันหมั่นไส้
พอมาเจอกันใหม่ (ฮ้า...ไฮ้) กลับยืมย่อง
สองฟากฝั่งหมู่ไม้ยืนตายใบเหี่ยว
เห็นหน้าแม่ซีดเซียว (ฮ้า...ไฮ้) เหลียวมามอง
แม่ไม่รักต้นไม้ก็เข้าใจความรู้สึก
ตอนนี้แม่คงนึก (ฮ้า...ไฮ้) สยดสยอง
ไม้ดอกไม้ใบเคยได้ประคบประหงม
ปานนี้คงหักล้ม (ฮ้า...ไฮ้) เน่าลอยฟ่อง
ถึงบ้านตะไคร้จับอยู่ระดับครึ่งรั้ว"

(เอื้อระเหยลอยคอ. 2555 : 180-181)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติอย่างไม่เต็มใจนัก แต่คนไทยก็ต่อสู้ด้วยความพยายาม และความลำบากเหล่านี้ก็ทำให้คนไทยมีความสามัคคีกันมากขึ้น เมื่อก่อนเพื่อนบ้านไม่เคยคุยกัน แต่หลังจากการเผชิญน้ำท่วมด้วยกัน ก็กลายเป็นเพื่อนที่สนิทกัน ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพสะท้อนว่าคนไทยไม่ได้ยอมแพ้กับภัยธรรมชาติอย่างง่ายดาย และการเผชิญภัยธรรมชาติทำให้คนไทยกลายเป็นคนกล้าหาญ และสนิทกันมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ในสังคมไทยคนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติในชีวิตความเป็นอยู่เพราะชีวิตคนไทยต้องพึ่งอาศัยธรรมชาติอยู่ตลอด และภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นนี้ถึงแม้ว่าชาวบ้านไม่ยอมพบ เพราะเป็นความลำบากที่แก้ไขยาก แต่สิ่งที่คนไทยทำได้ก็คือพยายามปกป้องให้มากที่สุด

3.1.3 ความช่วยเหลือกัน

ความช่วยเหลือเป็นสิ่งที่สวยงามในโลกนี้ เพราะว่าทุกคนในโลกนี้ต้องการช่วยเหลือจากคนอื่นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็ก ๆ อย่างช่วยเพื่อนบ้านปกป้องสมบัติหรือว่าสิ่งที่ใหญ่ ๆ อย่างเช่นให้ความช่วยเหลือต่อคนที่มาจากต่างประเทศ ต่างก็เป็นสิ่งที่มีลักษณะเดียวกันก็คือทำให้โลกเรามีความรักอย่างยิ่ง คนที่ให้การช่วยเหลือมีความรู้สึกดีเพราะทำให้คนอื่นพ้นจากการเดือดร้อน

คนที่ได้รับความช่วยเหลือก็มีความสุขเพราะมีคนมาช่วยทำให้พ้นความลำบาก เป็นเหตุผลที่สังคมสรรเสริญความช่วยเหลืออย่างยิ่ง

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงพ่อที่รับปากว่าจะพาสักกับพี่น้องไปเที่ยวที่เขาดินช่วงปีใหม่ แต่เรือใหญ่ที่พ่อต้องใช้ทำมาหากินโดนขโมยในคืนก่อนปีใหม่ จึงพาลูกไปเที่ยวไม่ได้ และพ่อต้องไปยืมเงินจากเพื่อนบ้านเพื่อซื้อเรือใหม่จำนวนหลายพันบาท ทำให้ชีวิตครอบครัวลำบากยิ่งขึ้น ในปีต่อมาเพราะเป็นห่วงกังวลว่าเรือจะหายอีก จึงต้องระมัดระวังทั้งคืน แต่โจรก็มาขโมยอีกจริง ๆ แต่คราวนี้เป็นเรือของเพื่อนบ้านชื่ออาแปะอยู่ พ่อกับชาวบ้านมาช่วยเหลือพร้อมกัน สุดท้ายถึงแม้ว่าจับโจรไม่สำเร็จ แต่เรือลำนั้นก็ไม่ได้ถูกขโมยไปขายอย่างเรือของพ่อ ดังตัวอย่างว่า

กลางดึกคืนนั้นผมต้องตกใจตื่น ด้วยเสียงพ่อและชาวบ้านร้องเอะอะ

"มีคนมาขโมยเรือ"

แต่ไม่ใช่เรือของพ่อ เป็นเรือเครื่องลำเล็กของอาแปะอยู่ที่จอดไว้หน้าบ้าน พวกชาวบ้านต่างช่วยกันจับคนร้าย ซึ่งกำลังพายเรืออาแปะอยู่ไปถึงท่าหน้าบ้านคุณนายลำตวนแล้ว พ่อรีบเอาเรือเครื่องออก โดยมีอาแปะอยู่และเพื่อนบ้านอีกสองคนลงเรือไปด้วย ปรากฏว่าคนร้ายทิ้งเรือกระโดดน้ำหนีรอดพ้นการจับกุม อาแปะอยู่จึงไม่ต้องเสียเรือเหมือนพ่อ

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 66)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยให้ความช่วยเหลือต่อเพื่อนบ้านอย่างไม่ต้องมีการตอบแทน อย่างพ่อเคยประสบเรื่องโดนขโมยเรือ จึงช่วยกันติดตามเรือกลับคืนมาได้ พยายามช่วยอย่างเต็มที่ เป็นคนที่กล้าหาญและใจดีมาก คนอย่างพ่อในสังคมไทยมีจำนวนมากมาย จึงทำให้เรือเพื่อนรอดพ้นภัย และครอบครัวของเพื่อนก็ไม่ต้องพบความลำบากเหมือนครอบครัวตนเอง เรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านประทับใจเพราะว่าได้เห็นภาพความช่วยเหลือกันอย่างงดงาม เห็นภาพที่ดีของสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง ขนมหุบลูก ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงปู่ฝ่ายที่เป็นตัวละครเอกไปช่วยป่าสาละย์ชายขนมที่ตลาด ป้าเยาว์เป็นเพื่อนที่ขายขนมที่ตลาดด้วยกัน เพราะลูกสาวป้าเยาว์ชอบแต่งตัว ใช้เงินทองเป็นจำนวนมากมาย ป้าเยาว์ต้องไปยืมเงินกู้ดอกเบี่ยสูง วันหนึ่ง ป้าเยาว์ขายไม่ดีพอตีแก๊งทวงหนี้ก็มาทวงหนี้ ป้าเยาว์บอกว่าเงินไม่พอ พวกผู้ชายเหล่านั้นก็ไม่ยอม แต่ก่อนจะทำร้าย ป้าเยาว์ ตำรวจก็มาพอดี ป้าเยาว์จึงไม่ได้โดนทำร้าย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้พ่อค้าแม่ค้าที่ขายของในตลาดด้วยกันร่วมมือกัน เพื่อช่วยป้าเยาว์ลงทุนทำค้าขายต่อไป ดังตัวอย่างว่า

"บอกก็ได้" เด็กหนุ่มใช้ผ้าชุบน้ำหมาด ๆ เช็ดตามแผง "แม่กับน้ำยั้งเอาเงินที่พ่อค้าแม่ค้าช่วยกันบริจาคไปให้ป้าเยาว์ที่บ้านเพื่อใช้ในการลงทุนวันต่อไป"

"เอาไปให้เฉย ๆ เหรอ"

"ใช่ เพราะป้าเยาว์ไม่มีเงินเหลือแล้ว" เด็กหนุ่มชำเลืองมองน้องสาวที่ขมวดคิ้วอย่างข้องใจ "พวกพ่อค้าแม่ค้าในตลาดมักช่วยเหลือกันเสมอ ถึงจะไม่สามารถปลดหนี้ได้แต่ก็พอเป็นทุนค้าขายเพื่อให้ได้กำไรมาใช้จ่ายบ้าง"

(ขนมหุบลูก. 2554 : 114-115)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นความช่วยเหลือกันระหว่างคนไทยอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าเป็นแม่ค้าที่ขายขนมเหมือนกัน บางที่ต้องแข่งขายกัน แต่พอมีความลำบาก พ่อค้าแม่ค้าก็ร่วมมือกันอย่างมี

ความสามัคคีเพื่อช่วยแม่ค้าที่กำลังเดือดร้อนอยู่ ถึงแม้ว่าเป็นคนที่ไม่ร่ำรวย การที่ช่วยก็ไม่มากนัก แต่อย่างน้อยมีน้ำใจแก่คนอื่น เรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความช่วยเหลือกันระหว่างคนไทยที่ไม่ว่าการให้ความช่วยเหลือจะมากหรือน้อยนั้นไม่สำคัญ แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน นี่เป็นภาพที่เล็ก ๆ แต่สวยงามของสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง โรงเรียนริมทะเล ของสาคร พูลสุข กล่าวถึงช่วงประเทศเวียดนามได้กับประเทศเวียดนามเหนือทำสงครามกัน ประเทศเวียดนามใต้แม้จะมีชาวเวียดนามใต้จำนวนมากหนีจากบ้านเกิดไปภาคใต้ของประเทศไทยโดยทางทะเล ตอนแรก ประเทศไทยไม่ยอมรับเพราะว่าชาวเวียดนามที่อพยพมาจำนวนมากมาย ไม่สามารถช่วยทั้งหมดได้ แต่ในภายหลังก็สงสารพวกเขาจึงตั้งศูนย์อพยพเพื่อให้การช่วยเหลือ ดังตัวอย่างว่า

ข่าวใหม่ที่ให้พวกเราตื่นเต้นยิ่งกว่านั้นคือ มีการสร้างศูนย์อพยพแก่ชาวเวียดนามที่สามารถหลุดรอดการยิงชู่เข้ามาได้ รัฐบาลต้องทำเพราะเรื่องมนุษยชน

บ่ายวันหนึ่ง หลังจากเดินเตร่ไปตามชายหาดจนเหนื่อยแล้ว พวกเราก็กินหยุดตรงหน้าโรงเรียน ช่วงนั้นครูไม่ค่อยได้สอนเต็มที่ เพราะต้องไปช่วยเจ้าหน้าที่จากจังหวัดในการจัดตั้งศูนย์อพยพ

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรงเข้าไปชี้ไม้ในทำนองให้พวกเขา(ชาวเวียดนาม)รวมกลุ่มกันในโรงธรรมที่เตรียมไว้ นั่นเองที่ผมได้เห็นรอยยิ้มจากคนพวกนั้น เป็นรอยยิ้มที่ถึงแม้จะดูแห้งแล้ง แต่ก็เต็มไปด้วยความโล่งใจ ผมคิดว่าพวกเขาคงจะโล่งใจไปเปล่าๆหนึ่งที่สามารถขึ้นฝั่งได้ ถึงแม้ไม่รู้มีอะไรอยู่ในวันข้างหน้าก็ตาม

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 128-130)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเป็นคนที่ช่วยเหลือชาวต่างชาติ มีน้ำใจต่อคนอื่น ถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นคนสายเลือดเดียวกันก็ตาม ตอนแรก ๆ มีคนมายิงชู่ห้ามชาวเวียดนามขึ้นฝั่ง แต่ที่จริง คนที่ยิงก็สงสารพวกเขาเวียดนามเหมือนกัน ในที่สุด พวกเขาเวียดนามก็ได้รับความช่วยเหลือโดยได้ขึ้นฝั่งและเข้าพักศูนย์อพยพ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพน้ำใจของคนไทยต่อคนต่างชาติ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า คนไทยเป็นคนที่มีความน้ำใจต่อเพื่อนบ้านและคนที่อยู่ต่างสายเลือด ชอบช่วยคนที่ต้องการความช่วยเหลือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำให้คนพวกนั้นพ้นความเดือดร้อน เป็นด้านที่ทำให้สังคมก้าวหน้า สังคมที่มีความเอื้อเฟื้อกันทำให้สังคมกลายเป็นสังคมที่อยู่มีความสุขและมีความรัก

3.2 ด้านครอบครัว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (254 2 : 220) ได้กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยาและหมายถึงความรวมถึงลูกหลานด้วย สังคมจึงเป็นกลุ่มรวมคนในครอบครัว

ครอบครัวมีความสำคัญมากต่อสังคมซึ่งครอบครัวต้องประกอบด้วยสามีและภรรยา และครอบครัวจะขยายขนาดโดยการเกิดของลูกหลาน ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ลักษณะของแต่ละครอบครัวจึงสะท้อนลักษณะของสังคมได้

3.2.1 ลักษณะครอบครัวไทย

ครอบครัวไทยที่สะท้อนในนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัลแวนแก้ว พ .ศ. 2553-2555 ส่วนมากเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและต่ำ ซึ่งมีลักษณะ 2 ประเด็น ประเด็นแรกคือ ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว และประเด็นที่สองคือ นิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน

1) ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว

ในครอบครัว ผู้ชายมีความสำคัญมากเพราะมีหน้าที่เลี้ยงครอบครัว และมีหน้าที่พาครอบครัวก้าวหน้าและเป็นที่พักพิงของทุกคนในครอบครัว เพราะฉะนั้น ผู้ชายก็เป็นคนต้องทำงานหนักที่สุดในครอบครัว

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงช่วงน้ำท่วม ครอบครัวสักต้องพักในห้องที่เต็มไปด้วยน้ำ พ่อจึงมีหน้าที่หาที่นอนให้ทุกคน และเผื่อมีงูและสัตว์อื่นมารบกวนลูก ๆ พ่อจึงต้องนอนเป็นยามเพื่อปกป้องครอบครัว ดังตัวอย่าง

คิดขึ้นมาครั้งใด อดสงสารพ่อในฐานะหัวหน้าครอบครัวไม่ได้ ถ้าไม่มีพ่อยืนหยัดปกป้องโพยภัยให้เราในตอนนั้น ป่านนี้ทั้งผมและพี่น้องจะเป็นอย่างไรทุก ๆ คืนอันเป็นเวลาพักผ่อน แต่ในห้องแถวเล็ก ๆ เต็มไปด้วยน้ำ พ่อต้องแก้ปัญหาด้วยการหาที่นอนชั่วคราวให้ลูก ๆ โดยผมได้นั่งอยู่บนถังใบกลมที่ปูขนมาจากเมืองจีน พุดนั่งสัปหงกอยู่บนเก้าอี้ตัวเดียวในบ้าน ซึ่งเดิมมันถูกทิ้งลอยน้ำมาเพราะขาด แต่พ่อเก็บขึ้นมาซ่อมจนใช้งานได้ ฝ่ายนอนอยู่ในกะละมังที่วางไว้บนหลังตู้เสื้อผ้าเตี้ย ๆ ป่านนอนอยู่กับยายบนม้ายาวที่พ่อทำไว้ตั้งเครื่องไม่พริกแก้วอยู่ในเปล

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 118)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวในสังคมคนไทย จึงต้องมีความรับผิดชอบและสามารถปกป้องครอบครัวให้พ้นจากอันตราย เพราะฉะนั้น ผู้ชายต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ครอบครัวปลอดภัย และต้องจัดการปัญหาที่อยู่ในบ้านเวลาเผชิญภัยธรรมชาติ จึงทำให้ผู้อ่านได้เห็นว่าความสำคัญของผู้ชายที่มีต่อครอบครัวอย่างชัดเจน

2) การนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน

เมื่อก่อน คนจีนนิยมมีลูกหลายคนและให้ความสำคัญกับลูกผู้ชายมากกว่า ลูกผู้หญิง เวลาคนจีนอพยพเข้ามาประเทศไทย จึงนำค่านิยมในด้านนี้มาสู่ประเทศไทยด้วย ลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีนจึงถือว่าการมีลูกชายมากกว่าหนึ่งคนเป็นสิ่งที่ทำให้ตระกูลก้าวหน้าอย่างเจริญ เพราะฉะนั้น ในสังคมไทยช่วงนั้น จะนิยมมีลูกมากกว่าคนเดียว

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าปู่ของสักเป็นคนจีนที่อพยพเข้ามาเมืองไทย มีลูกชายสามคน คือ พ่อของสัก ลุงเส็ง และลุงซัง สักมีพี่น้องตั้งห้าคน ลุงเส็งและลุงซังต่างก็มีคนละสามลูกที่เป็นลูกผู้ชาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยายเคยเล่าให้ฟังว่า พี่สะใภ้ทั้งสองคนของพ่อ มักชอบพูดจากระทบ
กระแทกแม่ ซึ่งเป็นคนไทยและเป็นลูกชานา อีกทั้งการที่แม่มีลูกชายแค่คนเดียว
ทำให้ต้องแบกรับความชิงชังจากปู่อย่างหนัก

เพราะไม่ชอบหลานสาว ลูกทั้งสองคนของแม่ก็มีแต่ลูกผู้ชายฝ่ายละสาม
คน แม่อยากมีลูกผู้ชายเพิ่มอีกสักคน เพื่อให้ปู่หันมาเอ็นดูแม่บ้าง

แต่ชะตาก็ลิขิตมาแล้วว่า ให้แม่เป็นลูกผู้ชายคนเดียวของครอบครัว
เพราะน้อง ๆ ต่อจากผมมาผมตั้งสี่คน ล้วนแต่เป็นผู้หญิงทั้งหมด ตั้งแต่ฝ่าย ปาน
แก้ว และไหมน้องสาวคนสุดท้าย

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในช่วงนั้นสังคมไทยนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน
และชอบลูกผู้ชายมากกว่าโดยรับอิทธิพลมาจากคนไทยเชื้อสายจีน เพราะคนไทยเชื้อสายจีนเป็น
ส่วนสำคัญสำหรับสังคมไทย ครอบครัวไทยจึงมีส่วนที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับครอบครัวที่ประเทศจีน
การมีลูกมากกว่าหนึ่งคนเพราะว่าเป็นความหวังที่อยากให้ตระกูลมีลูกหลานสืบทอดได้นาน ๆ
และทำให้ครอบครัวเจริญก้าวหน้า การให้ความสำคัญกับลูกผู้ชายเพราะว่าลูกผู้ชายสามารถสืบทอด
นามสกุลของวงศ์ตระกูลต่อไปได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ในสังคมไทยครอบครัวมีลักษณะที่ผู้ชาย
เป็นผู้นำในครอบครัวและนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน ภาพสะท้อนด้านนี้มีสาเหตุมาจากในสมัยก่อนมี
คนจีนอพยพเข้ามาประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จึงรับอิทธิพลจากคนไทยเชื้อสายจีน

3.2.2 ความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัวเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิก
ครอบครัวมีความรับผิดชอบต่อกัน เป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนในครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
เป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกทุกคนมีความหวังให้ครอบครัวมีความก้าวหน้า ความรักเป็นปัจจัยสำคัญที่
ส่งเสริมครอบครัวและการพัฒนาของสังคม

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงยายของสีกมีหน้าที่ดูแล
หลานสาวที่ชื่อแก้ว แต่ยายคุยเรื่องหยอกกับเพื่อนคนหนึ่งชื่อป้าสุขอยู่ที่หน้าบ้าน จึงไม่ได้สังเกตหลาน
ตกน้ำ แม่และพุดกระโดดลงน้ำไปช่วยแก้ว และในที่สุดแก้วก็ปลอดภัย พ่อรู้เรื่องนี้จึงโกรธยาย
แต่หลานทุกคนต่างช่วยยายเพราะรักยายและสงสารยาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พุดเห็นยายทำตาแดง ๆ คงนี่กสงสาร เลยเข้าไปกอดแขนยาย

"อย่าว่ายายเลยนะเตี้ย ไหน ๆ แก้วปลอดภัยแล้ว"

"จริงด้วยเตี้ย" ฝ่ายพุดบ้าง ๆ "แก้วชนยังกะลิง ขนาดหนุยงไล่ตามไม่ทัน

เลย"

.....
เพราะกลุ่มทนายจำเลยช่วยกันสู้คดีให้ ผู้พิพากษาจึงต้องยกฟ้อง

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 81)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความรักในครอบครัวเป็นสิ่งที่น่าประทับใจในสังคมไทย
ถึงแม้ว่าจะเป็นความผิดของยายจริง ๆ แต่หลานทุกคนก็รักยายและสงสารยาย จึงช่วยยายอย่างมีใจ

เดียวกัน ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัวอย่างชัดเจน คนที่มีความรักต่อครอบครัวเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ผู้อ่านได้เห็นภาพของครอบครัวสักมีการพัฒนาที่ดีไปสู่เป้าหมายก็เพราะว่าครอบครัวที่มีความรักกันจะก้าวหน้าได้ด้วยความสามารถของทุกคน

นวนิยายเรื่อง ขนมหุบลูก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าครอบครัวของป้าสาลีไม่ค่อยร่ำรวย ป้าสาลีมีอาชีพที่เป็นแม่ค้าขายขนมไทยที่ตลาด แต่การทำขนมไม่ใช่เรื่องที่ย่าง่ายดาย ต้องทำจำนวนที่เหมาะสม และป้าต้องตื่นเช้ามาก ถ้ามีคนมาสั่งขนมในงานต่าง ๆ พี่สาวของสาลีต้องมาช่วยขายแทนด้วย และลูกชายสองคนก็ช่วยคุณแม่อย่างเต็มที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้าวันไหนลูกค้าสั่งให้ไปทำขนมในงานต่าง ๆ สาลีก็จะไหว้วานพวงทอง พี่สาวของสาลีซึ่งมาอยู่ด้วยกันให้ออกไปขายที่ร้านแทน ปั่นลืกับปลากริมก็ช่วยมารดาอย่างเต็มที่ ตามแต่ใครจะว่างช่วงไหน ภายใต้อ้อมแม่ว่าต้องไม่กระทบกับการเรียน

ส่วนประชิด สามวัยห้าสิบปีของสาลียังรับราชการอยู่ในโรงเรียน แต่ก็ช่วยซื้อหาวัตถุดิบหลัก ๆ เช่น แป้ง มะพร้าว น้ำตาล ข้าวเหนียว และถั่วต่าง ๆ ในตอนเย็นหลังเลิกงาน

(ขนมหุบลูก. 255 4 : 37)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวไทยรักและสามัคคีกัน ถึงแม้ว่าเป็นครอบครัวที่ไม่ร่ำรวย แต่สมาชิกครอบครัวก็พยายามช่วยมาหากิน พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงครอบครัว คนที่เป็นลูกมีหน้าที่ไปเรียน แต่ทุกคนในครอบครัวทำปฏิบัติหน้าที่ของตนเองแล้วยังช่วยกันทำงานบ้านกัน เพราะความรักที่มีต่อครอบครัวทำให้พวกเขารู้จักหน้าที่ที่ต้องช่วยกัน ซึ่งเป็นภาพที่อบอุ่นและทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าการที่อยู่ในครอบครัวที่รักกันเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะเมื่อเรามีปัญหา ก็ยังมีครอบครัวที่คอยอยู่เคียงข้างกัน

นวนิยายเรื่อง ขนมหุบลูก ของจันทรา รัศมีทองกล่าวว่าปุ๋ยฝ้ายช่วยป้าสาลีทำขนมขึ้น แต่ปุ๋ยฝ้ายคุยกับพี่ปลากริมเพลิดเพลินเกินไป ก็เลยลืมเวลา ทำให้ขนมขึ้นสุกบ้างดิบบ้าง ป้าสาลีบอกว่าเอาไปขายไม่ได้ ต้องแบ่งไปให้เพื่อนบ้านกินกัน ปุ๋ยฝ้ายรู้สึกผิดและอยากขอโทษ แต่ป้าสาลีก็ไม่ได้โกรธปุ๋ยฝ้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ขนมดิบสองชั้น" สาลีพูดพลางปาดชั้นที่ดิบออก "ขายไม่ได้แล้ว"

"เดี่ยวเอาชั้นที่พอใช้ได้ ตัดใส่ถุงไปฝากน้ายังนะครับ" ปั่นลืบจำได้ว่า

ภรรยาของยังงชอบขนมชั้นมาก คงไม่ถึงสา

"ก็ได้" สาลีไม่แสดงท่าทีโกรธซึ่ง "ฝากไปขอโทษด้วยที่ต้องให้ช่วยกิน แล้วคราวหน้าจะทำอย่างสวย ๆ ไปให้ใหม่"

"คุณป้าขา...หนูขอโทษ" ปุ๋ยฝ้ายยกมือไหว้

"ช่างเถอะจ๊ะ" สาลียิ้มอ่อน ๆ "ของมันผิดพลาดกันได้ คราวหน้าฝ้ายระวังหน่อยละกัน"

(ขนมหุบลูก. 2554 : 57)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความรักของสมาชิกครอบครัวคนไทย ถึงแม้ว่าเด็กทำผิดพลาดไปทำให้ครอบครัวมีความเสียหายไปด้วย แต่คนที่เป็นผู้ใหญ่แทนที่จะด่าหรือดุกับเด็กคนนั้น

กลับไม่โกรธหรือลงโทษแต่อย่างใด เพราะว่าการกระทำของผู้ใหญ่ก็เป็นตัวอย่างของเด็ก ๆ ถ้ารักเด็กอย่างเอ็นดู เด็กโตขึ้นแล้วก็จะเป็นคนที่ยืดหยุ่นและเป็นคนดี เพราะฉะนั้น ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัวก็เป็นสิ่งที่ทำให้ครอบครัวอบอุ่นและมีประโยชน์สำหรับการเติบโตของเด็ก ๆ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า สมาชิกครอบครัวไทยมีความรักกันอย่างอบอุ่น เพราะมีความรักซึ่งกันและกัน สมาชิกครอบครัวก็อยู่กันอย่างมีความรับผิดชอบต่อกัน ความรักที่มีต่อครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวก้าวหน้า มีพัฒนาการ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ร่ำรวยทรัพย์สมบัติ แต่ก็สามารถอยู่กันอย่างมีความสุขได้

3.2.3 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว

นอกจากความรักที่มีอยู่ในครอบครัว ความขัดแย้งก็เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เป็นเรื่องที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยต่างคนมีความคิดที่ต่างกัน จึงทำให้ความขัดแย้งเกิดขึ้น

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงพี่สะใภ้สองคนของพ่อนินทาแม่บ๋อย ๆ เพราะแม่เป็นคนไทยแท้ ๆ แล้วก็เป็นผู้หญิงสาวบ้าน นอกจากนี้ พี่ก็ไม่ชอบแม่ เพราะแม่คลอดสักซึ่งเป็นลูกผู้ชายคนเดียวของครอบครัวเขา จึงเกิดความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่างว่า

ยายเคยเล่าให้ฟังว่า พี่สะใภ้ทั้งสองคนของพ่อ มักชอบพูดจากระแทบกระแทกแม่ ซึ่งเป็นคนไทยและเป็นลูกชานา อีกทั้งการที่แม่มีลูกชายแค่คนเดียว ทำให้ต้องแบกรับความชิงชังจากปู่อย่างหนัก เพราะไม่ชอบหลานสาว ลูกทั้งสองคนของแม่ก็มีแต่ลูกผู้ชายฝ่ายละสามคน แม่อยากมีลูกผู้ชายเพิ่มอีกสักคน เพื่อให้ปู่หันมาเอ็นดูแม่บ้าง

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 24)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งในครอบครัวคนไทยที่เกิดจากความคิดที่ต่างกัน เช่น การดูถูกคนต่างสายเลือด การไม่ชอบคนที่มีฐานะต่ำอย่างชานา การอยากได้ลูกผู้ชายก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวลูกทั้งสองคนไม่สนิทกับครอบครัวสะกเวลา พ่อต้องการความช่วยเหลือ ลูกสองคนนั้นก็ไม่มีใครยอมช่วยเหลือ จึงทำให้ผู้อ่านได้เห็นว่าความขัดแย้งเป็นอุปสรรคสำหรับการส่งเสริมครอบครัว และเป็นปัจจัยที่ไม่ดีสำหรับสังคมทั่ว ๆ ไป

นวนิยายเรื่อง ขนมหุบลูก ของจันทรา รัศมีทองกล่าวว่าเพื่อค้นหาคำตอบที่ย่าถามไว้ ย่าให้ปู่ฝ่ายไปอยู่กับป้าสาลี แต่พิมพ์แชนซึ่งเป็นแม่ของปู่ฝ่ายไม่อยากจะให้ลูกไป เพราะป้าสาลีเคยมายืมเงินกับน้องสะใภ้ แต่น้องสะใภ้ปฏิเสธ พิมพ์แชนจึงรู้สึกขัดใจที่ต้องส่งลูกไปบ้านพี่สาวสามี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พิมพ์แชนยอมรับว่ารู้สึกเช่นนั้นจริง ๆ เพราะนอกจากปู่ฝ่ายจะจนมากจนน่าเป็นห่วงแล้ว เธอยังรู้สึกขัดใจที่เคยปฏิเสธการช่วยเหลือพี่สาวสามีซึ่งออกไปขอยืมเงินเป็นตัวเลขเด็ดหลักเพื่อซื้อบ้านขายขนมในอาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง เพราะคิดไปเองว่าสาลีกับประชิดมุ่งหวังจะปกกลอก

(ขนมหุบลูก. 2554 : 29)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวคนไทยจะมีความขัดแย้งกันในเรื่องเงินทอง การยืมเงินเป็นต้นเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวเริ่มมีความขัดแย้งกัน เพราะคนที่ไปยืมเงินต้องการความกล้าหาญด้วย เพราะเกรงใจคนนั้น ถ้าคนนั้นให้ยืม จะรู้สึกซาบซึ้งใจและ

จะกตัญญูกับคนนั้น แต่ถ้าคนนั้นไม่ให้ยืม จะเกิดความรู้สึกอึดอัดในใจ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกมีความบาดหมางกัน ไม่สนิทสนมเหมือนเดิม มีความขัดแย้งกันอย่างง่ายตาย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าครอบครัวคนไทยมีความขัดแย้งกัน เพราะว่าต่างคนมีความคิดที่แตกต่างกัน เช่น การไม่ชอบคนต่างสายเลือด การดูถูกคนที่มีฐานะต่ำ เป็นต้น ความคิดเหล่านี้ทำให้สมาชิกครอบครัวมีความขัดแย้งกัน การยืมเงินก็เป็นต้นเหตุที่ทำให้ครอบครัวมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัวเป็นอุปสรรคของการส่งเสริมครอบครัว เพราะฉะนั้นเมื่ออยู่กับสมาชิกครอบครัวควรหลีกเลี่ยงความขัดแย้งเหล่านี้

3.3 ด้านการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกประเทศ ลำดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของประเทศ การศึกษามีประโยชน์ที่จะให้เด็กของตนเองเป็นคนที่มีความรู้ มีความสามารถในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ การศึกษายังมีบทบาทที่สั่งสอนให้เด็กเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถแยกความดีหรือความไม่ดีได้ ทำให้เด็กเมื่อโตขึ้นเขาจะปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้น จึงต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา

นวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแก้วเป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้มาก ผู้เขียนจะพรรณนาชีวิตประจำวันของเยาวชนที่อยู่ในโรงเรียนอย่างมากมาย เช่น เรื่องโรงเรียนริมทะเล ของสาคร พูลสุข สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง ตามหาใจตัน ของคามิน คมนีย์ เรื่องที่เกิดขึ้นต่าง ๆ ก็มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในโรงเรียนด้วย เช่น เยาวชนไทยปัจจุบันนี้ดำเนินชีวิตการเรียนรู้อะไรในโรงเรียนอย่างไร ครูไทยจะสอนเด็กอย่างไร ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคุณครูเป็นอย่างไร บางทีก็เล่าถึงอุปสรรคในการศึกษา เพราะฉะนั้น ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพสะท้อนด้านการศึกษาของสังคมไทยได้

3.3.1 ลักษณะครูไทย

กิจกรรมการศึกษาต้องมีครู ซึ่งเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ในการเรียนการสอน ถ้าไม่มีครู นักเรียนก็ไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ไม่ได้ คุณครูมีบทบาทที่เหมือนสะพานที่พาเด็กเข้าไปโลกความรู้ ถ้าไม่มีครู เด็กย่อมข้ามไปไม่ได้ ครูจึงเป็นส่วนที่สำคัญมากในกิจกรรมการศึกษา

เนื่องจากคุณครูเป็นคนที่พาเด็กเข้าสู่โลกแห่งการเรียนรู้ เด็กมีเวลาที่อยู่กับคุณครูมากมาย ลักษณะของคุณครูย่อมมีอิทธิพลหลากหลายที่ต่อเด็ก ๆ ถ้าคุณครูเป็นครูที่เข้มงวด เด็ก ๆ ที่อยู่กับคุณครูคนนี้น่าจะเป็นเด็กที่มีระเบียบ ปฏิบัติถูก ไม่ซน ไม่ดื้อ เป็นเด็กที่เชื่อฟังผู้ใหญ่ มีมารยาท ถ้าอยู่กับคุณครูที่รักธรรมชาติ เด็ก ๆ ส่วนมากก็จะเป็นคนที่มีน้ำใจต่อธรรมชาติ รักธรรมชาติ ชอบร่วมกิจกรรมที่ไปสัมผัสธรรมชาติ

1) ครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด

เนื่องจากเด็ก ๆ อายุยังน้อย ไม่ค่อยมีประสบการณ์ การกระทำจึงไร้สาระ อย่างเช่น นักเรียนสมัยนี้ส่วนมากไม่เข้าใจความสำคัญของการเรียนรู้ เวลาเข้าเรียนก็ไม่สนใจการเรียน ชอบเล่นกับเพื่อนโดยไม่รู้จักเวลา ทำผิดระเบียบ ทำให้คนที่มีฐานะเป็นครูจะหวังโยมมาก เพื่อให้ นักเรียนที่เชื่อฟัง ครูไทยต้องสั่งสอนอย่างเข้มงวด

นวนิยายเรื่อง สักคู้กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่า คุณครูโหลเป็นครูที่สอนที่โรงเรียนมาหลายปี ไม่ว่าจะเป็นักเรียนหรือครูคนอื่น ต่างก็เคารพคุณครูโหลอย่างมากมาย คุณครูโหลให้ความสำคัญกับเรื่องการพูด เด็ก ๆ ต้องพูดจาสุภาพในโรงเรียน ถ้าคุณครูโหลรู้ว่าใครใช้คำที่ไม่สุภาพ ครูโหลจะใช้ไม้เรียวตีนักเรียนเพื่อให้นักเรียนจำว่าในการพูดต้องมีมารยาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เด็ก ๆ ในโรงเรียนต่างก็ต้องระวังวาจา ตอนอยู่ที่บ้านเคยใช้ กู มึง ข้า แก แต่เมื่อมาโรงเรียน ต้องใช้ ผม ฉันทัน คุณ เธอ กว่าเด็กนักเรียนจะเปลี่ยนจากสรรพนามเดิม ๆ ได้ก็ใช้เวลานานโข

คุณครูโหลจะพูดข้อตกลงนี้ซ้ำอยู่ทุกเช้าหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ หากใครเผลอพูดจาไม่สุภาพเมื่อไร ผลที่ตามมาคือจะได้รับไม้เรียวทอไปกัคนละสองที

(สักคู้กับคุณครูโหล. 2555 : 10)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวดเพื่อทำให้เด็ก ๆ มีระเบียบวินัย ถ้านักเรียนทำผิดเรื่องอะไร คุณครูจะลงโทษด้วยไม้เรียว การใช้ไม้เรียวมีประโยชน์ทำให้นักเรียนเกรงกลัวคุณครู ทำให้หยุดการกระทำได้และเรื่องที่ทำผิดจะจำแม่นเพราะเจ็บจากถูกไม้เรียวของคุณครูตี จากตัวอย่าง ผู้อ่านก็เห็นผลที่ใช้ไม้เรียวคือเด็ก ๆ ต่างก็ระวังการพูดจามากขึ้นด้วยความเกรงกลัวไม้เรียวของคุณครูโหล เป็นประโยชน์ที่ความเข้มงวดทำให้เด็กมีระเบียบมากขึ้น รู้จักเกรงใจคุณครูมากขึ้น

นวนิยายเรื่อง สักคู้กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่า การลงโทษด้วยไม้เรียวของคุณครูโหลเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่ผู้ปกครองต่างก็เชื่อว่าการลงโทษของคุณครูโหลมีประโยชน์ยิ่งขึ้น และไม้เรียวของคุณครูโหลสร้างคนที่มีคุณค่าจำนวนมากมาย ผลดีที่สร้างขึ้นมา มากกว่าผลที่ไม่ดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไม้เรียวของคุณครูโหลคนนี้ได้สร้างคนให้เป็นพลเมืองดีที่มีคุณค่าต่อชุมชน และบ้านเมืองมารุ่นแล้วรุ่นเล่า พวกเขาจึงมีฉันทามติอนุญาตให้คุณครูโหลใช้ไม้เรียวลงโทษลูกหลานของตนได้อย่างไม่มีเงื่อนไข

ไม้เรียวทอที่ว่านี้เป็นยาการาบเด็กชนแสนดี มีประจำกายคุณครูโหล ตลอดเวลาไม่ว่าจะย่างก้าวไปไหนใด ไม้เรียวทอจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของคุณครูโหลไปโดยปริยาย

(สักคู้กับคุณครูโหล. 2555 : 10)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด ถึงแม้ว่าการใช้ไม้เรียวจะผิดกฎหมาย แต่เป็นฉันทามติอนุญาตสำหรับผู้ปกครอง เพราะการสั่งสอนโดยใช้ไม้เรียวได้รับผลที่ดีมาก สร้างคนที่มีคุณค่าต่อชุมชนมากมาย ทำให้ผู้ปกครองยอมรับให้คุณครูโหลสั่งสอนลูกของตนเองอย่างเข้มงวดโดยปริยาย ซึ่งสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นว่าสถานการณ์ด้านการศึกษาสังคมไทย โดยเฉพาะลักษณะครูไทยที่ต้องเป็นครูที่เข้มงวด และสั่งสอนเด็กโดยใช้ไม้เรียว ไม้เรียวที่ใช้ก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของครุคนนั้น

นวนิยายเรื่อง สักคู้กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่า เพราะนักเรียนกลัวไม้เรียวของคุณครูโหล จึงขโมยไม้เรียวไป คุณครูโหลจับเจ้าขโมยได้ จึงลงโทษเด็กคนนั้น แต่ที่จริงแล้ว

ครูเขาลงโทษไม่รุนแรงมากนัก วัตถุประสงค์ที่คุณครูโหลกลงโทษเช่นนี้ก็เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักความผิดของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เจ้าเด็กแก่นคนนั้นถูกคุณครูโหลจับมานั่งท่าเทพพนม ดูการช่อมไม้เรียว และฟังการอบรมที่ได้ต้นสักอยู่ครึ่งวัน พอเสร็จก็ใช้ไม้เรียวทอกลงโทษเจ้าเด็กแสนคน คนนั้นไปเป็นสองเท่า

การลงไม้เรียวเด็กชนคนไหนของคุณครูโหล ไม่ได้เป็นการลงโทษด้วยแรง โทสะ ท่านจะเรียกเด็กชนที่มีความผิดใหญ่หลวงนั้นมาคุยกัน เพื่อให้รู้สำนึกถึงความ ผิดพลาดเสียก่อน แล้วจึงทำบันทึกยินยอมรับโทษทัณฑ์ ตามด้วยการลงไม้เรียวเสมอ (สักคู่กับคุณครูโหล. 2555 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด เวลาลงโทษเด็กจะ อบรมไปด้วย การลงไม้เรียวเพื่อให้เด็ก ๆ ที่ทำผิด ได้สำนึกถึงความผิดของตนเอง ไม่ใช่เอาความ โมโหของคุณครูมาใส่เด็ก ๆ ถึงแม้ว่าการลงโทษของคุณครูจะทำให้เจ็บ แต่หลังจากได้รับอบรมจาก คุณครู ได้รับรู้ความหวังดีจากครู สองฝ่ายก็ไม่ได้โกรธกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็น ประโยชน์ที่ดีสำหรับการลงโทษอย่างเข้มงวด

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ครูไทยมีลักษณะเข้มงวด เป็นเพราะว่า นักเรียนคนไทยมีนิสัยซุกซน ครูต้องเป็นคนเข้มงวด นักเรียนจะได้มีความเกรงใจคุณครู เวลาครู สั่งสอน คำพูดของคุณครูจะทำให้สำนึกถึงการกระทำที่ผิดพลาด เด็ก ๆ จะเข้าใจความผิดของตัวเอง เป็นการสั่งสอนให้แก่ตนเองตามหน้าที่ของคุณครู บางทีเด็ก ๆ ไม่เข้าใจคนที่เป็นครู อาจจะไม่พอใจ หรือมีอาการโกรธคุณครู แต่พอโตขึ้นก็จะเข้าใจการกระทำของคุณครู ทำให้รู้สึกว่าคุณครูไทยให้ ความสำคัญกับคนที่เป็นครู ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือผู้ปกครอง ต่างก็ให้เกียรติคุณครูมาก

2) ครูไทยมีลักษณะที่รักธรรมชาติ

ธรรมชาติเป็นของขวัญที่ดีที่สุดที่มนุษย์ได้รับจากโลกนี้ ธรรมชาติอุปทาน ทุกอย่างแก่นมนุษย์ตามที่ต้องการ ชีวิตมนุษย์ต้องอาศัยอยู่กับธรรมชาติ เพราะฉะนั้น มนุษย์ควรให้ ความสนใจและพยายามอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่บนโลกนี้ แต่เด็ก ๆ จะไม่รู้ เพราะว่ายังรู้ไม่พอ เพราะฉะนั้น การสั่งสอนให้เด็ก ๆ รักธรรมชาติ พาเด็ก ๆ ไปสัมผัสธรรมชาติ จึงกลายเป็นภารกิจของพ่อแม่และครู เนื่องจากต้องสอนให้เด็ก ๆ เป็นคนที่รักธรรมชาติ ครูไทยย่อมมี ลักษณะที่รักธรรมชาติเหมือนกัน

นวนิยายเรื่อง สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่าคุณครูโหลเป็นลูกของ ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งสอนอยู่ที่โรงเรียนนี้มาหลายปี คุณครูโหลจึงรู้จักต้นไม้ทุกต้นที่อยู่ในโรงเรียน และคุณครูโหลดูแลทุกต้นอย่างเอาใจใส่ระมัด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นไม้ทุกต้นในโรงเรียนแห่งนี้ล้วนแล้วแต่ผูกพันกับคุณครูโหลอย่าง แนบแน่น เพราะทุกต้นต่างก็ได้รับการประคบประหม่อมเลียงดูจากท่านมาตลอดชีวิต ของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นสักคู่หน้าโรงเรียนที่แทบจะเรียกได้ว่าเป็นคู่แฝด กัน ทั้งคู่มีลำต้นสูงเทียมกัน รัศมีกิ่งก้านแผ่ออกไปรอบต้นคล้ายคลึงกันมาก

(สักคู่กับคุณครูโหล. 2555: 17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยรักธรรมชาติ ซึ่งเป็นลักษณะที่ดี เพราะว่าถ้าครูเป็นคนที่รักธรรมชาติ ดูแลต้นไม้อย่างเอาใจใส่ เวลาสอนนักเรียนย่อมเป็นอย่างที่ดูแลต้นไม้ คุณครูที่มีน้ำใจต่อต้นไม้ ย่อมมีน้ำใจต่อลูกศิษย์ของตนเองเหมือนกัน นอกจากนี้ การกระทำของคุณครูเป็นตัวอย่างของนักเรียน การรักธรรมชาติของคุณครูจึงย่อมมีอิทธิพลต่อนักเรียนด้วย จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อธรรมชาติ มีน้ำใจที่จะรักและอนุรักษ์ธรรมชาติ

นวนิยายเรื่อง สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวไว้ว่าเด็ก ๆ พวกกันเชื่อว่ามีเทวดาอยู่ในต้นสักทั้งคู่ เมื่อมีอะไรไม่มั่นใจก็ไปขอกับต้นสัก เอาของไปถวายแล้วยังจุดธูปเทียนที่รากต้นสักด้วย ทำให้ต้นสักเจ็บรากมาก คุณครูโหลพอรู้เรื่องนี้ ก็เรียกนักเรียนมาประชุมใต้ต้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความผิดพลาดของตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"นักเรียนเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทวดามันจริง นั่นก็ไม่ผิดหรอก แต่ถ้าหากเชื่อว่าต้นไม้หรืออะไรก็ตามที่มันผิดปกติ เช่น ความมีจุมกเหมือนงวงช้าง ขนนหน้าเหมือนคน หรือต้นกล้วยมีสองปลี ว่ามันศักดิ์สิทธิ์แล้วก็พากันกราบไหว้บูชา นั่นเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้องนัก อย่างตอนนี้ นักเรียนหลายคนคิดว่าสักคู่นี้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะมีเทวดามาสถิตอยู่ ก็มากราบไหว้ขอโน่นขอนี้ พอได้ก็มาจุดธูปเทียนบูชาถวายของ นักเรียนไม่คิดบ้างหรือว่าต้นสักมันจะร้อนและเจ็บเพียงไหน" นักเรียนต่างพากันนิ่งฟัง หลายคนหยุดยิ้ม

"เย็นนี้กลับบ้านแล้วลองจุดเทียนสักเล่มหนึ่ง หยดลงไปที่ทำตัวเองสักหยดสิ ลองดูว่าเจ็บไหม" คุณครูโหลวางเศษน้ำตาเทียนสีกระด่ำกระด่ำลงบนเวทีแล้วหันกลับมา เมื่อเห็นว่านักเรียนทุกคนยังคงตั้งใจรอฟังอยู่จึงพูดต่อ

(สักคู่กับคุณครูโหล. 2555 : 111-112)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยรักธรรมชาติ เนื่องจากเด็กมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ก็ทำร้ายต้นสักอย่างไม่ตั้งใจ คุณครูที่รักธรรมชาติยอมรับไม่ได้ จึงให้เด็กประชุมกันเพื่อให้เด็ก ๆ เข้าใจว่าการกระทำของพวกเขาไม่ถูกต้อง การเคารพธรรมชาติควรใช้วิธีที่ถูกต้อง แล้วควรคิดแทนต้นไม้อ่าง ถึงแม้ว่าต้นไม้พูดไม่ได้ ร้องไห้ไม่ได้ แต่ต้นไม้ก็เจ็บรู้สึกเหมือนความรู้สึกของมนุษย์ ความรักที่มีต่อธรรมชาติของคุณครูเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน การสั่งสอนให้รักธรรมชาติก็เริ่มจากจุดเล็ก ๆ อย่างที่คุณครูโหลทำ แต่มีคุณค่าต่อนักเรียนอย่างมากมาย

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวไว้ว่าณัฐอภยไปอยู่ต่างจังหวัดและพบกับเพื่อนคนใหม่ที่ชื่อต๊อบ ต๊อบบอกว่าอาปูซึ่งเป็นคุณครูที่โรงเรียน เวลาวันหยุดชอบพาเด็กไปดูนกด้วยกัน เพื่อให้เด็ก ๆ สัมผัสธรรมชาติ พอเด็ก ๆ ที่หนีน้ำมาแถวนี้จำนวนมากขึ้น อาปูเลยจัดขบวนไปดูนกเป็นประจำ ต๊อบซึ่งมักจะตามไปด้วย ขวณัฐไปดูนกด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต๊อบบอกว่าอาปูหรือปุริมเป็นญาติห่าง ๆ รับราชการครูอยู่ที่โรงเรียน แต่พอถึงวันหยุดเขามักพาเด็ก ๆ ไปดูนกในป่า ถ้าต๊อบว่างจะตามไปด้วยเสมอ ยิ่งตอนนี้มีเด็กอพยพหนีน้ำมาอยู่กันเยอะ อาปูเลยจัดขบวนไปดูนกบ่อย ซึ่งผู้ปกครอง

ส่วนใหญ่ยินดีให้ลูกหลานออกไปสัมผัสธรรมชาติ เพราะไหน ๆ ก็ต้องพักอยู่เป็นเดือนแล้ว แต่ผมไม่สนใจจะไปร่วมกิจกรรมด้วย

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 32)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยรักธรรมชาติ จึงพยายามหาโอกาสพาเด็ก ๆ ไปสัมผัสธรรมชาติอย่างกระท่อหรือรัน การสัมผัสธรรมชาติด้วยตนเองจะทำให้เด็ก ๆ รู้จักธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เกิดความสนใจกับธรรมชาติ การมีลักษณะที่รักธรรมชาติเป็นลักษณะที่ดีสำหรับคุณครู เพราะว่าการกระทำที่รักธรรมชาติจะกลายเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน นักเรียนมักจะเชื่อฟังทำตามคุณครู

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ครูไทยมีลักษณะที่ดีคือรักธรรมชาติ ดูแลต้นไม้อย่างเอาใจใส่ ซึ่งก็สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อครูดูแลนักเรียนก็มีความจริงใจเหมือนกัน และการรักธรรมชาติเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม ซึ่งมีประโยชน์ที่จะปลูกฝังนิสัยของเด็ก ๆ ทำให้เด็ก ๆ รู้จักความสำคัญของธรรมชาติ และมีน้ำใจแก่ธรรมชาติ เพราะฉะนั้นการรักธรรมชาติเป็นลักษณะที่ดีสำหรับครูไทย

3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียนไทย

ถ้าพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียน วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วสะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้ว่าครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด บางทีก็ลงโทษเด็กอย่างหนัก แต่ความคิดที่อยู่ในใจของนักเรียนไทยก็คือรักและเคารพครูมาก ขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าครูไทยอาจดูนักเรียนบ้าง สั่งสอนนักเรียนโดยใช้ไม้เรียวบ้าง แต่ครูทำไปเพราะครูหวังดีกับนักเรียน รักนักเรียนเหมือนลูกของตน

1) นักเรียนเคารพและรักครู

การสั่งสอนโดยใช้ไม้เรียว บางทีนักเรียนจะไม่เข้าใจความหวังของผู้ที่เป็นคุณครู จึงเกิดความรู้สึกที่ไม่เข้าใจคุณครู บางครั้งนักเรียนอาจเกิดความรู้สึกที่เกลียดผู้ที่เป็นครู แต่ว่าถ้าครูสั่งสอนให้นักเรียนเข้าใจตนเสียใหม่ เข้าใจความหวังดีของคุณครู ลูกศิษย์และครูเข้าใจซึ่งกันและกัน กลับมานักเรียนจะเคารพและรักครูเขามาก สำหรับนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากคุณครู บางทีเขาอาจแสดงความเคารพและความรักที่มีต่อคุณครูโดยใช้วิธีอื่น ๆ

นวนิยาย สักคู้กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่าคุณครูโหลเป็นครูที่เข้มงวด บางทีถ้าเด็กนักเรียนไม่รู้เรื่อง ปฏิบัติตนเองอย่างไม่ถูกต้องบ่อย ๆ ครูเขาจะใช้ไม้เรียวด้วย ขณะเดียวกัน ครูเขาก็อธิบายอย่างใจเย็นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ หลังจากสั่งสอนเสร็จแล้ว เด็กก็เข้าใจครูเขาบ้าง แก่ตัวตามที่ครูเขาบอก การเรียนการรู้ก็ดีขึ้น กลับมาก็เคารพและรักคุณครูโหลมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่อได้รับรู้รสของไม้เรียวทองเข้า พวกเขาจึงเปลี่ยนไปทันที จากเด็กดี และซนก็กลับกลายเป็นเด็กเชื่อฟัง จนกระทั่งเกิดความสนใจและรักการเรียนมากขึ้น ผลการเรียนก็ดีขึ้นตามมา พวกเขาจึงรักและเคารพนับถือคุณครูโหลไปในที่สุด

(สักคู้กับคุณครูโหล. 255 5 : 12)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนรักและเคารพครูไทย ถึงแม้ว่าครูเขาจะลงโทษนักเรียนโดยใช้ไม้เรียวด้วย แต่ผู้ที่เป็นครูก็ไม่ได้ลงโทษโดยไม่มีเหตุผล ถ้านักเรียนได้เห็นความหวังดีของคุณครู ได้เข้าใจความคิดของคุณครู นักเรียนจะเข้าใจการกระทำของครูมากขึ้น กลับมาจะได้รักและเคารพครูไทย ซึ่งเป็นภาพสะท้อนให้ผู้อ่านได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครูไทย

2) ครูรักนักเรียนมาก

ผู้ที่เป็นครูรักนักเรียนมาก ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษหรือเอาใจช่วยนักเรียน เหตุผลที่สำคัญก็คือครูไทยรักนักเรียนมาก และไม่ว่าเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวแบบใดก็ตาม

นวนิยายเรื่อง สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่เด็กชายก่อเกียรติมา จากครอบครัวที่ลำบากยากจน อยู่กับยายคนเดียว คุณครูโหลจึงให้ความสนใจแก่เขามาก ตอนที่ยายป่วยไม่สบาย คุณครูโหลมักจะเรียกให้เด็กชายก่อเกียรติมากินข้าวด้วย พยายามช่วยเด็กชายคนนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณครูโหลยิ้มน้อย ๆ กับคำตอบนั้น บางวันเจ้าตัวเล็กคนนี้ก็ท่องกั้วมา โรงเรียน ยามที่ยายป่วยไม่สามารถออกไปรับจ้างหรือหาของป่ามาขายหรือทำกินได้ คุณครูโหลจึงมักจะเรียกให้เด็กชายไปล้างจานให้ ก่อนล้างจานเขาก็จะให้เด็กชาย จัดการกับอาหารที่เหลือเหล่านั้จนเกลี้ยงเกลี้ยงก่อนเสมอ

(สักคู่กับคุณครูโหล. 2555 : 14)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครูไทยรักนักเรียนมาก การรักนักเรียนไม่ใช่ว่า ต้องบอกด้วยปาก แต่ใช้ความสนใจและความช่วยเหลือ คนครูโหลเป็นครูที่มีความยุติธรรม ไม่เคยดูถูกนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา กลับช่วยเด็กพวกนี้อย่างเต็มที่ เพื่อไม่ให้เด็กเขาสูญเสียความมั่นใจของตนเอง ครูแกล้งบอกว่าให้เด็กช่วยจัดการอาหารที่เหลือ และให้เด็กเขาช่วยล้างจานด้วย เด็กจะไม่มี ความกังวลว่าต้องรบกวนครู เพราะว่าล้างจานมาตอบแทนบุญคุณของครูที่นำอาหารให้กิน ความรักของคุณครูโหลแสดงออกจากการกระทำเล็ก ๆ แต่รักนักเรียนมาก

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูไทยก็คือ นักเรียนรักและเคารพครูไทย ครูไทยก็รักนักเรียนเหมือนกัน ถึงแม้ว่าเวลาอยู่ด้วยกันก็มีปัญหาที่เกิดขึ้นบ้าง มีการไม่เข้าใจกันบ้างก็ตาม แต่ความรักระหว่างนักเรียนกับครูไทยไม่เคยเปลี่ยนไป ซึ่งเป็นภาพที่สวยงามในสังคมไทย

3.3.3 ปัญหาทางการศึกษา

การศึกษาของเยาวชนเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของสังคม เยาวชนชนบทจะได้รับการศึกษาไม่เท่ากับเยาวชนที่อยู่ในเมืองหลวง เยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจนก็ไม่เท่ากับเยาวชนที่มาจากครอบครัวรวย เพราะว่าสิ่งแวดล้อมการศึกษาที่ต่างกัน มากมายระหว่างชนบทและเมืองหลวง

นวนิยายเรื่อง โรงเรียนริมทะเล ของสาคร พูลสุข กล่าวถึงเพื่อนของทองเที่ยวซึ่งเป็นตัวละครเอกมาจากหลายหมู่บ้าน เพราะบ้านอยู่ไกลและการเดินทางไม่สะดวก เวลามาโรงเรียนต้องเดินด้วยเท้าเปล่า เวลานั้นขึ้น ต้องออกแรงพายเรือมากขึ้นด้วย การเดินทางไปศึกษาลำบากมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมาชิกชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ดของโรงเรียนวัดป่ากระวะมาจากหลายหมู่บ้านหลายที่ พวกที่มาจากบ้านโพรงจระเข้ พวกเขาต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้าเดินเท้าเปล่ามาตามคั้่นนา กว่าจะถึงโรงเรียนก็เหงื่อท่วมตัว ถ้าถึงหน้าน้ำท่วม พวกเขาก็ต้องพายเรือมาโรงเรียนทุกวัน ขากลับถ้าวันไหนมีการเปิดบานประตูระบายน้ำลงทะเล พวกเขาต้องออกแรงพายเรือมากกว่าเดิมเพราะต้องพายทวนน้ำ พวกที่มา

จากบ้านหน้าทวดซึ่งอยู่ไกลออกไปอีก ก็ต้องเดินเท้าเปล่ามาตามชายหาด รวมทั้งพวกที่มาจากบ้านท่าเซ็ญ บ้านบางแขยง หรือบ้านสามแพรกก็ล้วนไม่แตกต่างกัน
(โรงเรียนริมทะเล. 2555 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาของเยาวชนในชนบทลำบากมาก เพราะการคมนาคมไม่สะดวกเท่ากับเมืองหลวง จึงต้องพบความลำบากในการเดินทาง เพราะฉะนั้น เยาวชนในชนบทจึงไม่มีการศึกษาสูงเหมือนเยาวชนที่อยู่ในเมืองหลวง บางคนเลิกเรียนเพราะต้องช่วยทำงานเลี้ยงครอบครัว ถึงแม้ว่าตนเองอยากเรียนต่อ แต่ก็ต้องยอมสละสิทธิ์เพราะพ่อแม่ส่งเรียนไม่ไหว

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่าเนื่องจากครอบครัวของสักยกจน และพี่น้องก็มีหลายคน ถึงแม้ว่าพ่อแม่พยายามหาเงินเพื่อให้ลูก ๆ ได้รับความศึกษา แต่ก็ไม่พุนที่พอจะส่งเด็ก ๆ ไปเรียนอนุบาล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำหรับพวกเรา การเรียนอนุบาลเป็นเรื่องที่ไกลตัว เพราะมีแต่โรงเรียนเอกชนเท่านั้นที่รับสอน และค่าเทอมก็แพงมาก พ่อคงไม่ยอมเสียเงิน หรือจะพูดให้ถูกก็คือ ไม่มีเงินจะเสีย

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 73)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยมีปัญหาทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวยากจนก็คือไม่มีทุนที่จะไปศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่อยู่สังคมนี้ ถ้าไม่มีการศึกษา การทำมาหากินจะยากลำบากมาก เพราะว่สังคมต้องการคนที่มีความรู้ ต้องการคนที่มีการศึกษา เนื่องจากการศึกษามีความสำคัญมาก รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือกับเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวถึงพี่สาวของสักเป็นคนที่เรียนเก่งและอยากเรียนมาก เพราะว่าโตขึ้นอยากเป็นครู แต่หลังจากเรียนจบประถม แม่สั่งให้ไปทำงานเพื่อช่วยพ่อแม่ดูแลบ้านและให้โอกาสแก่น้อง ๆ ไปโรงเรียน เพราะว่าส่งพูดไปเรียนต่อไม่ไหว และพูดเป็นพีโตที่สุด พูดไม่ยอมในตอนแรก แต่ในที่สุดก็ยอมสละสิทธิ์ตามที่แม่บอก ดังตัวอย่างว่า

“แต่จะให้หนูออกจากโรงเรียนจริง ๆ หรือจ๊ะ” พุดถาม

“คงต้องเป็นอย่างนั้น” พ่อตอบด้วยแววตาที่ร้ายราน

“ให้หนูเรียนต่อเถอะนะ ที่แล้วมาหนูตั้งใจเรียนมาตลอด”

“แต่ยรู้ แต่บ้านเรามีแต่ยขายของอยู่คนเดียว ถ้าเกิดเจ็บไข้ขึ้นมา เราจะ

ลำบาก”

“แต่หนูไม่ยอมออก หนูอยากเรียนสูงๆ”

“ถ้าแต่ยไม่สบายหนัก ๆ อย่างลุงเล็ง เราจะทำยังไงกัน”

“หนูเลยต้องเสียสละ”

“ได้มัยละลูก” พ่อถามด้วยสายตาวังวอน พุดเป็นพีคนโต ช่วยน้องๆ

หน้อยนะ”

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 157-162)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจนต้องยอมเสียสละไม่ได้ ได้รับความศึกษาสูง ๆ เพราะครอบครัวส่งไปเรียนต่อไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งก็ตาม เมื่อ

ต้องการให้เขาออกจากโรงเรียน ก็ต้องทำตามที่พ่อแม่บอก ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ภาพสะท้อนของสังคมในด้านการศึกษาสำหรับเยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจน คือไม่ได้เรียนตามความตั้งใจของตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าในสังคมไทยการศึกษาสำหรับเยาวชนในชนบทและเยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจนเป็นสิ่งที่ประสบความสำเร็จได้ยากด้วยมีความห่างไกลความเจริญ และไม่มีเงินทอง เพราะฉะนั้นสังคมปัจจุบันต้องสังเกตเรื่องในด้านนี้ ควรพยายามเข้าไปแก้ไขอย่างเต็มที่ เพราะว่าไม่ว่าเป็นเยาวชนที่ไหน ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมมาก

3.4 ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่น และเป็นความแตกต่างระหว่างประเทศ วัฒนธรรมประกอบด้วยหลาย ๆ ส่วน อย่างเช่นเทศกาลต่าง ๆ ศาสนา มารยาทและศิลปะพื้นบ้านของตนเอง เป็นต้น วรรณกรรมจะประกอบด้วยชีวิตประจำวันของบุคคล เพราะฉะนั้น วรรณกรรมจะมีประโยชน์ในด้านสะท้อนสังคมด้านวัฒนธรรมอย่างยิ่ง

3.4.1 เทศกาลวันลอยกระทง

เทศกาล คือ เหตุการณ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งตามปกติธรรมดาจัดตั้งขึ้นโดยชุมชนท้องถิ่น ที่มุ่งความสนใจและเฉลิมฉลองเอกลักษณ์บางอย่างของชุมชนนั้นและเทศกาลนั้น เทศกาลมักเกี่ยวข้องกับ ประเพณี ความเชื่อ หรือ ศาสนา ของชุมชน ตัวอย่างเช่น สงกรานต์ ลอยกระทง สารทไทย สารทจีน ตรุษจีน กินเจ อีสเตอร์ ฮัลโลวีน คริสต์มาส เป็นต้น เทศกาลส่วนใหญ่มักจัดขึ้นปีละครั้ง คือ การถือเอาวันครบรอบปีของเทศกาลครั้งก่อนมาตั้งเป็นครั้งถัดไป

เนื่องจากคนที่อยู่ประเทศต่าง ๆ มีวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกันจะมีเทศกาลที่แตกต่างกันด้วย เทศกาลต่าง ๆ ก็สะท้อนชีวิตที่แตกต่างของชุมชนอย่างมากมาย เพราะเทศกาลเป็นประเด็นสำคัญสำหรับวัฒนธรรม ฉะนั้น ในวรรณกรรมก็มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเทศกาล ทำให้ผู้อ่านได้สัมผัสวัฒนธรรมทางเทศกาลและรู้จักกรากของตนเอง

1) เทศกาลลอยกระทง

วันลอยกระทงเป็นเทศกาลที่สำคัญสำหรับคนไทย และได้สะท้อนภาพการฉลองวันลอยกระทงในวรรณกรรมอย่างมากมาย เพราะคนไทยจะฉลองโดยลอยกระทงเพื่อขอบคุณแม่น้ำที่คนเราได้ใช้กิน อาบ และอื่น ๆ และขอพรเพื่อขอให้มีความสุขแก่ตนเองและครอบครัว ในวันนี้คนไทยจะพากันไปเที่ยวที่วัดหรือสถานที่ริมแม่น้ำ และมีกิจกรรมที่สนุกสนานมากมายในวันลอยกระทง

กิจกรรมสำคัญในเทศกาลลอยกระทงที่ขาดไม่ได้ก็คือการลอยกระทง เพราะฉะนั้น คนไทยจะทำหรือซื้อกระทงเพื่อนำไปลอย นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจินตหรา รัศมีทองกล่าวว่าในการฉลองวันลอยกระทง ป้าทิพย์ก็นำธูปกับเด็กคนอื่นทำกระทง ธูปธูปยกซื้อกระทงสำเร็จรูป แต่ป้าทิพย์ไม่ยอม ธูปก็ต้องนั่งทำอย่างไม่เต็มใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วันลอยกระทงพ่อต้องช่วยตัดต้นกล้วยและใบตองมาวางกองให้ ป้าทิพย์
ซื้อแต่ดอกไม้ธูปเทียนให้หัดทำกระทงกัน ใบของเปรี้ยวได้รับคำชมว่าสวยที่สุด ก็แน่
ละ กว่าที่พับได้แต่ละกลีบประตูดอยอยู่นั้นแหละ เห็นและนำรำราคาญ พอม

จะซื้อกระทงสำเร็จรูปป่าทิพย์ก็ไม่ยอม ทว่าสิ้นเปลืองเลยต้องนั่งพับใบตองแตก
เป็นกอง ๆ

(เอื้อระเหยลอยคอ. 2555 : 83)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยจะทำกระทงในวันลอยกระทง เนื่องจากคนไทยจะลอยกระทงเพื่ออวยพร การทำกระทงจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่สุดในวันนี้ นอกจากนี้การทำกระทงเป็นโอกาสที่ได้ฝึกฝีมือและเรียนรู้ทักษะชีวิตพร้อมกันสำหรับคนไทย และเป็นโอกาสที่ให้เยาวชนเรียนรู้ประเพณีไปด้วย การทำกระทงด้วยตนเองจะทำให้วันลอยกระทงมีความหมายมากขึ้นสำหรับชีวิต ซึ่งเป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความขยันหมั่นเพียรของคนไทย และเป็นภาพที่สนุกสนานในวันลอยกระทง

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเมื่อวันลอยกระทง โรงเรียนจะให้นักเรียนทำกระทงในวิชาการประดิษฐ์ด้วย และครูจะให้คะแนนตามรูปแบบของนักเรียน พุดซึ่งเป็นพี่สาวคนโตของสักมักจะได้คะแนนสูงสุด เพราะพุดใช้วัสดุที่ดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อีกประเพณีที่พวกเราต่างชื่นชอบคือวันลอยกระทง ทุกปีพ่อจะเปิดวิทยุฟังเพลงร่ำวักกันอย่างครึกครื้น คุณครูจะให้เด็ก ๆ ทำกระทงในวิชางานประดิษฐ์ กระทงของพุดมักได้คะแนนเต็มเสมอ เพราะพุดชอบนำต้นกล้วยที่คุณนายบุญช่วยให้พ่อไปตัดในสวน มาตัดแต่งเป็นรูปต่าง ๆ โดยเฉพาะรูปเรือหงส์ ที่ผมชอบมาก

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 94)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การทำกระทงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวันลอยกระทง โรงเรียนก็จะจัดเวลาให้ฝึกทำเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมวันลอยกระทง การทำกระทงด้วยตนเองจะทำให้เด็กเรียนรู้ประเพณีวันลอยกระทงด้วยตนเอง มีความเข้าใจกับวัฒนธรรมของตนเอง และผู้เขียนนำเสนอความรู้ว่าต้นกล้วยเป็นวัตถุดิบที่สำคัญเมื่อทำกระทง ถ้าใช้ต้นกล้วยดีกระทงจึงมีรูปแบบสวยงามมากมาย

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเทศกาลลอยกระทงเป็นวันที่ครอบครัวสักชอบมาก พ่อของสักจะทำกระทงด้วยตนเองทุกปี เพื่อเอาไปลอยที่แม่น้ำตอนกลางคืน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตอนเย็น พ่อจะกลับมาช่วยแต่งกระทงของบ้านเราด้วย มีอยู่ปีหนึ่งพ่อทำเป็นรูปบ้านทรงไทย โดยนำกระดาษสีมาตกแต่ง จนบ้านชอบใจไม่ยอมให้ลอย พ่อต้องทำบ้านหลังเล็กให้ใหม่อีกหลัง เราถึงปล่อยกระทงไป เพื่อขอขมาแม่คงคา ที่ทำให้ลำน้ำสายนี้สกปรกไปบ้าง

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 94)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การทำกระทงเป็นกิจกรรมสำคัญในวันลอยกระทง เนื่องจากการปล่อยกระทงที่แม่น้ำเป็นส่วนสำคัญ คนที่เป็นผู้นำมีหน้าที่ที่จะทำกระทงให้เด็ก ๆ และสะท้อนให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายการลอยกระทงของส่วนหนึ่ง คือเพื่อขอโทษแม่น้ำที่ไม่ได้ดูแลรักษาแม่น้ำให้ดี ๆ ทำให้แม่น้ำสายนั้นสกปรกไปบ้าง ผู้เขียนก็นำเสนอให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่ากระดาษสีเป็นวัตถุดิบที่นำมาทำกระทง และกระทงที่มีรูปแบบที่สร้างสรรค์ เช่น เป็นบ้านทรงไทยจะเป็นที่โปรดปรานของเด็ก ๆ เป็นอย่างมาก

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเมื่อพ่อพาสัก และพี่ ๆ น้อง ๆ ไปลอยกระทง พวกเขาจะชอบนั่งดูกระทงที่ลอยมาด้วย เพราะว่ากระทงมีหลาย ๆ แบบ ทำให้เด็กชอบบ้าง แต่ก็กลัวบ้างเพราะว่ามีรูปแบบที่เป็นจระเข้ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พวกเราชอบนั่งดูกระทงที่มีแสงไฟแวบแวมลอยลงมาเป็นสาย ๆ บางทีจะมีกระทงหน้าตาแปลก ๆ ให้พุดกับฝ่ายใต้ร้องกรีดกรีดกันด้วย นอกจากบ้านเรือนไทยกับเรือหงส์แล้ว บางคนมีอารมณ์ขัน ทำเป็นรูปจระเข้บ้าง งูตัวใหญ่บ้าง เมื่อลอยมาไกล ๆ จึงดูน่ากลัว ป่านเคยร้องให้จ้า เพราะกลัวมันจะขึ้นมาคาบตัวเองไปกิน บางทีพ่อนึกสนุก ขับเรือพาเราเข้าไปดูกระทงในคลองด้านด้วย

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 94)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบกระทงมีหลากหลาย ผู้อ่านสามารถมองเห็นความฉลาดและอารมณ์ขันของคนไทยจากรูปแบบกระทง นอกจากบ้านเรือนไทยและเรือหงส์ที่คนไทยจะทำเป็นประจำ คนไทยจะทำรูปแบบอื่นที่น่าสนใจอย่างจระเข้หรืองูตัวใหญ่ เพื่อแสดงอารมณ์ขันของตนเอง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นความสนุกสนานในการทำกระทง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า การทำกระทงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวันลอยกระทง และคนไทยส่วนมากจะทำกระทงด้วยตนเอง เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักวัฒนธรรมวันลอยกระทง ผู้ใหญ่จะให้เด็ก ๆ ฝึกทำด้วย ในโรงเรียนจะจัดเวลาให้เด็กทำกระทงด้วย เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะชีวิต การทำกระทงส่วนมากจะใช้ต้นกล้วยไม้ กระดาษสีเป็นต้น นอกจากนี้รูปแบบกระทงมีหลากหลาย

2) การเล่นเพลงเรือ

ในวันลอยกระทง นอกจากมีกิจกรรมลอยกระทงแล้ว ยังมีกิจกรรมอย่างอื่นอีกมากมาย การเล่นเพลงเรือก็เป็นชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดเพื่อให้คนที่มาเที่ยวชมการแสดงเพลงเรือสนุกสนาน นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเวลาไปถึงสถานที่ที่ลอยกระทง ฉันเห็นว่ามีการแสดงเพลงเรือด้วย ซึ่งนักศึกษาเป็นนักแสดง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

งานลอยกระทงที่วัดศรัทธาตั้งแต่หัวค่ำ นอกจากแสงสีจากร้านค้าและเสียงเซิ้งชวนให้เข้าไปทำบุญในโบสถ์แล้ว ยังมีเวทีดนตรีตั้งอยู่กลางลานวัด ตีบอกว่าจะมีการเล่นเพลงเรือบนเวที

ที่ ๆ หนุ่มสาวนักศึกษาทั้งหกคนแต่งกายแบบลูกทุ่ง ฝ่ายชายใส่เสื้อลายดอก มีผ้าขาวม้าคาดเอว ส่วนผู้หญิงใส่เสื้อสีพื้น มีผ้าสไบพาดบ่า ทั้งสองฝ่ายมุ่งใจกระเบนเหมือนกัน

“...เอื้อ เออ เอ็ง เอย ฮ้า ไ้ เซ็ยบ เซ็ยบ”

เสียงฝ่ายชายเริ่มร้องก่อน พร้อมกับร้ายร้าอ่อนซ้อย

(เอื้อระเหยลอยคอ. 2555 : 84)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าวันลอยกระทงมีกิจกรรมมากมาย และการเล่นเพลงเรือก็เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่ทำให้คนไทยมีความสุขสนุกสนาน นักแสดงจะแต่งกายอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะคนไทย เป็นกิจกรรมที่ทำให้คนไทยเห็นถึงวัฒนธรรมของตนเอง เวลาชมการแสดงนอกจากได้รับความสนุกสนาน ขณะเดียวกัน คนไทยก็ได้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเพลงพื้นบ้าน

3) ความเชื่อของวันลอยกระทง

เทศกาลต่าง ๆ ต่างมีความเชื่อที่ไม่เหมือนกัน คนไทยลอยกระทงเพื่อขอบคุณแม่น้ำ และขอขมาแม่คงคา การกระทำของตนเองในวันลอยกระทงก็จะมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันต่อไป

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเมื่อครอบครัวของสักกลับมาจากกรรเทียววันลอยกระทง แม่จะให้ลูก ๆ อาบน้ำเข้านอน แต่แม่จะอาบน้ำตอนสองยามในคืนวันลอยกระทง เพราะแม่มีความเชื่อว่าจะทำตามอย่างนี้จะมีโชคดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรากลับบ้านเกือบยี่สิบสองนาฬิกา แม่ให้เรารับอาบน้ำเข้านอน ส่วนพ่อต้องซ่อมเครื่องอยู่จนดึก โดยมีแม่อยู่เป็นเพื่อนพร้อมกับบรอเวลายี่สิบสี่นาฬิกา เพื่อแม่จะได้อาบน้ำเพ็ง

แม่เชื่อว่า ถ้าใครได้อาบน้ำตอนสองยามในคืนวันลอยกระทงก็จะมีแต่ความโชคดี ปราศจากโรคภัยมาเบียดเบียน ส่วนใหญ่แม่กับยายจะรออาบน้ำเพ็งทุกปี ส่วนพวกเรารอไม่ไหวหลับกันไปก่อนแล้ว

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 97)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความเชื่อสำหรับเทศกาลต่าง ๆ อย่างเช่นความเชื่อเรื่องการอาบน้ำเพ็งในคืนวันลอยกระทง คนไทยเชื่อว่าถ้าอาบน้ำเพ็งในคืนวันลอยกระทง จะทำให้ชีวิตมีแต่ความสุข มีแต่โชคดี และไม่มี ความทุกข์ พ้นจากโรคภัย ถึงแม้ว่าเป็นความเชื่อเท่านั้น แต่ก็ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าคนไทยต้องการชีวิตที่มีความสุขและปลอดภัย เทศกาลอย่างวันลอยกระทง เป็นเทศกาลที่คนไทยแสดงความกตัญญูต่อธรรมชาติ และเป็นโอกาสที่ได้อธิษฐานขอสิ่งดี ๆ ต่อชีวิตของตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า เทศกาลวันลอยกระทงเป็นเทศกาลที่สำคัญในชีวิตคนไทย เพราะว่าเป็นโอกาสที่จะได้ขอขมาแม่น้ำคงคาตามความเชื่อของคนไทย มีกิจกรรมที่ครอบครัวทำร่วมกันอย่างสนุกสนาน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางเทศกาล

3.4.2 มารยาทไทย

มารยาทเป็นการแสดงที่มีแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติโดยได้รับการอบรมให้ตรงตามความนิยมแห่งสังคม ซึ่งไม่ได้ติดตามาตั้งแต่เกิด แต่มาจากสิ่งแวดล้อม การศึกษาและการสั่งสอนเป็นสำคัญ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญมากกับเรื่องมารยาท และมีมารยาทที่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ

1) การไหว้

การไหว้เป็นการประพฤติปฏิบัติที่แสดงออกถึงมารยาทของคนไทย ไม่ว่าจะทักทายผู้ใหญ่หรือจะขอบคุณผู้ใหญ่ก็ต้องพนมมือไหว้ผู้ใหญ่อย่างเคารพ เป็นมารยาทที่คนไทยจะทำบ่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิกล่าวถึงปลายฝนเป็นเด็กกำพร้า เขาพักอยู่ที่บ้านใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กกำพร้า มีครูช่วยกับแม่ละมัยเป็นคนที่คุณดูแลโรงเรียนในช่วงปิดเทอม มีคนที่มิน้ำใจมารับเลี้ยงน้อง ๆ ทุกคนไปอยู่ด้วยกัน เหลือเพียงปลายฝนคนเดียว พ่อติแม่ละมัยป่วยหนัก จึงฝากปลายฝนไปอยู่กับเพื่อนที่คุ้นเคยที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็น

เจ้าของรีสอร์ทและมีหลานที่ชื่อน้ำข้าว ปลายฝนนั่งรถไฟไปหาคุณอาวสีด้วยตนเอง เพราะครูขวัญต้องดูแลแม่ละม้าย ยายและน้ำที่ช่วยคุณอาวสีมาต้อนรับปลายฝน ดังตัวอย่างว่า

“ปลายฝนใช้ไหมจ๊ะ” หญิงสูงวัยหน้าตาใจดีคนหนึ่งตรงเข้ามาทัก
 “ฉันท้อบุญมา จะเรียกว่ายายมาก็ได้นะ คุณวสีให้ฉันท้อนรับหนู”
 เด็กหญิงรีบพนมมือย่อตัวไหว้อย่างสวยงามแบบที่ได้รับการฝึกมาตั้งแต่
 เล็ก ๆ ยายบุญยิ้มพึงพอใจแล้วเดินนำหน้าไป “รู้ไหมว่าทำไมหนูถึงมาพักอยู่ที่นี่”

“นั่นน้ำเกรียง คนขับรถของรีสอร์ท อยากไปเที่ยวไหนหรือไปกินอะไรที่ตลาดก็ขอให้แกพาไปได้” ลิ่นเสียงยาย ปลายฝนรีบวางกระเป๋าบนเบาะรถยกมือทั้งสองพนมและย่อตัวโดยอัตโนมัติ

(ปลายฝน. 2553 : 12)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงมารยาทของคนไทย คือ เวลาพบผู้ใหญ่ ต้องพนมมือย่อตัวไหว้ผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการกระทำที่ได้รับการอบรมตั้งแต่เด็ก ๆ การทักทายโดยพนมมือไหว้ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ใหญ่ดีใจและมีความรู้สึกว่าได้รับความเคารพจากผู้ที่อ่อนอาวุโส และรู้สึกว่าคุณที่มาทักเป็นคนที่มีสุภาพ เป็นคนที่มีมารยาท ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากรรณกรรมไทย

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิเล่าว่าแม่ของน้ำข้าวแต่งงานใหม่ และมีลูกอีกสองคน ลูกสาวที่เป็นคนโตชื่อแซนดี้และลูกชายคนเล็กชื่อแซม แม่พาเด็ก สองคนนี้มาเที่ยวที่รีสอร์ทของคุณอาวสี แต่คุณแม่ต้องกลับไปทำงาน เพื่อนคุณอาวสีอีกสองคนก็พาลูกของตนเองมาเที่ยวที่แถวนี้เหมือนกัน จึงมาพักที่เดียวกัน พอมาถึง ปลายฝนต้องไปทักทายพร้อมกัน ดังตัวอย่างว่า

“อ๊ย ฝนเคยเห็นหน้าคนนี่ในทีวีด้วย”
 “จู้ ๆ นั่นคุณพัชรี ยืนต้อนรับดี ๆ อย่าเอ็ดไป เดี่ยวเขาหาว่าพวกเราเห่อดารา” พี่รดเกล้าก้มลงมาตุ แล้วพนมมือไหว้ทักทาย ปลายฝนก็ไหว้ตามอย่างสวยงามที่สุดด้วย

เด็กผู้หญิงวัยเดียวกับแซนดี้ก้าวลงมาจากรถ และตามด้วยแม่ของเธอทั้งผิวคล้ำ หน้าตาคมขำ ใบหน้าละม้ายคล้ายกัน

“นั่นคุณดารณีกับน้องลูกหว่า” ปลายฝนรีบยกมือพนมย่อตัวตาม

(ปลายฝน. 2553 : 103)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การพนมมือไหว้เป็นมารยาทที่สำคัญของประเทศไทย เวลาต้อนรับแขกสำคัญ การยกมือไหว้เป็นพฤติกรรมประการหนึ่งที่ทำให้แขกรู้สึกมีเกียรติและเป็นคนที่ได้รับการต้อนรับ แขกจะมีความรู้สึกว่ามีมารยาทเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในชีวิตของบุคคล เพราะว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับมารยาทเป็นลักษณะที่โดดเด่นสำหรับสังคมที่มีอารยธรรม

สรุปได้ว่า การไหว้เป็นมารยาทที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย ไม่ว่าจะพบผู้ใหญ่หรือผู้ที่ควรให้ความเคารพ การพนมมือไหว้เป็นสิ่งที่คนไทยต้องปฏิบัติ เป็นสัญลักษณ์ของคนไทย ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจวัฒนธรรมมากขึ้น และปรับตนเองตามวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง

2) พุดจาไพเราะและสุภาพ

ในภาษาไทย มีคำประติขณวิเศษณ์ ซึ่งเป็นคำที่แสดงถึงการขานรับในการเจรจาโต้ตอบกัน ถ้าไม่แบ่งตามลักษณะของคำ จะเรียกคำลงท้าย อย่างเช่นคำว่า ค่ะ คะ ครับ จ๊ะ เป็นต้น เนื่องจากคนไทยให้ความสำคัญมากกับมารยาท คนไทยจึงปลูกฝังให้พุดจาไพเราะและสุภาพ เวลาพุดกับผู้ใหญ่หรือคนสำคัญ ต้องใช้คำลงท้ายด้วย

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิ กล่าวถึงคุณปริยาพาลูกสาวกับลูกชายมาเที่ยวที่กาญจนบุรี ลูกสาวชื่อแซนดีที่เป็นคนโต ลูกชายชื่อแซมเป็นน้อง ที่จริงแล้วคุณปริยาเป็นแม่ของน้ำข้าว แต่เพราะน้ำข้าวป่วย คุณปริยาจึงไม่มีเวลาดูแล น้ำข้าวจึงต้องอยู่กับคุณอวสี ช่วงปิดเทอมจึงมาเยี่ยมน้ำข้าว แซนดีเป็นเด็กที่หน้าตาดี พ่อแม่หลงรักมาก ทำให้เขามีนิสัยที่ไม่เกรงใจผู้ใหญ่และพุดจาไม่สุภาพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แซนดี” คุณปริยาขึ้นเสียงดัง”พุดอย่างนี้ได้ยังไง ถ้าหนูว่าพี่เขาอีก แม่จะให้เก็บของ ตามขึ้นไปทำงานกับแม่เดี๋ยวนี้เลย”

“ไม่นะ ก็คุณแม่สัญญาว่าจะให้แซนดีอยู่กับอวสีจนกว่าพ่อจะบินกลับนี่นา แซนดีไม่ตามไปอยู่กองถ่ายนะ ไม่เอา”

“นั่นก็อย่าดี้อ ไป พาพี่น้ำข้าวไปเดิน แล้วแม่บอกก็ที่แล้ว หนูพุดจาจะมีคะมิขาลิลูก แซมก็เหมือนกัน ต้องพุดครบทุกครั้งนะ”

“คุณแม่ก็อย่างนี้ทุกที น้ำเปื้อจริง ๆ”

(ปลายฝน. 2553 : 99)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยนิยมใช้คำลงท้ายเวลาพุดกับผู้ใหญ่ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของมารยาทที่ดี พ่อแม่จะสั่งสอนให้ลูกพุดคำพวกนี้ตั้งแต่เด็ก ๆ เพื่อให้เวลาโตขึ้นจะได้เป็นคนพุดจาไพเราะและสุภาพ ถึงแม้ว่าคำลงท้ายเป็นคำง่าย ๆ แต่มีประโยชน์ที่เปลี่ยนบรรยากาศให้ดีขึ้น และทำให้ผู้ใหญ่มีความเอ็นดู จากภาพสะท้อนเช่นนี้ทำให้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทางภาษา

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิกล่าวถึงเพื่อนของคุณอวสีก็พาลูก ๆ มาเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรี และมาพักที่รีสอร์ท ในตอนที่ไปต้อนรับแขกพวกนี้ แซนดีพุดจาไม่ดี และพุดอย่างไม่เกรงใจใคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“หนูแซนดีสวยวันสวยคืนเลยนะ อีกหน่อยคงคงไม่แพ้คุณแม่ปริยา คุณลูกเพชรลูกพลอยของน้ำลิ อ้วนเอ้าอ้วนเอ้า” คุณพัชรีเอ่ยขึ้น

“อ้อ...แซนดีเกลียดดารา แซนดีเป็นนักบินอย่างพ่อสนุกกว่าตั้งเยอะ”
เด็กหญิงทำหน้าอ

“แซนดี คุณแม่ก็เพิ่งเตือนว่าพุดกับผู้ใหญ่มีคะมิขาน้อยสิลูก” คุณอวสีดูแต่เด็กหญิงกลับวิ่งตังตังลงไปที่สระว่ายน้ำ คุณอวสีได้แต่ส่ายหน้าแล้วเดินออกไปดูน้ำเกรียงกับคนขับรถตู้ที่สาละวนชนของลงจากรถ

ปลายฝนแอบนึกในใจว่าแซนดีกับพี่น้ำข้าวแท้จริงก็นิสัยเหมือน ๆ กัน คือชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ไม่แยแสความรู้สึกคนอื่น

(ปลายฝน. 2553 : 103)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ผู้ใหญ่จะไม่พอใจและไม่ชอบเวลาเด็ก ๆ พุดจาไม่มีคำลงท้าย สะท้อนให้เห็นว่าคำลงท้ายเป็นส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงมารยาท และคนไทยย้ำเรื่องนี้มาก เวลาเด็ก ๆ พุดจาไม่มีคำลงท้าย จะทำให้คนอื่นรู้สึกเด็กคนนั้นไม่อ่อนน้อมและไม่ให้ความเคารพแก่ตนเอง เพราะฉะนั้น คนที่เป็นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่จะเตือนให้เด็กพุดจามีคำลงท้ายอย่างเข้มงวด

นวนิยายเรื่อง สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่านักเรียนต้องระวังคำพุดจา ถึงแม้ว่าเวลาอยู่ที่บ้านจะไม่ค่อยเข้มงวด แต่เวลาอยู่โรงเรียน คุณครูโหลจะให้ความสำคัญมากกับการพุดจา เนื่องจากคุณครูเป็นครูที่เข้มงวด นักเรียนจึงปฏิบัติตามอย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“พุดจาสุภาพ อ่อนหวาน” นี้เป็นข้อตกลงข้อที่สามของคุณครูโหล
เด็ก ๆ ในโรงเรียนต่างก็ต้องระวังพุดจา ตอนอยู่ที่บ้านเคยใช้ กู มึง ข้า
แก แต่เมื่อมาโรงเรียน ต้องใช้ ผม ฉันทัน คุณ เธอ กว่าเด็กนักเรียนจะเปลี่ยนจาก
สรรพนามเดิม ๆ ได้ก็ใช้เวลานานโข

คุณครูโหลจะพุดข้อตกลงนี้ซ้ำอยู่ทุกเช้าหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ
หากใครเผลอพุดจาไม่สุภาพเมื่อไร ผลที่ตามมาก็คือจะได้รับไม้เรียวทองไปกั้นคนละ
ที่สองที่

(สักคู่กับคุณครูโหล. 2555 : 10)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยให้ความสำคัญมากกับการพุดจาสุภาพไพเราะ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่อบรมสั่งสอนเด็ก ครูมีหน้าที่ที่จำเป็นและสำคัญที่จะสั่งสอนเด็กให้พุดจาสุภาพ จากตัวอย่าง ผู้อ่านได้รู้ว่าครูไทยปฏิบัติหน้าที่ได้ดีโดยการสั่งสอนการพุดจา ซึ่งก็ทำให้ผู้อ่านรู้ว่ามารยาทไทยมีบทบาทที่สำคัญในสังคมไทย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าสังคมไทยให้ความสำคัญกับมารยาท เวลาพุดกับคนอื่น ต้องใช้คำศัพท์ที่สุภาพ ขณะเดียวกัน ต้องใส่คำลงท้ายด้วย มารยาทเหล่านี้ต้องสั่งสอนกันตั้งแต่เด็ก ๆ พ่อแม่และคุณครูที่โรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่จะสอนให้เด็กมีมารยาท และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก สั่งสอนให้เด็ก ๆ พุดคำลงท้ายว่า ค่ะ คะ ครับอย่างตั้งใจ เพื่อให้เด็กโตมาเป็นคนที่มีความสุภาพ

3.4.3 เพลงพื้นบ้าน

วาสนา นามพงศ์ (25 37 : 89) ได้กล่าวว่าเพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่ถ่ายทอดปรัชญาความนึกคิดของชาวบ้านหรือกลุ่มชนได้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด เนื่องจากเป็นผลผลิตผลของความคิดที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองน้อยกว่าวรรณกรรมมุขปาฐะประเภทอื่น การศึกษาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของกลุ่มชนต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของเพลงได้ยิ่งขึ้น

ดังที่คนไทยหลายคนบอกว่า เพลงพื้นบ้านเคยได้รับความนิยมและเผยแพร่อย่างสูงสุด แต่ปัจจุบันนี้มีดนตรีต่างประเทศเข้ามาประเทศไทยจำนวนมากมาย เพลงพื้นบ้านจึงค่อย ๆ สูญหายไปจากชีวิตคนไทย เนื่องจากเพลงพื้นบ้านเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของประเทศไทย สะท้อนความนึกคิด ความฉลาดของชาวบ้านที่อยู่ท้องถิ่นต่าง ๆ จึงเป็นวัฒนธรรมที่ควรถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่น คนไทยควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านอย่างมากขึ้น

1) เนื้อหาเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น เคยได้รับความนิยมนอย่างสูง เป็นเพลงที่ให้ความบันเทิงแก่ชาวบ้าน และเป็นผลงานของชาวบ้านเอง ขณะเดียวกัน เพลงพื้นบ้านก็เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาวบ้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นความฉลาดของชาวบ้าน สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำของชาวบ้าน พ่อเพลงแม่เพลงก็นำมาเป็นเนื้อหาเพลงพื้นบ้านได้ เพราะฉะนั้น เพลงพื้นบ้านจึงมีเนื้อหาสะท้อนภาพของคนไทยในชนบทได้อย่างสมบูรณ์

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าตาธงเป็นพ่อเพลง ซึ่งเป็นพ่อของป่าพิพย์ ป่าพิพย์เป็นเพื่อนสนิทของแม่ตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ เนื่องจากการเสียลูกพร้อมกันเพราะอุบัติเหตุ แม่ก็ชวนป่าพิพย์กับตาธงมาอยู่ด้วยกันเพื่อช่วยดูแลซึ่งกันและกัน ตาธงชอบร้องเพลงพื้นบ้าน แต่ณัฐไม่ชอบ แม่สั่งให้ณัฐเรียนเพลงพื้นบ้านกับตาธง ณัฐเปิดอ่านหนังสือประวัติศาสตร์มาแล้วค่อยเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงเข้าผี เพลงเข้าเจ้าหงส์ เพลงเหย่อย เพลงปรบไ้ ล้วนเป็นเพลงที่มีชื่อประหลาด หลายเพลงร้องอยู่ในกระบวนการทำนา เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงต้นกำรำเคียว เพลงชักกระดาน เพลงพานฟาง เพลงสงค่อลำพวน ซึ่งเพลงหลังนี้ผมอ่านชื่อที่แรกผมนึกความหมายไม่ออกเลย

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 69)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีเนื้อหาสะท้อนภาพวิถีชีวิตของชาวชนบทได้อย่างสมบูรณ์ มีเพลงหลายเพลงที่มีความแตกต่างกัน และเป็นเพลงที่เกี่ยวกับชีวิตชาวบ้าน เวลาไปทำนาหรือทำงานในทุ่งนา ชาวบ้านจะร้องเพลงพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการทำนาเพื่อผ่อนคลายความเบื่อหน่าย สร้างความสนุกสนานเวลาทำงาน และจะทำให้ชาวบ้านลืมความเหน็ดเหนื่อย เนื้อหาเพลงสะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเพื่อนเจ๊ียบชวนณัฐทำงานกลุ่ม และตัดสินใจจะทำเรื่องเพลงพื้นบ้าน เพื่อทำงานกลุ่มด้วยกัน เจ๊ียบก็ย้ายมาอยู่กับณัฐ ทั้งสองคนจึงอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านด้วยกัน และได้ความรู้เรื่องเพลงพื้นบ้านมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยังอ่านมากเข้าผมยิ่งสนุกไปกับเพลงพื้นบ้านแปลก ๆ อย่างเพลงเข้าผี ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายทั้งสี่ภาค แม้ลำเนียงท้องถิ่นต่างกันบ้านก็ตาม เพลงเข้าผีมีให้เล่นลึบกว่าชนิด และมีอุปกรณ์ตามสภาพผิ เช่น ผีกะลาที่มีกะลา ผีลุ่มก็มีลุ่ม ผีกระดิ่งก็มีกระดิ่ง ซึ่งแต่ละเพลงจะมีเนื้อร้องแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่น

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 123)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีเนื้อหาบอกเล่าความเชื่อของชาวบ้าน ดังเช่นเพลงเข้าผีก็มีการเล่นมากกว่าลึบชนิด การเล่นเพลงเข้าผีต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นการแสดงที่มีทั้งเนื้อเพลงและการละเล่นเพลงด้วย นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อของชาวบ้านคนไทยด้วย เพลงพื้นบ้านมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน เช่น การทำนา ความเชื่อ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะเป็นเพลงของชาวบ้านอย่างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นเนื้อหาที่แต่งมาจากวิถีชีวิตของชาวบ้าน ไม่ว่าจะไปทำนาหรือมีงานฉลองกัน สิ่งที่ทำหรือสิ่งที่พบก็กลายเป็นเนื้อเพลงได้ เนื่องจากมีความสามารถและภูมิปัญญาของชาวบ้านสะท้อนให้เห็นถึงความสนุกสนานในการดำเนินชีวิตของชาวบ้านได้อย่างชัดเจน

2) การเล่นเพลงพื้นบ้าน

การร้องเพลงพื้นบ้านไม่เหมือนการร้องเพลงธรรมดา ถ้าอยากจะร้องได้ดีก็ต้องฝึกซ้อมอย่างเอาใจใส่ ซึ่งทำให้เราเห็นความเพียรของพ่อเพลงแม่เพลงและเรียนรู้ว่าการร้องเพลงพื้นบ้านไม่ใช่สิ่งง่ายตายอย่างทีคิด

นวนิยายเรื่อง *เอ๋อระเหยลยคอก* ของจินตรา รัศมีทอง กล่าวว่าณัฐยอมไปเข้าประชันเพลงพื้นบ้านกับหลานของตาบุญยืน แต่ณัฐไม่เคยเรียนเพลงพื้นบ้านมาก่อน เคยแต่ได้ยีนตาตรงร้องเพลงเมื่ออยากจะแกล้งณัฐเพื่อความสนุก เมื่อต้องไปแข่งขันกัน ณัฐจึงต้องเรียนรู้วิธีการเล่นและฝึกซ้อมเพลงพื้นบ้านให้ชำนาญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตาตรงเล่าว่าพ่อเพลงแม่เพลงสมัยก่อนมีวิธีแปลก ๆ เพื่อให้เสียงดีและบังคับได้ หรือที่เรียกว่าการถ่วงเสียง ด้วยการดำนํ้าลงไปแล้วเปล่งเสียงตะโกนให้เต็มทีจนน้ำฟุดขึ้นเป็นฟองปุด ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่น่าสนใจ ผมตั้งใจว่าตอนเย็น ๆ จะชวนต้อบไปว่ายน้ำที่ลำธารใหญ่ แล้วผมจะดำนํ้าลงไปตะโกนให้สุดเสียง แต่ทำวันเดียวคงไม่ได้ผล ต้องฝึกบ่อย ๆ

(*เอ๋อระเหยลยคอก*. 2555 : 110)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การซ้อมเพลงพื้นบ้านไม่ใช่สิ่งที่ย่างตายอย่างที่เราคิด ต้องดำนํ้าลงไปแล้วตะโกนในน้ำไปด้วย การซ้อมเพลงพื้นบ้านสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงความมานะของศิลปินพื้นบ้านคนไทย ถึงแม้ว่าเป็นเพลงเพื่อแสดงความปิติยินดีแก่คนอื่น แต่เบื้องหลังความสำเร็จต้องผ่านความพยายามของศิลปินอย่างมาก การซ้อมเพลงพื้นบ้านต้องใช้ระยะเวลาาน ถ้าซ้อมเพียงแค่วันเดียวหรือสองสามวันก็ไม่คล่อง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี การซ้อมจะต้องใช้เวลาไม่น้อย

นวนิยายเรื่อง *เอ๋อระเหยลยคอก* ของจินตรา รัศมีทองกล่าวว่าตาตรงสอนวิธีการซ้อมเพลงพื้นบ้านให้ณัฐ นอกจากการตะโกนเมื่อดำนํ้า ยังมีวิธีที่สอง แต่วิธีที่สองยิ่งยากกว่าเพราะเวลาใช้วิธีนี้มาซ้อมอาจาเจียนก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แต่วิธีที่สองฟังแล้วสยองกึ่งคือให้เอามันหมูชิ้นเล็ก ๆ ยาวประมาณหนึ่งนิ้วมาคลุกพริกไทยกับเกลือ ผูกด้วยเส้นด้ายเหนียว ๆ ตรงกลางแล้วหย่อนลงคอกพอทำท่าจะกลืนลงไปก็ให้ดึงออก รวากับใช้นํ้ามันหล่อลื่นไปทาคอ วิธีนี้ผมคงไม่เอาด้วยเพราะกลัวอาเจียน

(*เอ๋อระเหยลยคอก*. 2555 : 111)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การซ้อมเพลงพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ต้องการความอดทนเหมือนกัน วิธีนี้คือให้ฝึกด้วยการกินนํ้ามันหมู เป็นวิธีที่แปลกและบางคนอาจทนไม่ไหวก็ได้ แต่ก็ยังเป็นวิธีที่มีประโยชน์ นอกจากนี้ ผู้อ่านก็ได้รับความฉลาดของศิลปินพื้นบ้านที่คิดค้นวิธีต่าง ๆ สำหรับการซ้อมเพลงพื้นบ้าน ถึงแม้ว่าสมัยนี้อาจจะไม่ค่อยใช้ก็ตาม

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทองกล่าวว่านอกจากสองวิธีการซ้อมเพลงพื้นบ้านแล้ว พ่อเพลงแม่เพลงสมัยเก่ายังมีวิธีอื่นที่ชาวบ้านคิดขึ้นมาเพื่อให้เสียงร้องดีและบังคับได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส่วนวิธีที่สามเรียกว่านัด โดยใช้ดินขุยปู ซึ่งก็คือดินดานที่ปูชูดขึ้นมาไว้ ปากรูหนึ่งกำมือใส่โหลไว้ แล้วนำทองคำเปลวมาขยำให้เข้ากันด้วยน้ำฝน จากนั้นแช่ลงไปโหลพร้อมกับทองคำหนักหนึ่งบาท ตอนกลางคืนเอามาตากน้ำค้างราวสี่คืน แล้วจึงนำน้ำในโหลมานัด ด้วยการใช้ก้านมะละกอเล็ก ๆ ตักน้ำใส่ใช้นิ้วปิดรู ก่อนกรอกลงรูจนทำให้อ้าปากไว้ เมื่อเปิดนิ้วออกน้ำจะไหลลงคอโดยไม่มีอาการสำลัก ทำแบบนี้บ่อย ๆ นอกจากจะไม่เป็นหวัดแล้วยังเสียงดีด้วย

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 111)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า วิธีการเตรียมตัวของศิลปินสมัยก่อนเป็นวิธีที่เป็นคติความเชื่อและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนโบราณที่ได้ถ่ายทอดต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาที่ดี และเป็นความพยายามที่จะเรียนรู้และปฏิบัติสืบต่อกัน ถือว่าเป็นภาพสะท้อนภูมิปัญญาของศิลปินพื้นบ้านสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีการเล่นเพลงพื้นบ้านไม่ใช่เรื่องง่ายที่ทุกคนจะทำได้ มีวิธีการเตรียมตัวที่แปลกและพ่อเพลงแม่เพลงต้องพยายามด้วยความอดทนอีกด้วย ขณะเดียวกัน เราก็ได้เห็นภูมิปัญญาของศิลปินสมัยก่อนที่มีกลวิธีทำให้เสียงดีซึ่งคนสมัยนี้อาจจะมีวิธีอื่น ๆ ที่แตกต่างจากสมัยก่อน แต่พวกวิธีนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของภูมิปัญญาและวัฒนธรรม เป็นความรู้ที่คนรุ่นหลังควรศึกษาต่อไป

3) ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านมีเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ เพราะว่าส่งที่พบในชีวิตประจำวันก็กลายเป็นเนื้อหาเพลงได้ ศิลปินนึกคิดเพลงขึ้นมาวัตถุประสงค์เพื่อสื่ออารมณ์ ไม่ว่าจะป็นอารมณ์ที่แสดงความหวังหรือความทุกข์ของตน หรือเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็เป็นการบันทึกชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย เพราะฉะนั้น งานที่ผลิตขึ้นมาจึงมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ สร้างความบันเทิง และสะท้อนชีวิตของชาวบ้าน

3.1) ลักษณะที่สื่ออารมณ์

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทองกล่าวว่าพ่อแมรับปากว่าจะพานั้ฐไปเที่ยวที่ต่างประเทศ แต่เพราะน้ำท่วม และพ่อแม่ต้องเฝ้าบ้าน นั้ฐจึงไม่ได้ไปเที่ยว แม่สั่งให้นั้ฐแต่งเพลงพื้นบ้านวันละบท นั้ฐจึงเอาเรื่องนี้มาแต่งเพื่อระบายความคับแค้นใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพราะน้ำท่วมเลยโชคร้ายอดไปนอก
แต่ต้องออกจากเมืองหลวงก่อนลวงหน้า
ที่บ้านช่องของใช้ไปไกลตา
ขอน้ำพาดันไม้ไปให้หมดเลย

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 20)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ได้ดี เพราะเหตุการณ์น้ำท่วมทำให้ฉันไม่ได้ไปเที่ยวต่างประเทศ การแต่งเพลงพื้นบ้านจึงกลายเป็นเครื่องมือที่ระบายอารมณ์ของตนเอง ความไม่พอใจกับน้ำท่วม ความทุกข์ที่ต้องอพยพไปต่างจังหวัด และความหวังที่ไม่สมหวัง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจอารมณ์ของตัวละครในตอนนั้น เนื่องจากการแต่งเพลงพื้นบ้านต่างจากประสบการณ์ของตน เพลงพื้นบ้านจึงมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ได้ชัดเจน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าตาธงจะร้องเพลงพื้นบ้านเป็นประจำ ก่อนที่ฉันจะเรียนเพลงพื้นบ้าน ส่วนใหญ่ตาธงร้องเพื่อแก่งัดฉัน แต่หลังจากฉันตัดสินใจเรียนเพลงพื้นบ้านกับตาธงแล้ว ตาธงจะร้องอย่างจริงจัง เพื่อให้ฉันเรียนรู้มากขึ้น ฉันเป็นเด็กฉลาด จึงเข้าใจเพลงพื้นบ้านขึ้นเรื่อย ๆ ทีละน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงเพลงที่กำลังร้องกระณะกระแหนผมคงเป็นเพลงพิชฐาน หนึ่งในเพลงพื้นบ้านที่ผมอ่านข้อมูลจากหนังสือได้ความว่า ค้นพบแถวนครสวรรค์ สุโขทัย อุทัยธานี พอถึงวันสงกรานต์หนุ่มสาวจะพากันออกจากบ้านไปเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อเก็บดอกไม้ไหว้พระ แล้วถือโอกาสร้องเพลงเกี้ยวพาหรือว่ากล่าวกันอย่างครึกครื้น สันนิษฐานว่าเดิมคงร้องเพื่ออธิษฐานขอพรพระ พอานเข้าคำว่าอธิษฐานกร่อนไปกลายเป็นพิชฐาน ตอนแรกเห็นชื่อเพลงผ่าน ๆ ยังคิดว่าแปลกดี แต่พออ่านละเอียดก็ยอมรับว่ามีเหตุผลพอสมควร

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 89)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ที่แสดงความหวัง เมื่อถึงเทศกาลสำคัญ ชาวบ้านจะพากันไปไหว้พระ และถือโอกาสร้องเพลงพื้นบ้านเพื่อแสดงความหวังของตน ขณะเดียวกันก็เพื่อขอพรพระ การร้องเพลงพื้นบ้านจึงกลายเป็นเครื่องมือที่ทำให้ชาวบ้านคนไทยแสดงความหวังของตน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเพื่อแข่งขันกับหลานของตาบุญยืน ตาธงจึงฝึกซ้อมให้ฉันร้องเพลงพื้นบ้าน เพราะตาธงเคยเป็นพ่อเพลงจึงมีความสามารถที่เขียนบทพื้นบ้านได้ และให้ฉันฝึกร้องเพลงที่ตนเขียนขึ้นมา เป็นเพลงที่กล่าวถึงเหตุการณ์น้ำท่วม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เอ้อระเหยลอยมา ลอยมาแล้วก็ลอยริบลอยไป” ผมร้องรับเองอีกรอบ

“...น้ำในบ้านเริ่มเน่าเหม็น จนอาจเป็นแหล่งเพาะยุงใหญ่

ตะขาบหนูงูแมงป่อง คงจับจองทุกห้องตามใจ

ของใช้สอยล่องลอยเกลื่อน แขน้ำเป็นเดือนคงเลือนหลุดไป

สีภายนอกล่อนลอกออกมา เพดานข้างฝาเชื้อรารุกไล่

อยากกลับคืนพื้นฟูบูรณะ แต่ไม่รู้จะเดินทางอย่างไร

ประชาชนขัดแย้งแบ่งแยก เพราะแนวบึกแบ็กหรือทรายถูงใหญ่

กราบขอท่านผู้บริหาร เร่งประสานทำการแก้ไข

อย่ามีข่าวเรื่องราวป็นเกลียว ชาวบ้านหน้าเขียวห่อเหี่ยวใจ

เจ้าดอกต้อยตึงแม่กึ่งหงอนไก่ ขอน้ำเร่งไหลลงอ่าวไทยเออ...”

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 113)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ ไม่ว่าจะ เป็นอารมณ์ที่แสดง ความหวังใสำหรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรือความหวังที่อยากจะให้ปัญหา มีทางที่แก้ไขได้ นอกจากนี้ เพลงพื้นบ้านได้สื่ออารมณ์อย่างแท้จริง เพราะว่ามันนอกจากจะมีเนื้อหาที่ ใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันแล้ว ผู้ขับร้องก็มีอารมณ์ถ่ายทอดลงไป ในบทเพลงด้วย ทำให้คนที่ได้ฟังเกิด ความรู้สึกเดียวกัน และมีความรู้สึกว่าจะอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่ออารมณ์ ของมนุษย์อย่างแท้จริง งานผลิตเพลงพื้นบ้านของชาวบ้านถ่ายทอดจากชีวิตประจำวัน เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นหรือสิ่งแวดล้อมก็กลายเป็นวัสดุที่มีความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินชาวบ้านได้ ดังนั้น เนื้อเพลง ย่อมมีอารมณ์ของศิลปินร่วมอยู่ ไม่ว่าจะ เป็นอารมณ์ทุกข์หรืออารมณ์สุขก็ตาม

3.2) ลักษณะที่สื่อความบันเทิง

ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมหรือการแสดงต่าง ๆ ต่างก็มีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อ ความบันเทิงต่อผู้อ่านหรือผู้ชม เพลงพื้นบ้านก็เป็นการแสดงชนิดหนึ่ง จึงย่อมมีลักษณะที่จะสื่อความ บันเทิงได้เป็นอย่างดี

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าตอนที่ฉัน อยู่นานอ่านหนังสือสำหรับเพลงพื้นบ้าน ยิ่งอ่านก็ยิ่งรู้สึกชอบเพลงพื้นบ้าน นอกจากจะมีหลายประเภทแล้ว ยังมีเนื้อเพลงที่สนุกสนาน คนที่ได้ฟังแล้ว อุดรรู้สึกตกใจไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่ออ่านหนังสือเรียนเพื่อทบทวนตามคำสั่งแม่แล้ว ผมค่อยหยิบหนังสือ เพลงพื้นบ้านขึ้นมาอ่านบทเพลงกล่อมเด็ก ซึ่งจัดอยู่ในประเภทเพลงพื้นบ้านด้วย ตอนผมเป็นเด็กแม่เคยร้องเพลงกล่อมหรือเปล่าก็จำไม่ได้ แต่หลายเพลงผมเคยได้ยิน ตอนเรียนหนังสือ อย่างเพลงกาเหว่า เพลงวัดโบสถ์ แต่ผมชอบเพลงนกกะทูนกที่ต่าง ร้องเมื่อคืนนี้ เพราะเนื้อร้องตลก ทำนองเหมือนลิเก

“...เจ้านกกระตู่เอ๋ย ทำตุตตุ่ง ๆ ว่าจะวางไข่
สถานพ้อมใบใหญ่ ไล่ไข่นกกระตู่
ด้วยว่าไข่มันโต เท้าแดงโฉบบางละมุน
ไข่หล่นดังผลุง เจ้านกกระตู่ก็บินไป...”

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 123)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่อความบันเทิง แก่ผู้ชม มีเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับชีวิตประจำวัน และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับทุกวัย เนื้อเพลงร้องแล้วรู้สึก สนุกสนานและตลก เพราะว่าผู้แต่งต้องการสื่อความสนุกสนานแก่ผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมหัวเราะ เป็น วัตถุประสงค์ของผู้แต่งเพลงพื้นบ้าน เป็นลักษณะที่สะท้อนให้เห็นถึงนิสัยของคนไทย คือ ซึ่งความตลก ขบขันชอบหัวเราะ และไม่เคร่งเครียด การแต่งเพลงบ้านจึงแต่งออกมาอย่างสนุกสนาน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าฉัน ทำงานกลุ่มเรื่องเพลงพื้นบ้าน และต้องอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ตอนอ่านถึงเพลงเข้าฉันนั้น ฉันเกิดความรู้สึกสนุกสนานมาก เพราะนักแสดงจะแสดงว่ามีเข้าตัวแล้วต้องแสดงถึงมือออกจากตัวด้วย เป็นเพลงพื้นบ้านที่สร้างความบันเทิง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงเข้าผีมีเนื้อร้องสั้น ๆ พอคนอาสาเป็นผีทำท่าโง่งงจนแปลว่าผีเข้าแล้ว ก็ร้องเชิญให้ผีลุกขึ้น ความสนุกอยู่ตรงที่ผีจะอาละวาดวิ่งไล่จับพลางร้องเพลงกันไป พออยากให้ผีออกก็ไปร้องกระตุ้นที่หูหรือวิ่งไปปลุกผีล้มลง กระโดดข้ามไปมาสาม เที้ยว ผู้ที่อาสาเป็นผีจะค่อย ๆ ได้สติลุกขึ้นมา

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 123)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่อความบันเทิงแก่ผู้ชม คนไทยชอบความสนุกสนาน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์หรือละคร ฉากที่สื่อความตลกจึงมีเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกัน เพลงพื้นบ้านก็มีลักษณะด้านนี้เหมือนกัน อย่างเช่น เพลงเข้าผี ถึงแม้ว่าเนื้อเพลงจะไม่ยาวนัก แต่นักแสดงต้องแสดงบทบาทเป็นผีที่เข้ามาเข้าตัวโดยขยับร่างกายที่ดูตลก ดูแล้วชวนหัวเราะขบขันกับกิริยาท่าทางของคนที่ถูกผีเข้า

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สื่อความบันเทิง เป็นเพราะว่าคนไทยมีนิสัยที่ชอบบรรยากาศที่คึกคัก ชอบเรื่องสนุกสนานและตลกขบขัน งานผลิตทางวัฒนธรรมจึงย่อมมีลักษณะที่สื่อความบันเทิงมากมาย เพลงพื้นบ้านเป็นผลงานของชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านชอบชีวิตที่พอกินพออยู่ ไม่เหมือนคนที่อยู่ในเมืองที่ต้องห่วงทุกอย่าง และต้องแข่งขันกับคนอื่น ๆ จึงทำให้ลักษณะของเพลงพื้นบ้านสามารถสื่อความบันเทิงได้อย่างเด่นชัด

3.3) ลักษณะที่สะท้อนชีวิตชาวบ้าน

เนื่องจากเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านมาจากชีวิตชาวบ้าน ศิลปินจึงนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือสิ่งแวดล้อมมาเป็นเนื้อเพลง ดังนั้น เพลงพื้นบ้านจะสะท้อนวัฒนธรรมของชาวบ้านที่เป็นคนไทย และผู้ฟังสามารถเห็นถึงชีวิตประจำวันของชาวบ้านคนไทยผ่านบทเพลงพื้นบ้านได้

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่าเพราะน้ำท่วม ฉนัฐ ตาธงและป้าทิพย์ต้องอพยพไปจังหวัดนครนายกเพื่อหนีน้ำ ตอนที่พ่อขับรถส่งพวกเขาไปที่นั่น พ่อขอให้ตาธงร้องเพลงพื้นบ้านให้ฟังเพราะพ่อฟังแล้วรู้สึกสนุก ตาธงจึงร้องเพลงพื้นบ้านที่เกี่ยวกับการหนีน้ำซึ่งตาธงแต่งเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ต้องออกจากบ้านไปไกลตา เพราะน้ำหลากมาเป็นมหาอุทก
ก่อนเมืองนี้เคยเป็นที่เที้ยว ไต่เขาลดเลี้ยวขึ้นขมน้ำตก
สาธิตา นางรอง วงตะไคร้ เลยขึ้นไปเดินป่าคุณก
แต่วันนี้มาอย่างลี้ภัย มวลน้ำหลากไหลเกือบถึงหน้าอก
ปล่อยข้าวของที่เคยหีบใช้ ทิ้งต้นไม้ใบหนาลูกคด
อีกสักพักคงล้าล้า น้ำ แต่คนใจดำกลับหาว่ารก
เจ้าชอกกล้วยไม้แม่ใบบัวบก ขอมหาอุทกผ่านไปเร็วเอ๋ย...”

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 25-26)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สะท้อนชีวิตชาวบ้าน เพลงที่ร้องขึ้นมาเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียด เหตุผลที่ต้องหนีจากบ้านไปไกล การทิ้งบ้านด้วยความหวังใจ และความสงสารต้นไม้ที่ลี้ภัยไม่ได้ ทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้ถึงภาพสะท้อน

ชีวิตและความรู้สึกของผู้ร้องได้อย่างชัดเจน เป็นความสามารถของศิลปินเพลงพื้นบ้านที่ร้องสดหรือร้องไปด้วยแต่งเพลงไปด้วย

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจันทรา รัศมีทองกล่าวว่ามีผู้ไปร่วมงานประชันเพลงพื้นบ้านกับแก้ว ซึ่งเป็นหลานของตาบุญยืน เนื่องจากนักแข่งเป็นเยาวชนทั้งหมด เพลงพื้นบ้านที่ร้องขึ้นมาจึงมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเยาวชน สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของเยาวชนปัจจุบันนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เอ้อระเหยลอยมา ลอยมาคูดาราต่างชาติ ...” เบนซ์เริ่มร้องเพลง พวงมาลัย โดยมีแก้วกับเด็กหนุ่มอีกคนเป็นลูกคู่ ส่วนผมแอบยิ้มเมื่อเห็นอาการ สะดุ้งของตาบุญยืน หากอยู่ใกล้คงได้เห็นหนวดงอแงนั้นกระดิกยิก ๆ

“...ชอบฝรั่งเกาหลีญี่ปุ่น ยิ่งพวกวัยหนุ่มสมารถ แต่งกายตามสมัยนิยม เสื้อผ้าหน้าผมเปรี้ยวปรี๊ดฉูดฉาด เล่นหนังสนุกทุกรส รักบูมมันหยดลมบอบบาท นักร้องเด่นเร้าเท่าไฟ สีลาพลิวไหวว่องไวฉกาจ ถึงหนูชมชื่นตื่นตื่น แต่ใจลึกเร้นไม่ขอเป็นทาส เพลงพื้นบ้านก็ยังไม่ฟังอยู่ ไม่เคยลบหลู่ผู้รู้เชิงปราชญ์ วันนี้มาร้องเพลง พวงมาลัย โปรดเชื้อใจอย่าได้หัวเหวาด มรดกที่คุณตายก็ให้ จะรักษาไว้ให้งาม พิลาศเจ้าช้อล้นทมแม่ดอกขมนาด หนูไม่เป็นทาสต่างชาติแน่เออ...”

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 157)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สะท้อนชีวิตประจำวัน เพลงพื้นบ้านเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนไทยสมัยนี้ชอบของต่างชาติ ชอบวัฒนธรรมต่างชาติที่ยังทันสมัยในปัจจุบัน และไม่สนใจวัฒนธรรมของตนเอง เช่น การแต่งตัวตามแฟชั่น ซึ่งเป็นภาพที่แท้จริง เพราะผู้แต่งก็คือเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ ที่แต่งขึ้นทั้งหมดก็เป็นประสบการณ์ของตนเอง และเป็นความจริงที่มองเห็น ไม่ใช่จินตนาการหรือความคิดที่ตนเองสร้างขึ้น เพราะฉะนั้น เพลงพื้นบ้านจึงมีลักษณะที่สะท้อนชีวิตประจำวันได้ทุกยุคทุกสมัย

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่สะท้อนชีวิตของชาวบ้าน เพราะว่าศิลปินสามารถแต่งเพลงเพื่อบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สิ่งที่ได้พบเห็น ก็กลายเป็นเนื้อเพลงของศิลปินได้ จึงทำให้ผู้ชมได้เรียนรู้วิถีชีวิตของศิลปินคนนั้น นอกจากนี้ เพลงพื้นบ้านยังแสดงถึงความสามารถและภูมิปัญญาของพวกศิลปินเหล่านี้ ที่สามารถแต่งเพลงพื้นบ้านที่มีเนื้อหาสด ๆ ขึ้นมา เพื่อให้ทั้งความสนุกสนานพร้อมด้วยความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กันอีกด้วย

3.4.4 ขนมหไทย

เนื่องจากภูมิศาสตร์ อากาศ และรสนิยมที่มีความแตกต่าง การกินของมนุษย์จึงมีความแตกต่างกัน แต่ละประเทศมีอาหารที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ทำให้อาหารกลายเป็นสัญลักษณ์ของประเทศนั้น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ประเทศไทยมีอาหารหลากหลายประเภท ขนมหไทยเป็นอาหารชนิดหนึ่งของประเทศไทยที่มีความเป็นมาตั้งแต่โบราณ และมีประวัติมาอย่างยาวนาน ทำให้ขนมหไทยกลายเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย

แต่ปัจจุบันนี้ อาหารประเทศอื่นได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยอย่างมาก รสนิยมของคนไทยสมัยนี้ก็เปลี่ยนไป โดยเฉพาะเยาวชนไทยที่นิยมกินขนมฝรั่งมากกว่าขนมไทย ที่จริง

แล้ว ขนมหอยก็มีลักษณะเฉพาะของตนเอง และมีรสชาติที่หลากหลาย นอกจากนี้ การกินขนมหอยยังมี ความหมายทำให้คนสมัยนี้ไม่ลืมรากของตนเอง

นวนิยายเรื่อง ขนมหอย เป็นนวนิยายที่เล่าถึงขนมหอย นอกจากจะมีเนื้อเรื่องที่ สนุกสนานแล้ว ผู้เขียนยังกล่าวถึงขนมหอยต่าง ๆ เพราะว่าย่าและป้าของตัวละครเอกเป็นมืออาชีพที่ ทำขนมหอย และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็มีความสัมพันธ์กับการทำขนมหอย ทำให้ผู้อ่านนอกจากจะ ได้รับความบันเทิงแล้ว ยังได้เรียนรู้เรื่องของขนมหอยอีกด้วย

1) ลักษณะของขนมหอย

ขนมหอยมีประวัติอย่างยาวนาน มาตั้งแต่สมัยโบราณ มีการถ่ายทอดจาก คนสมัยก่อนและมีพัฒนาการการทำขนมหอยรุ่นต่อรุ่น ถึงปัจจุบันนี้ ขนมหอยแบ่งประเภทได้หลายชนิด สามารถแบ่งได้หลายประเภท

1.1) ขนมหอยมีหลากหลายประเภท

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ มีวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นอาหาร ได้อร่อยก็มีจำนวนมากมาย และด้วยความฉลาดในการทำอาหารของคนไทย ทำให้ขนมหอยมี หลากหลายประเภท

นวนิยายเรื่อง ขนมหอย ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่าย่าสีนวลของ ปุ้ยฝ้ายมีฝีมือในการทำขนมหอยเพราะว่าเคยเป็นแม่ค้าขายขนมหอย เมื่อมาพักอยู่กับลูกชาย และลูกสะใภ้ซึ่งเป็นพ่อแม่ของปุ้ยฝ้าย แต่หลังจากย้ายมาอยู่กับลูกชายแล้ว ย่าก็ไม่ค่อยได้ทำขนมหอย แต่บางที่ย่าก็จะทำให้ลูกและหลานกิน ขนมหอยที่มีหลายอย่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทองหยิบ ทองหยอด ทองเอก เม็ดขนุน ฝอยทอง ขนมชั้น และลูกชุบซึ่ง มีสีล้วนสวยงามจึงยังเรียงสลอนอยู่เต็มถาด รวากับขนมหวานเหล่านั้นทำจากดิน หอมที่มีประโยชน์ไว้แค่ตั้งโชว์อย่างเดียว ปุ้ยฝ้ายได้แต่ยืนมองตาละห้อยอยู่ข้าง ศาลา ขณะที่เอกสิทธิ์ผู้เป็นพ่อกับพิบูลย์ผู้เป็นตาตามเข้าไปนั่งคุยกับสีนวลด้วยท่าที่ เห็นใจ

(ขนมหอย. 2554 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าขนมหอยมีหลายประเภท เพราะว่าคนไทย ส่วนมากชอบกินอาหารหวาน เวลาทำขนมหอยจึงทำอย่างใส่ใจ วัตถุดิบชนิดเดียวก็ทำขนมหอยได้หลาย อย่าง คนที่กินขนมหอยก็มีรสนิยมที่แตกต่างกัน บางคนชอบกินรสหวานมาก บางคนชอบกินกรอบ ต่างคน ต่างมีความชอบที่แตกต่างกัน คนที่ทำขนมหอยก็ต้องดูความต้องการของคนกิน จึงทำให้ขนมหอยมี หลากหลายชนิด

นวนิยายเรื่อง ขนมหอย ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่า ตอนปุ้ยฝ้ายไป อยู่กับป้าสาตี ป้าสาตีพาปุ้ยฝ้ายไปเดินดูสวนที่อยู่หลังบ้าน มีกล้วยหลายต้นอยู่ในสวน ป้าถามปุ้ยฝ้าย ว่ารู้จักขนมอะไรบ้างที่ทำด้วยกล้วย ปุ้ยฝ้ายตอบมาตั้งหลายอย่าง แต่ป้ายังเพิ่มได้อีกหลายอย่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เด็กหญิงยกนิ้วทั้งสิบขึ้นชูพร้อมกล้วย "กล้วยบวชชี กล้วยเชื่อม กล้วยแขก กล้วยฉาบ ขนมกล้วย กล้วยต้ม กล้วยปิ้ง กล้วยตาก กล้วยกวน กล้วยม้วน กล้วยอบเนย เค้กกล้วยหอม"

"นิ้วไม่พอแล้วใช้มัย" สาลี้อย่างเอ็นดู
 "คะ" ปุยฝ้ายพยายามนึก "คงหมดแล้วนะคะ"
 "ยังจ๊ะ ยังมีขนมที่ใช้กล้วยเป็นไส้ เช่น ข้าวต้มจิ้ม ข้าวต้มมัด ข้าวเม่าทอด
 ข้าวเหนียวปิ้ง"
 "แค่กล้วยอย่างเดียวก็นับไม่ถ้วนแล้ว" ปุยฝ้ายพยักหน้ายอมรับ
 "คนไทยเรารู้จักพลิกแพลง มีแค่แป้ง มะพร้าว น้ำตาล และผลไม้ตาม
 ฤดูกาลก็ทำขนมได้เยอะแยะแล้ว"

(ขนมขลุ่ย. 2554 : 41-42)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ขนมไทยมีหลายประเภท ถึงแม้ว่าวัตถุดิบที่มีเพียงไม่กี่อย่าง แต่สามารถนำมาทำเป็นขนมหลากหลายอย่างได้ เพราะคนไทยเป็นคนที่รู้จักพลิกแพลง และมีความคิดสร้างสรรค์สำหรับการทำขนม สามารถออกแบบขนมไทยได้นานาชนิด เมื่อถึงเวลาทำขนมก็ตั้งใจทำ จึงทำให้ขนมไทยมีลักษณะเฉพาะและเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของประเทศไทย

นวนิยายเรื่อง ขนมขลุ่ย ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่าช่วงปิดเทอม ปุยฝ้ายต้องไปอยู่กับป้าสาลีเพื่อค้นหาคำตอบที่ย่าตั้งไว้ ป้าสาลีขายขนมไทยที่ตลาด ทุกเช้าต้องตื่นแต่เช้าเพื่อเตรียมขนมทุกอย่าง ปุยฝ้ายก็ช่วยทำด้วย และได้เรียนรู้ขนมไทยไปด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขนมที่สาลีทำขายแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือขนมไส้ถาด เช่น ทองหยิบ ทองหยอด เม็ดขนุน ลูกชุบ เผือกกวน ขนมชั้น ขนมหม้อแกง ตะโก้ ข้าวเหนียวหน้าต่าง ๆ ส่วนขนมน้ำใสหม้อ เช่น กล้วยบวชชี มันแกงบวด ข้าวเหนียวเปียก ลูกเดือยเปียก สาकुถั่วดำ บัวลอยไข่หวาน เต้าส่วน จะสลับกันขายอย่างละสัปดาห์เพื่อไม่ให้ลูกค้าเบื่อหน่าย

(ขนมขลุ่ย. 2554 : 37)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ขนมไทยมีหลายประเภท เพราะวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นขนมมีหลายอย่าง อย่างเช่น เผือก ข้าวเหนียว กะทิ กล้วย เป็นต้น เป็นผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยที่หาได้ไม่ยาก เพราะเป็นวัตถุดิบที่ใช้เป็นประจำอยู่แล้ว ความสมบูรณ์ของวัตถุดิบทำให้การทำขนมไทยกลายเป็นสิ่งที่ไม่ยากนัก เพื่อไม่ให้คนกินรู้สึกเบื่อ คนทำก็ทำหลายประเภท และต้องชื่นชมความฉลาดของคนไทยด้วย ที่มีความสามารถในการออกแบบขนมไทยต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ ทำให้เลือกกันได้ตามใจชอบ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ขนมไทยมีลักษณะมีหลากหลายประเภท เพราะขนมไทยมีประวัติที่ยาวนาน วัตถุดิบมีจำนวนมากมาย และคนไทยใส่ใจเฉพาะและในการทำ นอกจากนี้ คนไทยยังรู้จักพลิกแพลง จึงทำให้ขนมไทยมีความหลากหลายและน่าสนใจ

1.2) ขนมไทยมีลักษณะที่มีรสชาติดี

นอกจากมีหลากหลายประเภทแล้ว รสชาติของขนมไทยก็มีหลากหลาย และมีรสอร่อย รสชาติส่วนใหญ่เป็นรสหวาน นวนิยายเรื่อง ขนมขลุ่ย ของจันทรา รัตมีทองกล่าวว่า เพื่อค้นหาคำตอบที่ย่าถามไว้ คุณก็กับโดนตั้งจึงลองชิมขนมไทยที่ย่าทำไว้ ซึ่งสองคนนี้ปกติจะชอบขนมฝรั่งมากกว่า และไม่ยอมกินขนมไทยสักชิ้นหนึ่ง แต่พอลองกินเสร็จแล้ว ทั้งสองคนอดชื่นชมรสชาติของขนมไทยไม่ได้ เพราะอร่อยเกินที่ทั้งสองคนคิดไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เนื่องจากขนมที่สืบลทำมาตลอดหนึ่งสัปดาห์ล้วนมีรสชาติดี แม้นัดกับ
 คุกก็จะมีอคติกับขนมไทยแค่นั้นก็ยังต้องเอ่ยปากชม ไม่ว่าจะป็นข้าวเหนียวหน้า
 สังขยา วุ้นกะทิ ทับทิมกรอบ ข้าวเม่าคลุก ถั่วกวน ตะโก้เผือก ทั้งสามจึงสรุปไม่ได้ว่า
 อะไรอร่อยที่สุด ประกอบกับความชำนาญของสืบล เด็ก ๆ จึงดูไม่ออกว่าขนมชนิด
 ไหนทำยากกว่ากัน

(ขนมขลุ่ย. 2554 : 22)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ขนมไทยมีรสชาติดีและอร่อย เด็กไทยที่
 ชอบแต่ขนมฝรั่งและไม่เคยสนใจขนมไทยเลย แต่หลังจากได้ชิมขนมไทยแล้ว ยังอดชื่นชมรสชาติของ
 ขนมไทยไม่ได้ และทุกอย่างมีรสชาติดีเหมือนกัน เด็ก ๆ จึงสรุปไม่ได้ว่าประเภทใดอร่อยที่สุด เพราะว่
 การทำขนมไทยใช้วัตถุดิบหลายอย่าง และเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพ จึงทำให้รสชาติของขนมไทยมี
 ความหลากหลาย ในขณะที่เดียวกันก็มีรสชาติที่ดีด้วย

นวนิยายเรื่อง ขนมขลุ่ย ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่า ร้านขาย
 ขนมไทยของป้าสาส์นขายดีมาก ส่วนมากจะขายเกลี้ยง เหตุผลที่สำคัญก็คือรสชาติดีของขนม ทำให้
 ลูกค้าชอบและติดใจ นอกจากป้าสาส์นจะมีฝีมือที่ดีเยี่ยมแล้ว ป้ายังใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพดี จึงทำให้รส
 ขนมออกมาดีด้วย ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ใกล้ค่ำ ขนมของสาส์นขายหมดเกลี้ยง โดยเฉพาะขนมเรไรที่ลูกค้าขอให้
 ทำซ้ำเพราะหากินยาก ปุยฝ้ายเห็นด้วย เพราะตัวแป้งเนียนนุ่ม หอมกลิ่นดอกมะลิเข้า
 กับน้ำกะทิและงาคั่วหวานมัน

(ขนมขลุ่ย. 2554 : 59)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ขนมไทยมีรสชาติดี การทำขนมไทยนั้น
 ส่วนใหญ่ต้องใช้แป้ง น้ำกะทิ น้ำตาล ซึ่งทำให้ขนมมีรสหวาน นอกจากนี้ คนไทยยังมีความสามารถใน
 การทำอาหารต่าง ๆ เวลาทำขนมไทยก็ตั้งใจและพิถีพิถัน จึงทำให้รสของขนมไทยอร่อยจนลูกค้าติดใจ
 และซ้ซื้อ และขอให้ทำเพิ่มเป็นประจำ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ขนมไทยมีรสชาติดี เป็นเพราะว่
 วัตถุดิบที่นำมาทำขนมมีคุณภาพดี และคนไทยใส่ใจทำด้วยความพิถีพิถัน จึงทำให้ขนมไทยอร่อยดี
 นอกจากนี้ เพราะประเภทของขนมไทยมีมากมายหลากหลาย และส่วนมีรสชาติดี เป็นภาพสะท้อนที่
 ทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าคนไทยให้ความสำคัญกับอาหารการกินเป็นอย่างมาก

2) การทำขนมไทยต้องการความละเอียดรอบคอบ

การทำขนมไทยต้องการความละเอียดรอบคอบ เพราะว่าจะไม่เป็นการจัด
 วัตถุดิบหรือขั้นตอนการทำให้สุกไอน้ำ ถ้าไม่มีความละเอียดรอบคอบ ขนมที่ทำออกมาก็จะผิดพลาด
 รวมทั้งรสชาติและรูปแบบก็จะไม่มีความสมบูรณ์อย่างที่คนต้องการ

นวนิยายเรื่อง ขนมขลุ่ย ของจันทรา รัตมีทอง กล่าวว่าเพื่อให้หลานสามคน
 ค้นหาคำตอบที่ย่าตั้งคำถามไว้ ย่าสืบลจึงทำขนมให้หลานสามคนดูโดยย่าต้องเตรียมทุกอย่างอย่าง
 ละเอียด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"เป็นไงบ้าง" พิบูลย์ถามหลาน ๆ ในเย็นวันหนึ่งหลังจากทุกคนกลับมายัง
 ติกใหญ่พร้อมด้วยขันสืบลอดไส้ปลา ที่ต้องใช้แป้งสาส์นวดกับน้ำปูนใส น้ำมันพืชและ

เกลือจนแป้งเนียน ห่อไส้ที่ทำจากเนื้อปลากระพงขาวผัดกับรากผักชีหอมแดง น้ำตาล
เกลือ ถั่วลิสงป่น พับแป้งเป็นครึ่งวงกลมปิดให้มิดชิดจับริมม้วนขลิบอย่างสวยงาม
ก่อนนำไปทอดในกระทะด้วยไฟปานกลาง

(ขนมชุบลูก. 2554 : 23)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การทำขนมไทยต้องการความละเอียดรอบคอบ
ถึงแม้ว่าจะเป็นการทำขนมอย่างเดียว แต่ต้องเตรียมเครื่องปรุงหลายอย่าง อย่างเช่นเกลือ น้ำตาล แป้ง
เป็นวัตถุดิบที่ต้องใช้โดยพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีวัตถุดิบหลายอย่างที่ต้องการตามชนิดของขนมที่จะทำ
ถ้าไม่ตั้งใจ หรือขาดไปหนึ่งหรือสองอย่าง รสชาติของขนมที่ออกมาอาจเปลี่ยนไป เพราะฉะนั้น
ในการทำขนมไทยต้องใส่ใจเตรียมทุกอย่างให้ครบเพื่อให้ขนมไทยมีรสชาติที่อร่อยถูกใจ

นวนิยายเรื่อง ขนมชุบลูก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่ตอนที่ปุยฝ้ายช่วยป้า
สาส์นทำขนมชั้น เนื่องจากการทำขนมชั้นต้องการดูแลอย่างแม่นยำ ถ้าเวลาไม่พอ ขนมจะสุกไม่พอ
เพราะปุยฝ้ายคุยกับพี่ ๆ อย่างสนุกสนาน จึงลืมดูเวลา ในที่สุดขนมชั้นก็ทำไม่ประสบความสำเร็จ
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ช่วงสายสาส์นไปปรับโทรศัพท์ที่ลูกค้าสั่งซื้อขนม พวงทองออกไปซักผ้า ทั้ง
ขนมที่เหลือให้เด็ก ๆ ช่วยกันดูแล ปั่นลืบกวนเผือก ปลายกริมห่อข้าวต้มมัด ส่วน
ปุยฝ้ายรับหน้าที่ที่เฝ้าแป้งขนมชั้นอีกสามชั้นที่เหลือ โดยใช้เวลานึ่งชั้นละสิบสองนาที
เด็กคุยกันอย่างสนุกสนานถึงเรื่องกีฬาฟุตบอลและเรื่องพ่อค้าแม่ค้าในตลาด ปุยฝ้าย
ฟังเพลินจนลืมจับเวลาตามที่สาส์นสั่งไว้ พอเปิดฝาลองถึงเห็นขนมชั้นไม่เหลวเป็นน้ำก็
คิดว่าสุกแล้ว จึงหยอดหน้าที่ตวงไว้ต่อไปจนถึงชั้นสุดท้าย

พอเปิดฝาเห็นว่าสุกแล้วจึงบอกให้ปรากริมยกลง สาส์นกลับเข้ามาเมื่อขนม
ชั้นเย็นแล้ว จึงจะตัดแบ่งออกเป็นชั้น ๆ แต่ก็พบว่าขนมสุกแต่ชั้นบน ส่วนอีกสอง
ชั้นยังไม่สุก โดยเฉพาะชั้นที่สอง ยังเป็นแป้งและ ๆ อยู่เลย

(ขนมชุบลูก. 2554 : 56-57)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การทำขนมไทยมีลำดับขั้นตอนที่ต้องการ
ความละเอียดรอบคอบ และต้องการความตั้งใจอย่างมาก นอกจากต้องเตรียมวัตถุดิบหลายอย่างแล้ว
ยังต้องการความแม่นยำในเรื่องของเวลา โดยเฉพาะขนมไทยอย่างเช่นขนมชั้น ถ้าจับเวลาไม่ถูกขนม
ก็จะสุกบ้างดิบบ้าง ทำให้ไปสามารถนำไปขายได้ เพราะไม่มีลูกค้าคนไหนอยากซื้อขนมที่ทำไม่สุก
เพราะฉะนั้น คนที่ทำต้องจับเวลาให้แม่นยำ ซึ่งก็คือความละเอียดรอบคอบ เป็นภาพที่ทำให้เราได้
รับทราบว่าคนไทยนั้นต้องมีความตั้งใจเพื่อให้ขนมมีรูปแบบสวยงามพร้อมทั้งมีรสชาติดีด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า การทำขนมไทยต้องการความตั้งใจเป็น
อย่างมาก และคนไทยมีความละเอียดรอบคอบในการทำขนม เพราะการทำขนมเป็นกระบวนการที่
ซับซ้อน นอกจากต้องการเตรียมวัตถุดิบหลายอย่างแล้ว ยังต้องแม่นยำในการจัดสรรเวลา จึงทำให้การ
ทำขนมไทยเป็นเรื่องที่ต้องการความละเอียดรอบคอบ

3) ความสำคัญของขนมไทยลดลง

ขนมไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางอาหารไทย มีความสำคัญต่อคนไทย
อย่างมาก เป็นอาหารดั้งเดิมของประเทศไทย แต่สมัยนี้ ประเทศไทยเปิดทางให้วัฒนธรรมประเทศอื่น

เข้ามา ทำให้นิสัยการกินของคนไทยก็เปลี่ยนไปด้วย คนสมัยนี้ชอบไปกินขนมฝรั่งที่ห้างสรรพสินค้า และเห็นว่ากรกินขนมไทยเป็นการกระทำที่ล้าสมัย ทำให้ความสำคัญของขนมไทยค่อย ๆ ลดลง จำนวนของคนที่รักและสนใจขนมไทยก็ค่อย ๆ ลดลงเช่นกัน

นวนิยายเรื่อง ขนมชุกชุก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าสินวลเป็นมืออาชีพในการทำขนมไทยเพราะว่าเคยเป็นแม่ค้าขายขนมไทย ตั้งแต่ย้ายมาอาศัยอยู่กับลูกชาย สินวลจึงเลิกขายขนมไทย แต่พอมีงานเลี้ยงต่าง ๆ สินวลก็ทำขนมไทยหลายอย่างเพื่อเลี้ยงญาติ แต่ไม่ว่าจะเป็นหลานของตนเองหรือญาติคนอื่น ๆ ไม่มีใครสนใจขนมไทยเลย ส่วนมากเลือกกินขนมฝรั่งแทนที่จะชิมขนมไทย ทำให้สินวลรู้สึกเสียใจมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผ่านไปสักครู่ปุ๋ยฝ้ายเห็นว่าความเอิบอิ่มบนใบหน้าของคุณย่าซึ่งเกิดจากญาติมิตรและลูกหลานมาร่วมงานกันอย่างพร้อมเพรียงนั้นค่อย ๆ จางลง เพราะทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างพากันไปร่ายล้อมรอบโต๊ะขนมหวาน อันมีเค้กเนยสด คุกกี้บราวนี่ แยมโรล ห่อขนมกรุบกรอบหลากสี และขนมชื่อดังจากอเมริกาที่บิดาสั่งให้คนไปซื้อเข้ามาจากห้างสรรพสินค้าใหญ่

ส่วนขนมไทยที่แยกไว้ต่างหากจากการเลี้ยงพระซึ่งเลี้ยงคละอยู่ในถาดทองเหลืองด้วยใบตองเย็บจีบอย่างประณีต กลับไม่อาจสะกิดมือให้เด็ก ๆ ตักไปลิ้มลองได้ นาน ๆ ครั้งจะมีญาติผู้ใหญ่้วยลีล็บขึ้นเดินโฉบเข้ามาหยิบกินคนละชนิดละหน่อย พร้อมกับเสียงบ่นว่ากลัวอ้วน

(ขนมชุกชุก. 2554 : 10-11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความสำคัญของขนมไทยลดลง ถึงแม้ว่าคนเหล่านั้นจะเป็นคนไทยแต่กลับไม่สนใจขนมไทย นอกจากคนที่มีอายุประมาณสี่สิบกว่าที่ยังพอสนใจในขนมไทย ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือวัยรุ่น เอาแต่กินขนมฝรั่งที่ซื้อมาจากห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ทำให้จำนวนของคนที่ยินขนมไทยค่อย ๆ ลดลงไป ถ้าความต้องการสำหรับขนมไทยค่อย ๆ ลดน้อยลงไป คนที่ทำขนมไทยก็ไม่มีกำลังใจที่จะทำขนมไทยต่อไป จึงอาจทำให้ขนมไทยเสื่อมไปจากชีวิตของคนไทยได้

นวนิยายเรื่อง ขนมชุกชุก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าปุ๋ยฝ้ายเป็นเด็กที่เรียนไม่เก่ง แต่ปุ๋ยฝ้ายมีทักษะด้านขนมตั้งแต่เด็ก ๆ และชอบขนมไทยมาก วันนั้นมีงานเลี้ยง ยาเตรียมขนมไทยมากมายแต่ฝ้ายไม่กล้ากินต่อหน้าพี่ ๆ เพราะกลัวพวกพี่มาล้อเลียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปุ๋ยฝ้ายทำหน้าม้อยเพราะเธอชอบกินขนมฝีมือของผู้เป็นย่ามาก แต่ไม่กล้าหยิบต่อหน้าพี่ ๆ เพราะทั้งสองชอบค่อนข้างคิดว่าเด็กหญิงทะเล่มีติมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยา ยุคที่คุณท้าวทองกีบม้าเป็นพนักงานเครื่องเสวย เพราะปุ๋ยฝ้ายชอบกินแต่ขนมไทย เมื่อถูกล้อเลียนบ่อย ๆ ถึงกับสูญเสียความมั่นใจ เลยต้องแอบกินขนมอย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ

(ขนมชุกชุก. 2554 : 15-16)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความสำคัญของขนมไทยลดลงเรื่อย ๆ แม้แต่คนที่ชอบกินขนมไทย ก็ไม่กล้ากินขนมไทย เพราะกลัวถูกล้อ จึงไม่กล้ากิน ความคิดที่ว่ากรกินขนมไทยเป็นการกระทำที่ไม่ทันสมัย เป็นเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้คนที่กินขนมไทยลดน้อยลง คนสมัยนี้ไม่ยอมเป็นคนที่ยล้าสมัย จึงทำให้นิสัยการกินของตนเปลี่ยนไป ถึงแม้ว่าความคิดที่อยู่ในใจว่ายังรัก

การกินของประเทศไทย รักวัฒนธรรมของประเทศไทย แต่ไม่กล้าเปิดเผยกินขนมไทยต่อหน้าคนอื่น อย่างเช่นตัวละครปุ๋ยฝ้าย

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของขนมไทยลดลง เพราะว่าเป็นคนสมัยนี้มีความคิดว่าการกินขนมไทยเป็นการกระทำที่ไม่ทันสมัย จึงนิยมกินขนมฝรั่งมากกว่า และความต้องการที่ลดลงก็จะทำให้จำนวนของคนผลิตขนมไทยลดลงเหมือนกัน พวกพ่อค้าแม่ค้าที่เคยขายขนมไทยก็จะพบปัญหาว่าขายขนมไม่ค่อยได้ ส่วนมากก็เลือกที่จะไปทำมาหากินอย่างอื่นมากกว่า จึงเป็นปัญหาทำให้ขนมไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยค่อย ๆ สูญหายไป ซึ่งแท้จริงแล้ว ขนมไทยเป็นอาหารที่ทำให้เรานึกถึงรากของตน เพราะฉะนั้นเราจึงควรกลับมาให้ความสำคัญกับขนมไทยดั้งเดิม

3.5 ด้านวิถีชีวิตเยาวชน

การอ่านนวนิยายเยาวชนเป็นวิธีสำคัญที่ทำให้รู้จักเยาวชนต่าง ๆ ในสังคมไทย เพราะเป็นนวนิยายที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน ผู้อ่านจึงได้รับภาพสะท้อนต่าง ๆ ของเยาวชนที่ปรากฏในนวนิยาย อย่างเช่นลักษณะของเยาวชน ปัญหาของเยาวชน เป็นต้น ภาพสะท้อนด้านนี้ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักเยาวชนปัจจุบันนี้และเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าศึกษาและดึงดูดให้สนใจเยาวชน

3.5.1 ลักษณะของเยาวชนไทย

เยาวชนเป็นกลุ่มคนที่น่าสนใจ เนื่องจากอายุเยาว์และมีประสบการณ์น้อย สิ่งแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่พัฒนานิสัยของเยาวชน นอกจากนี้ การสั่งสอนจากครอบครัวก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาการ นวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแคว์เป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับชีวิตเยาวชนไทยต่าง ๆ และสะท้อนลักษณะเยาวชนไทยในแง่มุมต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพเยาวชนไทยสมัยนี้อย่างชัดเจน ซึ่งเยาวชนไทยปัจจุบันนี้มีช่องว่างระหว่างวัยกับผู้สูงอายุ พวกเขาส่วนมากมีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกับพ่อแม่ แต่ไม่ค่อยสนิทกับปู่ย่าตายาย และมีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน ไม่ว่าจะเพื่อนนักเรียนหรือพี่น้อง และมีลักษณะที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม ชอบอยู่กับเพื่อนที่มีงานอดิเรกเดียวกันหรือมีฐานะเดียวกัน เนื่องจากสมัยนี้เป็นสมัยเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์จึงกลายเป็นเครื่องเล่นสำคัญที่ได้รับความนิยมมากที่สุดสำหรับเยาวชนไทย ทำให้เยาวชนไทยติดคอมพิวเตอร์

1) ชอบเสี่ยง

เยาวชนสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบเสี่ยง เนื่องจากมีความอยากรู้อยากลอง จึงทำให้เยาวชนทดลองสิ่งต่าง ๆ ทั้งลองถูกลองผิด เวลาที่มีกิจกรรมที่ต้องการความกล้าหาญ เยาวชนจะสนใจและอยากลองทำด้วยตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ดีถ้าลองทำในสิ่งที่ดีและไม่อันตราย เพราะจะทำให้เยาวชนได้พัฒนาบุคลิกภาพ กลายเป็นคนกล้าหาญ และไม่ยอมแพ้กับความลำบาก

นวนิยายเรื่อง เอ๋อระเหยลยคอค ของจินตรา รัศมีทอง กล่าวว่าณัฐต้องแข่งร้องเพลงพื้นบ้านกับหลานของตาบุญยืน ซึ่งชื่อแบ๊ว พอดีอาปุพาเด็ก ๆ ผู้ชายไปไต่หน้าผา ณัฐกับแบ๊วไปด้วยทั้งคู่ ถึงแม้ว่าเป็นคู่แข่ง แต่ณัฐสังเกตเห็นคู่แข่งคนนี้เป็นเด็กที่ร่าเริงและชอบเสี่ยง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เด็กหนุ่มวัยรุ่นแปดคนนั่งอัดกันมาในกระบะท้ายรถ ผมสังเกตเห็นว่าแบ๊วเป็นคนสนุกสนานร่าเริง พวกเขาคงมาไต่หน้าผากันหลายครั้งแล้ว ทางฝั่งผมมีแต่ต๊อบคนเดียวที่คั่นเคย แบ๊วชวนคุยเรื่องสถานที่เที่ยวและกิจกรรมล่องแก่งพายเรือยาง โหนเลื้อนข้ามแม่น้ำ ระยะทางจากบ้านตาบุญยืนมาถึงหน้าผาเป้าหมายไม่ไกลนัก บทสนทนาของแบ๊วจึงวนเวียนอยู่แต่เรื่องการท่องเที่ยวอันท้าทาย ไม่มีใครพูดถึงเรื่องการประชันเพลง บรรยากาศโดยรวมจึงมีแต่เสียงเฮฮา ไม่ช้าพวกเรา ก็เข้ากันได้ ด้วยวัยที่ใกล้เคียงกัน

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 132)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบเสี่ยง อย่างกิจกรรมไต่หน้าผา และพายเรือยางข้ามแม่น้ำ เป็นกิจกรรมที่เยาวชนชอบและเล่นมาแล้วหลายครั้ง กิจกรรมเหล่านี้ต้องการความกล้าหาญและใจเย็น เป็นกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนได้ฝึกฝนตนเองหลาย ๆ ด้าน ถ้าเยาวชนชอบกิจกรรมประเภทนี้ แสดงว่าเป็นเยาวชนที่มีลักษณะที่ชอบเสี่ยง กล้าเผชิญความยากลำบาก

นวนิยายเรื่อง เอื้อระเหยลยคอค ของจินตรา รัศมีทอง กล่าวว่าหลังจากไต่หน้าผาเสร็จแล้ว พวกเขาจะไปร่วมกิจกรรมอย่างอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเดียวกันก็คือ เป็นกิจกรรมที่เสี่ยง แต่ฉันชอบมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กว่ากิจกรรมจะสิ้นสุดก็เกือบเที่ยง อาบูจึงพาพวกเราไปกินข้าวที่ร้านอาหารริมแม่น้ำ จากนั้นก็ไปเล่นกิจกรรมโหนเลื้อนข้ามลำน้ำ ไต่สะพานเชือก และขี่รถจักรยานขึ้นเขา ซึ่งคนชอบก็หาอย่างผมผ่านตลอดด้วยเวลาที่ดีมาก

(เอื้อระเหยลยคอค. 2555 : 135)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีลักษณะที่ชอบเสี่ยง เพราะว่ายาวชนไทยชอบกิจกรรมที่ต้องผจญภัยและใช้ความแข็งแรง เป็นกิจกรรมที่ฝึกความกล้าหาญ และความแข็งแรงของร่างกาย ซึ่งเยาวชนผู้ชายจะชอบมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนสมัยนี้เป็นคนกล้าหาญและชอบเสี่ยง

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยปัจจุบันนี้มีลักษณะที่ชอบเสี่ยง ชอบร่วมกิจกรรมที่ต้องการความกล้าหาญ ซึ่งเป็นลักษณะที่ดี เพราะจะทำให้เยาวชนกลายเป็นคนที่กล้าหาญ และกล้าที่จะเผชิญความยากลำบากอย่างไม่ยอมแพ้ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นั้นย่อมดีกว่าการเล่นคอมพิวเตอร์ที่บ้าน เพราะจะได้ออกกำลังกายและได้สื่อสารกับเพื่อน ๆ

2) ขอบแข่งขันกัน

เยาวชนไทยสมัยนี้ให้ความสำคัญมากกับการเอาชนะ ไม่ว่าจะเพื่อนนักเรียนด้วยกันหรือพี่น้องที่อยู่ครอบครัวเดียวกัน เยาวชนไทยมีความคิดที่ชอบเปรียบเทียบและชอบแข่งขันกัน เนื่องจากพ่อแม่อยากมีลูกที่เก่งและมีความสามารถ บางทีพ่อแม่จะสั่งสอนให้เด็กขยันเรียนโดยเอาลูกมาเปรียบเทียบกับกัน ทำให้เยาวชนไทยถูกท้าทายจนเกิดอารมณ์ที่ต้องการเอาชนะ

นวนิยายเรื่อง ขนมหุบลูก ของจินตรา รัศมีทอง กล่าวว่าปุ๋ยฝ้ายเป็นหลานคนเล็กที่สุดของย่า สีนวล ปุ๋ยฝ้ายมีพี่ชายหนึ่งคนที่ชื่อโดนต ซึ่งเป็นคนโต และมีพี่สาวหนึ่งคนที่ชื่อคูกี้ ซึ่งเป็นคนรอง พี่ทั้งสองเรียนเก่ง ส่วนปุ๋ยฝ้ายมีผลการเรียนที่อยู่ปานกลาง เพื่อให้ลูกสามคนนี้มีความ

พยายามในการเรียน พ่อแม่จึงบอกว่าถ้าใครได้ผลเรียนดีเยี่ยม จะพาไปเที่ยวต่างประเทศ ทำให้เด็ก ๆ แข่งขันกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทั้งสองตั้งเงื่อนไขเพราะหวังจะให้ปุ๋ยฝ้ายเกิดความมานะ แต่เด็กหญิง
ยังคงรักษาระดับการเรียนปานกลางไว้อย่างเหนียวแน่น ตรงกันข้ามกับพี่ ๆ ที่
พยายามแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตาย เอกสิทธิ์จึงต้องทำตามสัญญาด้วยการพา
ลูกสองคนไปเที่ยวประเทศอังกฤษ และตัดสิทธิ์ลูกสาวคนเล็กเพื่อเป็นการลงโทษ

(ขนมชุปลูก. 2554 : 13)

จากตัวอย่างเห็นสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยปัจจุบันนี้มีลักษณะที่ชอบ
แข่งขันกัน เพราะเยาวชนไทยชอบเอาชนะ โดยเฉพาะเวลามีรางวัลให้ด้วย อย่างเช่นรางวัลที่จะไป
เที่ยวที่ประเทศอังกฤษ การแข่งขันอย่างนี้มีประโยชน์ที่จะทำให้เด็กเกิดความมานะ เกิดความสนใจ
การเรียน แต่ขณะเดียวกันก็จะทำให้เด็กกลายเป็นนักแข่งขัน และถือว่าเพื่อนนักเรียนหรือพี่น้องที่มา
จากครอบครัวเดียวกันเป็นคู่แข่ง ซึ่งจะทำให้เพื่อน ๆ และพี่ ๆ น้อง ๆ มีความขัดแย้งกันได้

นวนิยายเรื่อง ขนมชุปลูก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าเพราะพี่ ๆ สองคนได้
ไปเที่ยวที่ประเทศอังกฤษกับพ่อแม่ เหลือเด็กหญิงปุ๋ยฝ้ายคนเดียว ทำให้ย่าสินวลอดสงสารไม่ได้ จึงตั้ง
เงื่อนไขที่จะให้เด็กทำการบ้านที่ย่ำแย่ ถ้าปุ๋ยฝ้ายทำได้ ย่าสินวลจะออกเงินให้ปุ๋ยฝ้ายไปเที่ยวพร้อมกัน
แต่พ่อแม่ปุ๋ยฝ้ายไม่ยอม สินวลบอกว่าเหตุผลที่ทำอย่างนี้เพราะว่าไม่อยากให้เด็กแข่งขันมาก
ดังตัวอย่างว่า

"แม่ไม่ได้ว่าอย่างนั้น" สินวลเริ่มผ่อนท่าที "แต่สังคมสมัยใหม่ยึดเยียดการ
แข่งขันให้เด็ก ๆ มากเกินไป อีกหน่อยพวกเขาคงแยกถูกแยกผิดไม่ออก รู้แต่ชนะกับ
แพ้เท่านั้น"

"เฮ้ย..." เอกสิทธิ์ถอนหายใจเป็นครั้งที่สอง

"เอกเอ๊ย..." สินวลทอดน้ำเสียงอ่อนลง "แม่ไม่อยากให้หลาน ๆ มองคนรอบ
ข้างเป็นศัตรูคู่แข่งไปหมด อีกหน่อยความเอื้ออาทรแบบญาติพี่น้องคงสูญสิ้น"

(ขนมชุปลูก. 2554 : 27)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้ชอบแข่งขันกัน ผู้เขียน
แสดงออกถึงความเป็นห่วงผ่านตัวละครย่าสินวล ซึ่งได้รับผลกระทบจากสังคม เนื่องจากการแข่งขัน
มากเกินไป เยาวชนจะมองคนรอบข้างเป็นศัตรูคู่แข่งไปหมด ไม่สามารถที่จะแยกถูกแยกผิดได้
และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ และพี่ ๆ น้อง ๆ เพราะฉะนั้น จึงควรให้
ความสำคัญกับผลกระทบลักษณะเช่นนี้

นวนิยายเรื่อง ขนมชุปลูก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าปุ๋ยฝ้ายมีพี่สองคน
พี่สาวชื่อคูกี้ พี่ชายชื่อโดนัด พี่สองคนนี้เรียนเก่ง มีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน ตอนย่าตั้งคำถามที่
เกี่ยวกับขนมไทย หลานสามคนนี้ใครตอบได้ ย่าจะมีรางวัลให้ ถึงแม้ว่าไม่ชอบขนมไทย แต่สองคนนี้
ยอมร่วมเพราะว่าชอบการแข่งขันอยู่แล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โดนัดและคูกี้ต่างคิดตรงกันว่าสินวลลำเอียงเพื่อช่วยปุ๋ยฝ้าย แต่เพราะ
ชอบการแข่งขันเป็นชีวิตจิตใจ เด็กทั้งสองจึงไม่คิดจะถอนตัวกลางคัน

"ถึงหนูกับพี่นี่จะไม่ชอบขนมไทย" คุกกี้ว่า "แต่ก็จะแข่งขันตอบปัญหา
ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเสียเปรียบ"

(ขนมชุปลูก. 2555 : 20)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน
ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนที่เรียนด้วยกันหรือพี่น้องที่ในครอบครัวเดียวกัน ความคิดที่จะแข่งขันกันทำให้
เยาวชนมองทุกคนเป็นคู่แข่ง ชอบเปรียบเทียบกับคนอื่น และไม่ยอมเสียเปรียบให้กับคนอื่น ถ้าพ่อแม่
ไม่สั่งสอนให้ลูกมีค่านิยมการแข่งขันที่ถูกต้อง เยาวชนก็จะโตขึ้นพร้อมกับปัญหา อย่างเช่นเห็นแก่
ตนเอง ไม่มีน้ำใจกับคนอื่น ๆ เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่มีหน้าที่ที่จะสร้างความคิดที่ถูกต้องสำหรับ
การแข่งขันของเยาวชน

นวนิยายเรื่อง ขนมชุปลูก ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าปุ๋ยฝ้ายซึ่งเป็น
ตัวละครเอก เขาเรียนไม่ค่อยเก่ง แต่พี่ชายกับพี่สาวเรียนเก่งมาก พ่อแม่จึงให้ความสำคัญกับพี่สาว
และพี่ชายมากกว่า ทำให้ปุ๋ยฝ้ายรู้สึกน้อยใจ ช่วงปิดเทอม ปุ๋ยฝ้ายจึงไปอยู่กับป้าสาละเพื่อค้นหาคำตอบ
ที่คุณย่าตั้งคำถามไว้ เวลามาอยู่ที่บ้านป้าสาละ ทำให้ปุ๋ยฝ้ายมองเห็นการช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนบ้าน
ซึ่งแตกต่างจากที่ปุ๋ยฝ้ายเคยพบมา ก็คือเพื่อนบ้านและเพื่อน ๆ นักเรียนมีแต่แข่งขันกัน ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

เด็กหญิงลากเก้าอี้มานั่งใกล้พี่ชายซึ่งเก็บกวาดร้านเสร็จแล้ว

"ฝ้ายอยากรู้คนกลุ่มอื่น ๆ บ้าง ทุกวันนี้รู้แค่เพื่อนบ้านกับเพื่อนนักเรียนที่
เอาแต่แข่งขันกัน คนหัวไม้คืออย่างฝ้ายกลายเป็นพวกมีปมด้อย"

(ขนมชุปลูก. 2554 : 115)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน
ตามบทสนทนาที่ตัวละครได้พูดว่าเพื่อน ๆ ที่อยู่รอบข้างชอบแข่งขันกัน ทำให้เด็กคนนี้มีความรู้สึกว่า
ตนมีปมด้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะที่ชอบแข่งขันกันจะนำผลที่ไม่ดีต่อเยาวชนเหมือนกัน
เพราะฉะนั้น จึงควรสังเกตและควรส่งเสริมการแข่งขันที่เหมาะสมพอดี จะทำให้เยาวชนเกิด
ความมั่นใจแทนที่จะเกิดปมด้อย

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าณัฐไม่ยอม
ช่วยทำงานกลุ่มและปล่อยให้เพื่อนผู้หญิงทำคนเดียว อานพซึ่งเป็นอาของณัฐจึงจูงใจณัฐเพราะอยากให้
เขาช่วยทำ แต่ณัฐรู้สึกไม่ยุติธรรมเพราะว่าเพื่อนบ๊ิกจะได้คะแนนเท่ากันซึ่งไม่ได้ทำอะไรเลย อานพก็
บอกว่าไม่ควรแข่งขันกันอย่างนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"แค่ทำรายงาน" อานพก้มหน้าก้มตาสาละวัน "ณัฐก็ช่วยเพื่อน
ทำบ้าง ปล่อยให้ผู้หญิงทำคนเดียวไม่เห็นแก่ตัวไปหน่อยหรือ"

"แล้วคนอื่นล่ะครับ" ผมนึกโมโหที่บ๊ิกได้บินไปญี่ปุ่นโดยไม่ต้องกังวลเรื่อง
น้ำท่วม "ได้คะแนนเท่า ๆ กันแต่ไม่ต้องทำอะไรเลย"

"พวกเขาได้ความรู้เพิ่มหรือเปล่าล่ะ" อานพยกน้ำขึ้นดื่ม

"แต่บ๊ิกจะได้คะแนนกับเท่าผม พอรวมกับคะแนนสอบจริง ผมก็แพ้อีก"

"อย่าหมกมุ่นกับการแข่งขันนักเลย อาว่าผลการเรียนของณัฐก็ได้อยู่แล้ว"
 "แน่ละ เพราะแม่ตามไล่บี้ผมทุกวิชา" ผมบ่น

(เอ๋อระเหยลยคอค. 2555 : 45)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่เยาวชนไทยไม่ยอมทำงานกลุ่มเพราะพวกเขาคิดว่าการทำงานกลุ่มหรือไม่ทำ ก็ได้คะแนนเท่ากัน ถ้ารวมคะแนนสอบก็จะแพ้กับเพื่อน เหตุผลนี้ทำให้เยาวชนกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว และเป็นคนเอาเปรียบคนอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดีที่เกิดขึ้น ดังนั้น ลักษณะที่ชอบแข่งขันระหว่างเพื่อน ๆ ควรเป็นระดับที่เหมาะสม ถ้ามากเกินไปจะกลายเป็นปัญหาได้

นวนิยายเรื่อง เอ๋อระเหยลยคอค ของ จันทรา รัชมีทอง กล่าวว่าณัฐไปเที่ยวที่วัดกับเพื่อน ๆ และตารางในวันลอยกระทง และพบคู่แข่งเก่าของตาราง ซึ่งชื่อตาบุญยืน ตาบุญยืนนี้ว่าณัฐเป็นหลานของตาราง จึงชวนณัฐประชันการร้องเพลงพื้นบ้านกับหลานของตนเอง ณัฐไม่ยอมร่วมแข่งขัน ถึงแม้ว่าตนเองก็ยอมรับว่าเป็นคนที่ชอบแข่งขันอยู่แล้วก็ตาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปกติผมคลั่งไคล้การแข่งขันเป็นชีวิตจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน
 โดยเฉพาะวิชาคำนวณ การเล่นฟุตบอล เล่นเกม แม้แต่เรื่องชกต่อยผมซ้อมมือกับ
 เพื่อนในห้องอยู่บ่อย ๆ แต่สำหรับเพลงพื้นบ้านลืมไปได้เลย ผมเพิ่งเรียนรู้
 ปลา ๆ แค่วันที่ ย่อมให้ตารางสอนเพราะทำรายงาน

(เอ๋อระเหยลยคอค. 2555 : 87)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีลักษณะที่ชอบแข่งขันกัน และไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือกิจกรรมกีฬาอย่างฟุตบอล เยาวชนไทยก็มีความมั่นใจที่จะแข่งขันกับคนอื่น ลักษณะอย่างนี้ถ้ามีพอดีจะทำให้เยาวชนไทยเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้กับคนอื่น ทำให้เยาวชนไทยเกิดความคิดที่จะพัฒนาตนเอง แต่ถ้ามีมากเกินไปก็จะเกิดผลที่ไม่ดีด้วย อย่างเช่นณัฐคิดแต่จะเอาชนะอย่างเรื่องชกต่อยก็พยายามเอาชนะ ซึ่งถือว่าเป็นการแข่งขันที่ไม่เหมาะสม

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบแข่งขัน โดยแข่งขันกับเพื่อนนักเรียนหรือพี่น้องที่อยู่ด้วยกัน เนื่องจากสังคมยึดเยียดให้เด็กแข่งขันกัน และการอยากได้ชัยชนะ จึงทำให้เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะแบบนี้ การแข่งขันที่เหมาะสมจะทำให้เยาวชนเกิดความพยายามในการเรียน แต่ถ้ามากเกินไปจะทำให้เยาวชนกลายเป็นนักแข่ง เห็นแก่ตัว ไม่สนใจคนอื่น และเอาแต่จะชนะอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป และเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดีนัก เพราะฉะนั้น จึงควรเน้นให้เยาวชนแข่งขันกันอย่างเหมาะสม

3) ชอบอยู่เป็นกลุ่ม

เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม อย่างเช่นนักเรียนที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน เนื่องจากชอบคุณครูที่ต่างกัน นักเรียนที่ชอบคุณครูเดียวกันจะอยู่ด้วยกัน เพื่อย้ำว่าตนเองอยู่กลุ่มที่ไม่เหมือนกัน สองกลุ่มจึงไม่ค่อยสื่อสารกัน ทำเหมือนเป็นคนแปลกหน้า แต่บางทีพวกเขาแยกเป็นกลุ่มเพราะว่ามีงานอดิเรกเดียวกันเท่านั้น

นวนิยายเรื่อง สักคู่กับคุณครูโหล ของดาวสอง กล่าวว่าคุณครูโหลเป็นครูที่นักเรียนรักมาก เพราะคุณครูโหลทำงานที่โรงเรียนมาหลายปี และรักนักเรียนมากเหมือนกัน แต่วันหนึ่งมีครูคนใหม่เข้ามาสอนในโรงเรียน และเป็นครูที่อายุน้อย ครูสองคนนี้มีนิสัยต่างกัน

และมีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน นักเรียนบางคนรักคุณครูโหลเหมือนเดิม แต่บางคนชอบคุณครูคนใหม่ มากกว่า นักเรียนจึงแบ่งเป็นสองกลุ่ม ในโรงเรียนมีต้นสักคู่หนึ่ง ซึ่งอยู่ในโรงเรียนมาหลายปี ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโรงเรียนต้นสักคู่นี้ได้มองเห็นทั้งหมด รวมถึงเรื่องที่ได้แบ่งเป็นกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"เห็นไหม ทั้งคุณครูโหลและครูใหม่ไม่ได้แบ่งแยกกันสักหน่อย ดูจะเข้ากันได้ดีอีกต่างหาก" ต้นสักชายชี้ข้อสังเกตของตนให้เพื่อนต้นไม้อีกคู่ตาม

"แต่คุณดูเด็ก ๆ สิ แต่ละห้องแบ่งเป็นสองพวกอย่างชัดเจนเลย พวกหนึ่งอยู่ข้างหน้า อีกพวกจะหลีกไปอยู่ข้างหลัง ไม่เล่นไม่คุยกันสนุก เหมือนคอยจะตั้งแ่งกันอยู่อย่างนั้น เห็นแล้วไม่สบายใจเลย คุณว่าไหม" ต้นสักขวากลับส่งความห่วงใยไปที่เด็ก ๆ

(สักคู่กับคุณครูโหล. 2555 : 58)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม เพราะมีความคิดที่ไม่เหมือนกัน จึงคิดว่าอยู่ด้วยกันไม่ได้ อย่างเช่นการไม่ชอบคุณครูคนเดียวกัน ก็แยกกันอยู่เป็นสองกลุ่ม ไม่เล่นไม่คุยกันเหมือนเดิม เหตุการณ์นี้ที่เกิดขึ้นเพราะว่าเยาวชนมีอายุน้อย จึงมีอารมณ์อ่อนไหว นอกจากนี้ เยาวชนมีความคิดแคบ ๆ เวลาที่มีความคิดที่แตกต่างกัน ก็ไม่ยอมปรึกษาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหากัน ซึ่งส่วนใหญ่จะพยายามอย่างตัวละครในนวนิยาย ซึ่งก็เป็นภาพสะท้อนของเยาวชนไทยสมัยนี้จริง ๆ เป็นผลเสียทำให้เยาวชนไม่มีสามัคคีกัน เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่ควรสนใจเยาวชนและแก้ไขก่อนเหตุการณ์จะเร็วร้ายลงไป

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิ กล่าวว่าเป็นเพื่อนของคุณอวาสี พาลูกตนเองมาเที่ยวด้วยกัน รวมทั้งเด็กปลายฝน แชนดี้ แซม และยังมีเด็กชายเพชรเด็กหญิงพลอยซึ่งเป็นน้องสาวเพชร และลูกหว้าด้วย ในเวลาพักผ่อน เด็ก ๆ ก็เล่าเรื่องที่แบ่งเป็นกลุ่มให้ผู้ใหญ่ฟัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"แซนดี้กับลูกหว้าไม่เล่นค่น้ำพิช หมวกแก๊ปเซยจะตาย ถ้าเป็นผ้าพันคอสวย ๆ ก็ว่าไปอย่าง กลับไปแซนดี้จะตั้งกลุ่มเอง ให้เพื่อน ๆ ผูกผ้าพันคอสีรุ้งสวย ๆ แบบคุณแม่" เด็กหญิงตุ๊กตาทำสีหน้าภูมิใจ

"ของลูกหว้าจะตั้งกลุ่มโบสีชมพู ประท้วงที่ครูบังคับให้ผูกแต่โบสีน้ำเงิน น่าเบื่อจะตาย ถ้าครูยอมให้ผูกสีอะไรก็ได้นะ เวลาพวกคุณแม่ไปเที่ยวเกาหลี ลูกหว้าจะให้ซื้อโบสีแปลก ๆ มาแยะ ๆ จะได้เอามาขายเพื่อน ๆ " เด็กหญิงทำหน้าฝันเฟื่อง

"ของแซมจะเป็นกลุ่มอ้วนผอม...แบบการ์ตูนอ้วนผอมจอมยุ่ง" เด็กชาย ตะโกน

"นั่นเขาเป็นเพื่อนกันนะแซม เราตั้งกลุ่มไว้สู้กันต่างหาก" พลอยแย้ง

(ปลายฝน. 2553 : 122)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีลักษณะที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม เพราะมีความคิดที่จะให้เพื่อนที่มีงานอดิเรกเดียวกันมาอยู่ด้วยกัน แต่ความคิดอย่างนี้ก็แค่เพื่อความสนุกสนาน ไม่ค่อยมีประโยชน์ต่อโรงเรียนและคนอื่น ๆ เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่ควรแนะนำให้

เยาวชนตั้งกลุ่มที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและเพื่อน ๆ อย่างเช่นตั้งเป็นกลุ่มที่จะทำการบ้านด้วยกัน เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยมีลักษณะที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม เพราะมีความคิดที่อยากอยู่กับคนที่ชอบและสนใจสิ่งเดียวกัน และบางคนแยกอยู่เป็นกลุ่มเพราะว่ามีความขัดแย้งทางความคิด และเนื่องจากเยาวชนมีความคิดไม่กว้างไกล เยาวชนส่วนมากจึงหลีกเลี่ยงปัญหาแทนที่จะเผชิญกับความขัดแย้งนั้น ทำให้เยาวชนแบ่งเป็นกลุ่ม และจะไม่ค่อยสื่อสารกับกลุ่มอื่น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างนี้ ถ้ามีผู้ใหญ่ไกล่เกลี่ยให้ เยาวชนก็จะหายบาดหมางกันอย่างรวดเร็ว ผู้ใหญ่จึงควรให้ความสำคัญกับลักษณะของเยาวชนในด้านนี้ เพราะว่าถ้าจัดการไม่ดี จะทำให้เยาวชนขาดความสามัคคีกัน

4) ชอบเล่นคอมพิวเตอร์

ด้วยพัฒนาการของเทคโนโลยี สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้ามาในชีวิตประจำวันของคนในปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลความสะดวกจากสิ่งเหล่านั้น คอมพิวเตอร์กลายเป็นเครื่องมือที่ขาดไม่ได้สำหรับบุคคล เนื่องจากความต้องการให้เยาวชนก้าวหน้าอย่างทันสมัย เยาวชนจึงได้ใช้คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนและที่บ้านทุกวัน นอกจากนี้ใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลเพื่อทำรายงาน เยาวชนยังใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเล่นเกมและติดต่อกับเพื่อนอีกด้วย ทำให้เยาวชนชอบเล่นคอมพิวเตอร์มาก

นวนิยายเรื่อง ตามหาโจตัน ของคามิน คมนีย์ กล่าวว่าแม่ของโจตันเสียชีวิต เพราะเกิดอุบัติเหตุ ทำให้โจตันกลายเป็นเด็กกำพร้า โจตันไม่รู้จักพ่อของเขาว่าอยู่ที่ไหน จึงค้นหาข้อมูลทุกอย่าง อย่างเช่นค้นหาจากคอมพิวเตอร์ของคุณแม่ ที่โจตันใช้คอมพิวเตอร์เป็นเพราะว่าเขาชอบเล่นและเล่นตั้งแต่อายุน้อย มีประสบการณ์มากมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เธอเรียกผมด้วยฉายาที่เพื่อนตั้งให้ มันมาจากความซุกซนชอบหมกหมุ่นกับคอมพิวเตอร์ของผม ซึ่งเริ่มด้วยโน้ตบุ๊กรุ่นปู่ของแม่ก่อนจะขายไปนั้นละ เมื่อแม่ไม่ใช่ ผมจะคอยหาโปรแกรมโน้ตบุ๊กมาลง มาลองใช้ เกมแปลก ๆ สนุก ๆ ที่ไม่กินหน่วยความจำของเครื่องเกินไปก็มี จนแทบเต็มหน้าจอ เคยติดไวรัสจากเกมจนย่ำแย่ แม่ต้องส่งไปซ่อม แต่นั่นก็ทำให้ผมเรียนรู้ว่าต้องหาระบบป้องกันคอมพิวเตอร์ให้ดียิ่งขึ้น เครื่องตั้งโต๊ะที่โรงเรียนก็เป็นของเล่นให้ผมลองติดตั้งโปรแกรมใหม่ ๆ เล่นไม่แพ้กัน ถ้าครูจับได้หรือไม่ชอบก็เพียงลบโปรแกรมออก แต่ส่วนใหญ่ครูไม่รู้หรอก เพื่อน ๆ พูดกันว่าที่ผมกล้าเล่นกล้าลงคอมพิวเตอร์ก็เพราะความรู้ภาษาอังกฤษนั้นแหละ มีปัญหาที่คู่มือโปรแกรมช่วยเหลือหรือค้นหาวิธีแก้ไขในอินเทอร์เน็ต แน่นนอน ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ

(ตามหาโจตัน. 2555 : 28)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยชอบเล่นคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเยาวชนมีความอยากรู้อยากเห็น คอมพิวเตอร์มีประโยชน์ที่เยาวชนไทยได้รู้จักโลกที่ห่างไกลจากตนเอง และเป็นเครื่องมือที่เยาวชนใช้ค้นหาข้อมูลอย่างสะดวก นอกจากนี้ เยาวชนยังใช้คอมพิวเตอร์เล่นเกมสนุก ๆ ได้ เพราะฉะนั้น เยาวชนจึงใช้คอมพิวเตอร์เป็นประจำ และเยาวชนไทยบางคนเล่นคอมพิวเตอร์ตั้งแต่อายุน้อย ๆ และเป็นผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจมีความสามารถสูงกว่าผู้ใหญ่บางคนเสียอีก

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัชมีทอง กล่าวว่าเนื่องจาก พี่ชายคนเดียวเสียชีวิตไปเพราะอุบัติเหตุ ญัฐจึงกลายเป็นความหวังเดียวของแม่ ดังนั้น คุณแม่จึง เข้มงวดกับลูกคนเดียว และตั้งกติกาหลายอย่าง เช่นจะกำหนดเวลาให้ญัฐเล่นคอมพิวเตอร์ แต่ญัฐก็มัก ทำผิดกติกาเล่นเกินเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พอมมาไปส่ง แม่ตัวคัดค้านก่อนพยักหน้าให้เล่นเกมได้ ผมเปิดเกม
ฟีฟ่าเลือกนักฟุตบอลคนโปรด แล้วลงมือเล่นอย่างบ้าคลั่งเพื่อระบายอารมณ์
ผ่านไปสองชั่วโมงแม่มยังไม่มาสั่งให้ปิดเครื่อง ผมเลยเล่นต่ออีกชั่วโมงจน
สายตาเริ่มล้า ท้องร้องโครกคราก เพราะตอนเย็นผมไม่หจกกินข้าวไม่ลง

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 21)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยชอบเล่นคอมพิวเตอร์อย่างชัดเจน เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นของเล่นที่สนุกสนาน เยาวชนจะใช้เวลาหลายชั่วโมง เพราะว่าไม่มีใคร เข้าใจตนเองและไม่มีความรู้ที่เล่นด้วยกัน การเล่นคอมพิวเตอร์จะมีบทบาทที่ทำให้เยาวชนผ่อนคลาย ความเหงา และมีประโยชน์ที่ทำให้เยาวชนระบายอารมณ์ของตนเอง ทำให้คอมพิวเตอร์กลายเป็น เพื่อนของเยาวชน ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่ทำให้เยาวชนมีลักษณะที่ชอบเล่นคอมพิวเตอร์

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัชมีทอง กล่าวว่าญัฐย้ายไป พักอยู่ที่นครนายกกับป้าทิพย์และตาจงเพื่อหนีน้ำท่วม เด็ก ๆ ที่มาพักแหวเดียวกันจะไปดูนกในป่า กับอาปู้ซึ่งเป็นคุณครู อาานพซึ่งเป็นอาโก้ยากให้ญัฐไปด้วยเพราะเป็นโอกาสที่จะได้ไปสัมผัสธรรมชาติและ จะได้รับความรู้ในขณะเดียวกัน แต่ญัฐปฏิเสธเพราะความคิดที่อยู่ในใจก็แค่อยากเล่น คอมพิวเตอร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"พ่อกับแม่เราอยากให้อาพาญัฐไปสัมผัสธรรมชาติบ้าง ไหน ๆ ก็ต้องอยู่
เป็นเดือน เปลี่ยนเวลาอันน่าเบื่อหน่ายให้กลายเป็นความสนุกสนานดีกว่านะ"

"ที่จริงมันก็ควรจะสนุก ถ้าผมมีคอมพิวเตอร์สักเครื่อง"

"จะได้เล่นเกมให้ตาและเลยใช้มัย" อาานพรู้ใจผมจริง ๆ

"ก็ตอนอยู่บ้านผมเล่นได้ทีไหนละ ถ้าไม่แต่งกลอนส่งแม่"

"แม่เขาหวังดี อยากให้ญัฐมีความรู้รอบด้าน"

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 36)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เด็กมีลักษณะที่ชอบเล่นคอมพิวเตอร์ ถึงแม้ว่ามี กิจกรรมที่สนุกสนานและจะได้ความรู้จากกิจกรรมอันนั้นมากกว่าการเล่นคอมพิวเตอร์ แต่เยาวชนก็ ชอบเล่นคอมพิวเตอร์มากกว่า ซึ่งเป็นด้านลบของการใช้คอมพิวเตอร์ ถ้าเยาวชนเล่นคอมพิวเตอร์มาก เกินไป จะทำให้เยาวชนสายตาสั้นและไม่มีความสนใจในกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากนี้ ในอินเทอร์เน็ตยังมี เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชนด้วย คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหลักที่เข้าอินเทอร์เน็ตได้ เพราะฉะนั้น ควรกำหนดเวลาและให้ความสนใจกับลักษณะด้านนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนนำคอมพิวเตอร์มาทำสิ่ง ที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยมีลักษณะที่ชอบเล่น คอมพิวเตอร์ เนื่องจากคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก ใช้ติดต่อเพื่อน และเล่นเกมหลากหลาย เยาวชนไทยจึงหลงใหลคอมพิวเตอร์ได้ง่าย ถ้าใช้อย่างรอบคอบจะมีประโยชน์

ต่อเยาวชนมากมาย แต่ถ้าเล่นอย่างไม่ระมัดระวัง จะมีผลเสียต่อทั้งร่างกายและจิตใจ การชอบเล่นคอมพิวเตอร์เป็นลักษณะของเยาวชนไทย และเป็นภาพสะท้อนของเยาวชนทุกประเทศ ดังนั้น เราควรให้เยาวชนเข้าใจว่าคอมพิวเตอร์เป็นดาบสองคม มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี จึงต้องเลือกใช้คอมพิวเตอร์ให้มีประโยชน์มากที่สุดอันเป็นเป้าหมายที่สูงที่สุด

5) นิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ

เยาวชนมีลักษณะที่ชอบสิ่งแปลกใหม่ วัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย ได้จูงใจเยาวชนไทยโดยเฉพาะวัฒนธรรมเกาหลี เยาวชนไทยส่วนมากชอบดูละครเกาหลีและชื่นชมดารากเกาหลี เยาวชนบางคนหนีเรียนเพื่อไปต้อนรับดารากเกาหลีที่สนามบิน ความนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศจึงกลายเป็นลักษณะของเยาวชนไทย

นวนิยายเรื่อง รongเท้าที่หายไป ของ ธิติมา ช้างพุ่ม กล่าวว่าหนูอิมต้องอยู่บ้านคนเดียวเพราะพ่อแม่ต้องไปดูแลคุณปู่ที่อยู่ในโรงพยาบาล เมื่อหนูอิมหลับไป เขาฝันถึงเด็กชายคนหนึ่งที่มีชื่ออ่าเล้งซึ่งเป็นเด็กชายคนไทยเชื้อสายจีน สองคนกลายเป็นเพื่อนกันและคุยเรื่องต่าง ๆ อย่างเช่นเรื่องการไม่ชอบคนไทยเชื้อสายจีนแต่ชอบคนเกาหลี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"อ่าว ก็ไอ้เชื้อสายใกล้เคียงกันทั้งนั้นละ ไม่ว่าจะจีน เกาหลี ญี่ปุ่น แล้วทำไมเธอถึงไม่ชอบที่จะเป็นคนจีนละ แปลกนะถ้าเรียกว่าจีนไม่ชอบแต่ชอบเป็นเกาหลี"

"แหม ก็มันไม่ทันสมัยนี่ สมัยนี้ใคร ๆ เขาก็ชอบวัฒนธรรมเกาหลีทั้งนั้น" หนูอิมเสียวอ้อย

(rongเท้าที่หายไป. 2554 : 50)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศเกาหลี ประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่พัฒนาด้านการบันเทิงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์หรือละครต่าง ๆ ได้รับความนิยมมากในเพราะความหน้าตาดี แต่งตัวเก่ง และมีความสามารถในการร้องเพลงและการเต้นรำ จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่เยาวชนไทยชอบดารากเกาหลี เพราะว่าเยาวชนเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องรูปร่างหน้าตา และยังไม่เติบโตพอที่จะเรียนรู้ความสำคัญของจิตใจที่มีความสวยงามไม่แพ้กัน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของจินตรา รัศมีทอง กล่าวว่าตอนที่ฉันรู้จักกับแบ้วประชันกัน เพลงพื้นบ้านที่แต่งไว้มีเนื้อหาที่สะท้อนลักษณะของเยาวชนสมัยนี้ ก็คือ นิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...ชอบฝรั่งเกาหลีญี่ปุ่น ยิ่งพวกวัยรุ่นฉลาด แต่งกายตามสมัยนิยม เสื้อผ้าหน้าผมเปรี้ยวปรี๊ดฉูดฉาด เล่นหนังสนุกทุกรส รับบู๊มนหยดลมบทบาท นักร้องเต้นรำเท้าไฟ ลีลาพลั่วไหวว่องไวฉกาจ ..."

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 157)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่ชอบวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศเกาหลีกับประเทศญี่ปุ่น เพราะเยาวชนยังมีอายุน้อย จึงชอบความสวยงามที่อยู่เปลือกนอก อย่างเช่นหน้าตา การแต่งกาย เป็นต้น ยังเติบโตไม่พอที่จะรู้คุณค่าของความสวยงามที่มองไม่เห็น อย่างเช่นการมีน้ำใจต่อคนอื่น การกระทำอย่างถูกต้อง การชอบช่วยเหลือคนอื่น เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีลักษณะที่นิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเกาหลี การชอบวัฒนธรรมต่างชาติที่จริงแล้วก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่ไม่ดี เพราะวัฒนธรรมต่างชาติที่แพร่หลายเข้ามา ย่อมมีด้านที่ดีที่จูงใจเยาวชนได้ แต่ผลเสียคือการลืมความเป็นมาและลืมนวัตกรรมของตน ส่งผลที่ไม่ดีในอนาคตและไม่ควรส่งเสริม

3.5.2 ปัญหาของเยาวชน

ผู้ใหญ่ควรให้ความสำคัญและความสนใจกับวัยรุ่น เพราะเยาวชนยังไม่สามารถแยกแยะความดีหรือไม่ดี ส่งผลให้เกิดปัญหามากมาย อย่างเช่น ความเห็นแก่ตัวเอง ไม่สนใจความรู้สึกของคนอื่นหรือแม้กระทั่งการถูกชักจูงให้ไปทำสิ่งที่ไม่ดี วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทดลองถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งไม่ดีก็ตาม อย่างเช่นลองยาเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทำแท้ง เพราะยังมีความคิดที่เท่าไม่ถึงการณ์ จึงเกิดปัญหาไม่ยอมเผชิญกับความลำบาก หากแก้ไขไม่ได้ก็จะฆ่าตัวตาย หนีปัญหาอย่างง่าย ๆ เพราะฉะนั้น เพื่อป้องกันเหตุการณ์เหล่านี้ สังคมควรให้ความสำคัญกับเยาวชนและทำความเข้าใจวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การเห็นแก่ตัว

เนื่องจากเยาวชนมีประสบการณ์ที่น้อย ความคิดและการกระทำจะแตกต่างกับผู้ใหญ่ เพราะพ่อแม่ให้ความรักแก่เยาวชนอย่างมาก และยอมให้เยาวชนทุกอย่าง ทำให้เยาวชนเกิดปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัว และไม่สนใจผู้อื่น อย่างเช่นเวลาอยู่กับเพื่อนก็ไม่ยอมช่วยเพื่อนทำงาน เอาแต่ใจตนเอง ไม่เกรงใจผู้ใหญ่ เป็นต้น

นวนิยายเรื่อง ปลายฝน ของ อรเกษม รอดสุทธิ กล่าวถึงแซนดี้กับน้องแซมมาเยี่ยมคุณอวาลี ซึ่งเป็นน้องของพี่น้ำข้าว เพราะไม่ได้พบกันเป็นเวลานาน คุณแม่ปรียายอยากให้พี่น้องสนิทกัน จึงให้แซนดี้ไปเดินเล่นกับพี่น้ำข้าว แต่แซนดี้ปฏิเสธเพราะน้ำข้าวป่วยทำให้เดินทางไม่สะดวก และแซนดี้มีนิสัยเอาแต่ใจตนเองจึงไม่ยอมทำตามแม่สั่ง ตามตัวอย่างต่อไป

คุณแม่ปรียาเข้ามาโอบน้ำข้าวที่ขึ้นมา นั่งเหม่อลอยมองแม่ น้ำ ไม่สนใจคน

รอบข้างสักนิด

"น้ำข้าวลงไปเดินเล่นอีกสักพัก ไปกับน้อง ๆ นะลูกนะ หรืออยากคุยกับแม่ที่นี้"

"ไม่เอานะคุณแม่ แซนดี้จะเดินกับแซม ไม่เอาพี่น้ำข้าวไปด้วยนะ ไม่เอา"

เด็กหญิงตุ๊กตาทำหน้าอ แต่ก็ไม่ตกใจอ้าปากหวิวเท่ากับปลายฝน

คุณป้าปรียาเนี่ยนะ...แม่ของพี่น้ำข้าว

"ทำไมละลูก พวกเราไม่ได้เจอพี่น้ำข้าวตั้งนานแล้ว"

"พี่น้ำข้าวไปก็เท่านั้น ทุกคนก็รู้เรื่อง เดินซักช้า เอาแต่ยืนมองท้องฟ้าอยู่นั้นแหละ"

นั่นแหละ"

(ปลายฝน. 2553 : 99)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัว ไม่สนใจคนรอบข้าง ถึงแม้ว่าจะเป็นพี่สาวตนเองก็ไม่ยอมไปเล่นกับพี่เพราะพี่ไม่สบายและพูดจาไม่เกรงใจใคร ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพเยาวชนที่เอาแต่ตนเอง ไม่สนใจความรู้สึกคนอื่น ซึ่งเป็นปัญหาที่น่า

เป็นห่วงใย เพราะถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไป พวกเขาจะไม่มีเพื่อนเล่นด้วย เป็นด้านที่ไม่ดีสำหรับการพัฒนาตนเองของเยาวชน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่า ญัฐเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่อยู่ในฐานะปานกลาง มีเพื่อนคนหนึ่งชื่อบีกมาจากครอบครัวร่ำรวย บีกเป็นคนที่เป็นเพื่อน ๆ ชอบเพราะว่าเขาดีกับเพื่อนทุกคน และมีของฝากจากต่างประเทศบ่อย ๆ ส่วนญัฐเพื่อน ๆ จะไม่ค่อยชอบ เพราะพวกเขาคิดว่าญัฐเป็นคนที่เห็นแก่ตัว ดังตัวอย่างต่อไป

นอกจากนี้ ผมยังถูกกล่าวว่าเห็นแก่ตัว เอาเปรียบเพื่อน โดยเฉพาะตอนทำรายงานกลุ่ม ซึ่งผมมักหลีกเลี่ยงเสมอ เพราะไม่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับพวกยึดขาดไร้สาระ อภิปรายกันอยู่นั้นแหละกว่าจะประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่เสร็จ จากนั้นก็จะถูกเพื่อนร่วมกลุ่มตามงานทุกวัน และถ้าใครร้ายถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับเจี๊ยบ การจิกกัดจะต้องยกกำลังสอง ปีที่แล้วผมต้องพลาดโอกาสการคัดเลือกตัวนักกีฬาของห้องเพราะยายตัวแสบโทรศัพท์มาฟ้องแม่ผมซึ่งสนิทสนมกันแม่เธอเป็นอันดี ด้วยข้อหาว่าผมเพิกเฉยต่อรายงานวิชาภาษาไทยอันคร่ำครึ

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 10)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีปัญหาที่เห็นแก่ตัว เวลาทำงานกลุ่มไม่ยอมช่วยเหลือกัน ทุกครั้งที่ทำงานกลุ่ม ตัวละครเอกจะหลีกเลี่ยงเสมอ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพเยาวชนไทยปัจจุบัน มีปัญหาที่ไม่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม เพราะไม่ยอมให้คนอื่นมาเอาเปรียบตนเอง จึงใช้วิธีที่เอาเปรียบคนอื่นโดยไม่ช่วยทำอะไรแทน

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่า ญัฐซึ่งเป็นตัวละครเอก เคยทำงานกลุ่มคนเดียว เขาเห็นเพื่อนที่อยู่กลุ่มเดียวกันได้คะแนนเท่ากัน ซึ่งไม่ได้ทำอะไรเลย จึงรู้สึกไม่สบายใจ แล้วไม่ยอมทำงานกลุ่มอีกครั้ง เวลาเพื่อนเจี๊ยบโทรมาให้ช่วยทำงานกลุ่ม ญัฐก็จะปฏิเสธ ไม่ว่าเพื่อนจะพูดอย่างไรก็ไม่ตกลง เพราะไม่อยากให้เพื่อนเอาเปรียบ จึงกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ให้บีกทำสิ" ผมนึกถึงปีก่อนที่ต้องเขียนรายงานอยู่คนเดียว

"บีกไปญี่ปุ่นตั้งแต่เมื่อวาน เมย์หนีน้ำไปอยู่กับญาติที่แม่สอด ติดต่อยาก ส่วนเธอไม่ได้ไปล่องแม่น้ำดานูบอย่างที่คุยโม้เอาไว้ก็ช่วยหาข้อมูลเกี่ยวกับผ้าไทยหน่อย แล้วฉันจะเรียบเรียงและทำรูปเล่มเอง" เจี๊ยบทิ้งถากถางและออกคำสั่ง

"ฉันไม่เคยได้ยินว่าบีกจะไปญี่ปุ่น"

"แหงละ เพราะเขาไม่ได้คุยโม้ลวงหน้าเป็นเดือน ๆ อย่างเธอ"

ผมเกลียดเสียงเย้ยหยันของเจี๊ยบจริง ๆ "ยายบ้า"

"ฉันจะไม่ถือสา ถ้าเธอยอมช่วยหาข้อมูล"

"เสียใจ" ผมตอบอย่างกระหึ่ม "พรุ่งนี้ฉันต้องหนีน้ำไปอยู่นครนายกแล้วเชิญเธอในฐานะหัวหน้ากลุ่มทำรายงานบ้า ๆ นั้นไปคนเดียวเถอะ กู๊ดไนต์"

ผมรีบปิดโทรศัพท์ แล้วก็ล้มตัวลงนอนหลับฝันดีตลอดคืน

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 22)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัว ตัวละครเอกไม่ยอมช่วยทำงานกลุ่ม พุดจาไม่ดีกับเพื่อนและทำงานกลุ่มให้เพื่อนทำรายงานคนเดียว ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพว่าเยาวชนไทยปัจจุบันนี้ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ยอมร่วมมือกับเพื่อนทำการบ้านพร้อมกัน เอาเปรียบเพื่อนเพราะว่าพวกเขาเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นภาพที่เยาวชนไทยต้องคิดและแก้ไขด้วยตนเอง

นวนิยายเรื่อง เอ้อระเหยลอยคอ ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่าตาธงรับคำท้าจากตาบุญยืน ฉะนั้น ญัฐต้องฝึกเพลงพื้นบ้านกับเพื่อนเปรี้ยว แต่ญัฐไม่ยอมตกลงและไม่อยากไปรวมประชัน นอกจากเพราะว่ายังไม่คุ้นเคยกับเพลงพื้นบ้านแล้ว ญัฐยังกลัวแพ้และเสียเปรียบ ไม่ว่าจะใครจะมาขอร้อง และก็สงสารตาธงอยู่ในใจ แต่ญัฐก็ไม่ยอม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตาธงทิ้งตัวลงบนเก้าอี้หวายอย่างอ่อนล้า ดู ๆ ก็น่าสงสารที่ถูกคู่แข่งเก่าเย้ยหยันต่อหน้าคนจำนวนมาก แต่มันคนละเรื่องกับการยอมรับคำท้าโดยใช้ผมเป็นเหยื่อ เพราะนอกจากผมจะไม่สามารถช่วยลบรอยแค้นได้แล้ว กลับยิ่งเพิ่มจำนวนคนขายน้ำขึ้นอีกหนึ่งคน ซึ่งผมไม่ยอมตกอยู่ในสถานการณ์เสียเปรียบเช่นนี้แน่นอน

(เอ้อระเหยลอยคอ. 2555 : 88)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัว ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ ๆ กัน แต่เพราะกลัวจะเสียเปรียบ จึงไม่ยอมตกลงช่วย การกระทำเช่นนี้เป็นการเห็นแก่ตัวอย่างชัดเจน เนื่องจากได้รับความรักจากผู้ใหญ่และครอบครัวมากเกินไป เยาวชนไทยจึงไม่ค่อยได้คิดจะทำสิ่งใดให้เพื่อนคนอื่นโดยเฉพาะสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ต่อตนเอง เขาจะไม่ยอมลงมือทำอย่างแน่นอน ปัญหาที่เกิดขึ้นถ้าไม่ให้ความสำคัญก็จะทำให้เยาวชนโตเป็นคนที่ไม่สนใจ สังคมก็จะกลายเป็นสังคมที่ไม่อบอุ่น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยปัจจุบันนี้มีปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัว เนื่องจากครอบครัวให้ความสำคัญมากเกินไป จึงเกิดนิสัยที่สนใจแต่ตนเอง ไม่ค่อยสนใจคนอื่น ไม่เกรงความรู้สึกคนอื่น พยายามหลีกเลี่ยงคนที่เอาเปรียบ คนอย่างนี้ถือว่าเป็นคนที่เห็นแก่ตัวและเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ เพราะฉะนั้น เราต้องให้ความสำคัญกับการสั่งสอนให้เยาวชนสมัยนี้เป็นคนที่รู้จักช่วยเหลือกัน และเป็นคนที่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

2) การติดยาเสพติด

เนื่องจากเยาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีประสบการณ์น้อย จึงมีลักษณะที่ชอบเสี่ยง เพราะยังแยกความผิดกับความถูกไม่ออก อยากลองอยากรู้สิ่งแปลกใหม่ ถ้ามีเพื่อนที่รู้จักชวนไปลองทำบางสิ่งเช่นยาเสพติด ส่วนมากจะไม่ปฏิเสธ เรื่องยาเสพติดเป็นเรื่องที่ทำให้พ่อแม่ห่วงใยมาก ผู้อ่านจึงได้เห็นภาพเหตุการณ์ที่เยาวชนไทยติดยาเสพติดจากนวนิยายเยาวชน

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงไหมซึ่งเป็นน้องคนเล็กที่สุดของสัก ไหมโตขึ้นเป็นเด็กสาวที่มีหน้าตาสวยงาม แม่จึงรักไหมมาก เอาใจไหมทุกอย่าง ทำให้ไหมกลายเป็นลูกที่ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ เอาแต่ใจตนเองอย่างเดียว ในที่สุดก็ติดยาเสพติด และไปทำแท้งกับหมอเถื่อนเป็นเหตุให้ไหมเสียชีวิตเพราะเสียเลือดมาก ดังตัวอย่างว่า

เพราะแม่มีแต่ลูกสาวที่ก้มหน้าก้มตาเรียน และทำงานอย่างคร่ำเคร่งจน ไม่มีใครใส่ใจเรื่องความสวยความงาม เมื่อใหม่มาสร้างความแตกต่างด้วยรูปร่าง หน้าตาที่สวยงามผิดกับพี่ ๆ แม่จึงรักและเอ็นดูแถม ราวกับเป็นตุ๊กตาตัวน้อยซึ่งแม่ไม่เคยมี ประกอบกับความช่างประจบเอาใจ ต่างกับคนอื่นที่พูดจาตรงไปตรงมา แม่เลยตามใจ อยากได้อะไรเป็นต้องได้

ในที่สุดใหม่ทำในสิ่งที่พ่อเกลียดที่สุดในชีวิต คือติดยาเสพติด ซึ่งซื้อมาจากเพื่อน ๆ พ่อรู้เรื่องเข้า จึงพาไปบำบัด แต่ใหม่หนีออกจากบ้าน ทุกคนช่วยกันตามหาแต่ไม่พบ กว่าจะรู้จากการแจ้งข่าวของทางโรงพยาบาลใหม่ก็อาการหนักจนหมดทางเยียวยาแล้ว

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 191-192)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาที่ยิ่งใหญ่ของเยาวชนในสังคมไทย คือ ยาเสพติดและการทำแท้งกับหมอเถื่อน ซึ่งทำให้เยาวชนหลายคนเสียชีวิตและครอบครัวหลายครอบครัวพังต้องเศร้าเสียใจ เป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงของสังคม เพราะฉะนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับเยาวชน และพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมถึงการทำแท้งกับหมอเถื่อนและควรสอนให้เยาวชนเข้าใจอันตรายของยาเสพติดและการทำแท้ง

นวนิยายเรื่อง เอ๋อระเหยลยคอก ของ จันทรา รัศมีทอง กล่าวว่า ญัฐให้เพื่อน ตีบช่วยสืบคนที่น่าสงสัย ซึ่งชื่อโชติ และมีความเกี่ยวข้องกับตารงและตายุณีน ญัฐไม่ไว้ใจโชติ วันหนึ่งตีบก็มาบอกข้อมูลที่สืบมาว่าที่จริงโชติเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า และเคยขายยาบ้าให้วัยรุ่น ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับพี่ของตีบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เราสองคนว่ายน้ำไปรากไม้ใหญ่ฝั่งตรงข้าม เพื่อให้แน่ใจว่านายโชติจะเห็นแค่เด็กวัยรุ่นสองคนกำลังคำพูดคำว่าอยู่เท่านั้น

"ผู้ชายคนนั้นเคยมากับคนที่ขายยาบ้าให้กลุ่มวัยรุ่นด้วย อาจจะมาดูแลทางไว้ก่อน" ตีบบอกเมื่อเดินตัวขึ้นมานั่งพักบนรากไม้ "พี่ตีบจำได้เพราะเด็กแว้นในกลุ่มเคยซื้อยาเสพติด"

(เอ๋อระเหยลยคอก. 255 5 : 115)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีปัญหายาเสพติด สิ่งที่น่าอันตรายคือเยาวชนที่ติดยาบ้าเป็นเด็กแว้น เพราะเวลาขี่มอเตอร์ไซด์จะมีโอกาสที่เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะพ่อแม่หรือรัฐบาลต้องให้ความสำคัญแก่ยาเสพติด ไม่เช่นนั้นอนาคตของเยาวชนและชาติจะเป็นปัญหา นวนิยายเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านได้จับภาพสะท้อนปัญหา เรื่องนี้ และให้ข้อคิดที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจปัญหาของเยาวชน

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีปัญหาเรื่องติดยาเสพติด ซึ่งไม่ได้เป็นปัญหาของเยาวชนไทยเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงของทุกประเทศ เนื่องจากยาเสพติดจะทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจของบุคคล ทำให้บุคคลไม่มีความสนใจต่อการพัฒนาส่งผลให้ร่างกายอ่อนแอ และถ้าเกิดขึ้นกับเยาวชน ยิ่งเป็นปัญหาที่ร้ายแรงขึ้นมาก เพราะฉะนั้น จึงควรสอนให้เยาวชนรู้ถึงภัยอันร้ายแรงของยาเสพติด และสอนให้เยาวชนอยู่ห่างไกลจากยาเสพติดเท่าที่จะทำได้

3) การฆ่าตัวตาย

นวนิยายเรื่อง บ้านไม้ชายคลอง ของจันทรา รัศมีทอง กล่าวถึงจุ่มซึ่งเป็นเพื่อนเล่นของสีกได้ฆ่าตัวตายโดยผูกคอตเพราะทนต่อการกระทำของพ่อซึ่งเฝ้าไม่ได้ ตอนที่พ่อแม่อยากให้พุดออกจากโรงเรียนเพื่อให้ทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว แต่พุดอยากเรียนต่อมาก เมื่อแม่สั่งให้ออกจากโรงเรียน พุดจึงรู้สึกหมดความหวังในชีวิต คึ้นนั้นพุดแอบเตรียมเชือกเพื่อใช้ผูกคอตเตรียมฆ่าตัวตาย โชคดีที่สีกมาเห็นก่อน สีกรู้สึกสงสารพุดและขอร้องให้พุดอย่าทำลายชีวิตตนเองเพราะพุดเป็นคนเดียวของสีก สองคนกอดกันและร้องไห้ด้วยกันเป็นเวลานาน พุดจึงรับรองว่าจะไม่ผูกคอตตาย ดังตัวอย่างว่า

ผมรีบกอดขาพุดไว้แน่น ก่อนที่เธอจะถีบเก้าอี้ แล้วทิ้งตัวลง "อย่าทำอย่างนั้นนะพุด"

"ปล่อยฉันนะสีก" พุดพูดเบา ๆ "ฉันไม่อยากอยู่อีกแล้ว"

"แต่ฉันอยากให้พุดอยู่เป็นพี่ของพวกเราทุกคน" เสียงผมสั่นอย่างเหนื่อการควบคุม "ฉันไม่อยากให้พุดผูกคอตตาย มันน่ากลัว ฉันไม่อยากเห็นพุดเป็นแบบพี่จุ่ม"

ภาพน่ากลัวนั้นยังติดตามผมอยู่ เพราะผม พุด และฝ้าย ไม่เชื่อยายแอบไปตุ้พุ่มที่แขวนห้อยอยู่กับชื้อที่บ้านห้องแถว เพราะทนต่อการกระทำล่วงละเมิดพ่อซึ่งเฝ้าอย่างล่งชิดไม่ได้

(บ้านไม้ชายคลอง. 2553 : 159)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยเยาวชนเมื่อที่มีปัญหาจะฆ่าตัวตายเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นเพราะจิตใจยังไม่เข้มแข็งเท่ากับผู้ใหญ่ เวลาพบกับปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ก็นึกถึงการทำลายชีวิตโดยไม่คิดว่าครอบครัวจะเสียใจ เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับจิตใจของเยาวชนที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่่าเมื่อมีความลำบากและจิตใจที่ยังไม่เข้มแข็งพอ จะเกิดความท้อแท้ที่จะมีชีวิตต่อไป ผู้ปกครองและโรงเรียนควรสนใจปัญหาด้านนี้เพื่อเป็นการปกป้องเยาวชนที่เฝ้ารักชีวิต ดังตัวอย่าง

4) มีช่องว่างกับผู้สูงอายุ

เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตามสมัย สิ่งใหม่ ๆ ได้เผยแพร่ในสังคม ทำให้บุคคลที่อยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ความคิด ค่านิยม และรสนิยมของเยาวชนสมัยนี้ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมใหม่ ๆ ทั้งการพูดจาและการกระทำจึงมีความแตกต่างจากผู้สูงอายุ จึงทำให้เยาวชนสมัยนี้มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับผู้สูงอายุอย่างปู้ยาดายาย เป็นช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างผู้สูงอายุกับเยาวชน

นวนิยายเรื่อง ร่องเท้าที่หายไป ของธิดิมา กล่าวว่าหนูอิมไม่ชอบคุณปู้ ซึ่งเป็นตัวละครเอก เมื่อคุณปู้ป่วยจึงต้องมาอยู่กับครอบครัวหนูอิม แต่หนูอิมไม่ได้เจอกับคุณปู้ตั้งหลายปี จึงไม่สนิทกับปู้ เวลากินข้าวด้วยกัน หนูอิมจะไม่ยอมนั่งกับคุณปู้และพูดจาโดยไม่สนใจว่ามีคุณปู้อยู่ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"คุณแม่ ขอเงินหน่อย หนูอิมจะลงไปกินก๋วยเตี๋ยข้างล่าง"

"ทำไมต้องลงไปด้วยลูก กับข้าวแม่ทำตั้งเยอะแยะ"

"ไม่เอาหรอก ขึ้นให้นั่งกินกับคุณปู่แบบนี้ หนูอ้อมกินไม่ลงหรอกค่ะ"
 เด็กหญิงตัวโตสายตามองใบหน้าคุณปู่อย่างรังเกียจ ไม่นำพากับแวว
 หม่นหมองบนใบหน้าเหี่ยวงั้น

(รองเท้าที่หายไป. 2554 : 13)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยมีปัญหาที่ไม่สนใจผู้สูงอายุ ถึงแม้ว่า
 เป็นคุณปู่แท้ ๆ ของตน ก็ไม่ยอมกินข้าวโต๊ะเดียวกัน มีการกระทำที่ไม่ถูกเพราะแสดงท่าทางไม่เคารพ
 คนที่เป็นปู่และยังพูดจาโดยไม่เกรงใจคุณปู่ซึ่งยังนั่งข้าง ๆ กับตนอยู่ เป็นปัญหาที่สะท้อนให้เห็น
 ช่องว่างระหว่างวัยของเยาวชนไทยกับผู้สูงอายุ และการไม่เคารพญาติผู้ใหญ่

นวนิยายเรื่อง รองเท้าที่หายไป ของฉติมา กล่าวว่าคุณพ่ออยากจะให้หนูอ้อม
 สงสารคุณปู่ที่กำลังป่วยและอยากจะให้หนูอ้อมเคารพคุณปู่บ้าง แต่หนูอ้อมกลับยังไม่รับฟังและคำที่พูด
 ออกมายังทำให้คุณปู่มีอาการป่วยเลวร้ายลงไปอีก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ทำไมถึงพูดแบบนี้ คุณปู่ป่วยเป็นอัมพฤกษ์แทบจะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
 แถมยังมีอาการหลง ๆ ลืม ๆ ด้วยนะลูก" คุณพ่อดุเสียงเข้มแต่แม่หนูอ้อมส่ายหัวคือ
 แผงไม่ยอมรับฟังเหตุผลใด ๆ ปากก็กรีดเสียงเอาแต่ใจที่ตั้งขึ้น ๆ เรือย ๆ

"ไม่เห็นเกี่ยวกับสักหน่อย คุณปู่ก็อยู่ส่วนคุณปู่สิ ทำไมต้องมาวุ่นวายกับ
 พวกเราด้วย" ทันใดนั่นสิ่งไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น ร่างซราโอนเอนราวกับสนต้องลมพายุ
 และเมื่อคุณพ่อประคองให้นั่งลงบนเก้าอี้ ร่างของคุณปู่ก็สั่นกระตุกอย่างแรง ปลายนิ้ว
 เกร็งหึงงอ ดวงตาที่จับจ้องใบหน้าของเด็กหญิงเหลือกลานจนเห็นลูกตาขาวตึกลับ
 ขึ้นมาแทนลูกตาดำ ลมหายใจกระชั้นถี่ก่อนจะขาดเป็นห้วง ๆ

(รองเท้าที่หายไป. 2554 : 13)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า เยาวชนไทยสมัยนี้มีปัญหาที่ไม่เคารพผู้สูงอายุ
 เวลาพูดก็ไม่สนใจความรู้สึกของคนที่เป็นญาติผู้ใหญ่และป่วยอยู่ด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เพราะว่ามี
 ช่องว่างระหว่างวัยของเยาวชนกับผู้สูงอายุ ซึ่งมีอายุที่ห่างกันมาก ความคิดและค่านิยมก็มีความ
 แตกต่างกันมาก จึงไม่สามารถเข้าใจซึ่งกันและกัน และไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า เยาวชนไทยปัจจุบันนี้มีปัญหาที่ไม่มีความ
 สนใจในผู้สูงอายุ เกิดช่องว่างระหว่างกัน ทำให้เยาวชนไทยและผู้สูงอายุไม่สนิทสนมกัน ซึ่งเป็นปัญหา
 ที่ควรให้ความสำคัญ เพราะว่าการกระทำของเยาวชนที่มีต่อผู้สูงอายุ จะทำร้ายความรู้สึกของผู้ที่เป็น
 ปู่ย่าตายาย การไม่สนใจผู้สูงอายุจะทำให้ชีวิตของผู้สูงอายุไม่มีความสุข มีแต่ความเหงา อารมณ์ไม่ดี
 และส่งผลไม่ดีต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ก็มีปัญหาด้านการสั่งสอนเยาวชนให้มีความกตัญญู
 เพราะเยาวชนที่ไม่สนใจผู้ที่เป็นปู่ย่าตายายของตน แสดงว่าพวกเขาไม่รู้จักรักความกตัญญู ทั้งที่
 การเคารพผู้สูงอายุเป็นคุณภาพพื้นฐานของคนที่มีคุณธรรมและการสั่งสอนลูกหลานให้มีพื้นฐานเหล่านี้
 เป็นสิ่งที่จำเป็น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ปัญหาของเยาวชนไทยที่น่าเป็นห่วง คือ ปัญหายาเสพติด การทำ
 แหก การฆ่าตัวตาย และการมีช่องว่างระหว่างวัย การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นต้องอาศัยความพยายาม

ของทุกคนที่อยู่ในสังคม โดยการให้ความสำคัญแก่เยาวชน เป็นที่ปรึกษา และคอยช่วยแก้ไขปัญหา
ความลำบากที่เยาวชนกำลังเผชิญอยู่และคอยให้กำลังใจแก่เยาวชน

